

การค้ำมนุษย์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ

โดย

นายชินโชติ แสงสังข์

ประธานสภาองค์การลูกจ้างสภาแรงงานแห่งประเทศไทย

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 59
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2559-2560

บทคัดย่อ

เรื่อง การค้ามนุษย์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

ผู้วิจัย นายชินโชติ แสงสังข์

หลักสูตร วปอ.

รุ่นที่ 59

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหากระบวนการค้ามนุษย์ ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรมของปัจจัยและเงื่อนไขที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์และการเข้าสู่การค้ามนุษย์ และรูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ ตลอดจนศึกษาแนวทางในการสร้างและพัฒนากลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในสังคมไทย รวมถึงผลกระทบที่มีต่อการค้ามนุษย์ที่มีต่อความมั่นคงแห่งชาติ สังคมและเศรษฐกิจ

ผลของการศึกษา พบว่าผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อความมั่นคงของชาติ ความสิทธิมนุษยชน สิทธิที่มนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรอง ทั้งความคิดและการกระทำที่ไม่มีการล่วงละเมิดได้ ทั้งนี้ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อการเมืองและการบริหาร ความขัดแย้งของคนภายในประเทศ พัฒนาการทางการเมืองของไทยที่ผ่านมา มีทิศทางที่นำสังคมไทยวิวัฒน์ไปสู่วัฒนธรรมการเมืองที่ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมตัดสินใจในนโยบายของรัฐมากขึ้น โดยเฉพาะการกระจายความมั่งคั่งและอำนาจจัดการทรัพยากรสำคัญ

ดังนั้นปัญหาการค้ามนุษย์ สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง ย่อมส่งผลความเชื่อมั่นในการบริหารประเทศตามหลักนิติธรรม การบริหารตามหลักนิติธรรม ความเชื่อมั่นในการบริหารประเทศ รวมถึงโครงสร้างทางการเมืองการบริหารซึ่งจะมีการกระจายอำนาจมากขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นของประชาชน ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อเศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศ และภาครัฐ ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อเศรษฐกิจ ประเด็นการค้ามนุษย์ด้านแรงงานถูกนำมาผนวกกับการค้าระหว่างประเทศ โดยใช้เป็นเงื่อนไขในการปฏิเสธสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยหรือได้มาจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้แรงงานเด็กหรือแรงงานบังคับในกระบวนการผลิตส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมด โดยอ้างว่าเพื่อให้การผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์จะต้องเคารพถึงสิทธิของแรงงาน และกลายเป็นสิ่งต้องห้ามที่มีผลในเวทีการค้าระดับสากล ซึ่งสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีกระบวนการผลิตหรือได้มาโดยฝ่าฝืน หรือละเมิดสิทธิดังกล่าวจึงอาจถูกประเทศคู่ค้าใช้มาตรการทางการค้าระงับหรือห้ามนำเข้าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้

อย่างไรก็ดี การแก้ไขและปรับปรุงการนำประเด็นการค้ามนุษย์ด้านแรงงานมาเป็นมาตรการกีดกันสินค้านำเข้าที่ผลิตโดยละเมิดสิทธิแรงงานย่อมเป็นการสร้างต้นทุนการผลิตให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น การปฏิบัติตามเงื่อนไขการค้ามนุษย์ด้านแรงงานที่ประเทศคู่ค้ากำหนดไว้ อาจส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขัน อีกทางหนึ่งการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงานเพื่อรักษาไว้ซึ่งส่วนแบ่งตลาดการค้าในต่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันควบคู่ไปกับการสร้างความยั่งยืนของตลาดแรงงานในประเทศจึงมีความจำเป็นต้องนำมาพิจารณาเช่นกัน ซึ่งทางเลือกประการหนึ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งคือประเทศที่ยังมิได้นำเอาประเด็นด้านการค้ามนุษย์ด้านแรงงานหรือสิทธิแรงงานมาเป็นเงื่อนไขในการค้า และสามารถสร้างเป้าหมายตลาดการค้าสินค้าแต่ละประเภทดังกล่าวที่มีศักยภาพสำหรับประเทศไทยต่อไป

คำนำ

ปัจจัยที่สำคัญของการค้ามนุษย์เกิดขึ้นมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ ความยากจน ภาวะที่มีระดับรายได้ที่ต่ำกว่าเส้นความยากจน ครอบครัวที่ยากจนจริงๆ เติบโตพอที่จะพึ่งพาตนเองแล้ว ครอบครัวก็จะกระตุ้นให้สมาชิกของครัวเรือนออกไปหางานทำเพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว ซึ่งจะทำให้การขาดโอกาสทางการศึกษา ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวต้องออกมาหางานทำเป็นแรงงานไร้ฝีมือ และไม่มีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน ดังนั้นความสำคัญของการศึกษาคือโอกาสของการพัฒนาคุณภาพชีวิตและรายได้ นอกจากนี้ ปัจจัยด้านสงครามและความไม่สงบภายในประเทศ มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนั้นจึงเป็นผลให้ประชากรต้องพยายามดิ้นรนแสวงหาโอกาสในชีวิตที่ดีกว่าโดยการอพยพไปสู่ประเทศที่ร่ำรวยกว่า และตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้ามนุษย์ในที่สุด หรืออาจจะเกิดจากการที่รัฐบาลประเทศนั้นๆ ไม่มีความสามารถในการปกครองประเทศ ส่งผลให้ประชาชนไม่อาจทำงานหารายได้ในภูมิภาคของตน จึงเกิดการย้ายถิ่น เพื่อแสวงหารายได้ ทั้งในรูปแบบของแรงงานผิดกฎหมาย ผู้ลี้ภัย และ ผู้อพยพย้ายถิ่น ไปยังประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจดีกว่า กลายเป็นสิ่งดึงดูดใจให้ประชาชนจากประเทศเพื่อนบ้านเดินทางข้ามพรมแดนเข้ามาเพื่อแสวงหาคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า จนมีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

ทั้งนี้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การที่บิดามารดาไม่สามารถให้คำแนะนำที่เหมาะสมแก่บุตรหลานได้ การที่ครอบครัวละเลยทอดทิ้ง รวมถึงไม่ได้วางแผนชีวิตไว้ให้บุตรหลานของตนเองในอนาคต ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวต้องออกไปหางานทำก่อนถึงวัยอันสมควรอันแสดงให้เห็นว่าครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่เหินห่าง รวมถึงวัฒนธรรมและค่านิยม เป็นอีกสาเหตุหนึ่งของปัญหาการค้ามนุษย์ และเป็นผลให้เกิดการผลักดันผู้หญิงเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ ดังนั้นผู้หญิงที่อยู่ในวัฒนธรรมแบบนี้ก็จะต้องออกไปหางานทำเพื่อส่งเงินให้สมาชิกในครอบครัว นอกจากนี้ แนวคิดบริโภคนิยมและกระแสโลกาภิวัตน์ โดยค่านิยมที่มีเงินตราเป็นตัวกำหนดสถานะทางสังคมได้แพร่กระจายออกไปอย่างกว้างขวางและเข้าถึงทั้งสังคมเมืองและสังคมชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมชนบทนั้น หากครอบครัวใดที่มีฐานะทางการเงินดี ก็จะได้รับความสะดวกสบาย ซึ่งค่านิยมในลักษณะดังกล่าวมีส่วนผลักดันให้ผู้หญิงและเด็กเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ยังพบอีกว่ายังมีปัจจัยอีกหลายอย่างที่จะเป็นการดึงดูดให้การอพยพของแรงงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เข้าไปสู่ประเทศที่มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดีกว่า

ดังนั้นแนวทางของการแก้ไขปัญหาควรเพิ่มความเข้มข้นในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง จัดหน่วยป้องกันและช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพื่อดำเนินการป้องกันและช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เข้าร่วมปราบปรามและช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้านแรงงานหรืออาจจะเป็นกลุ่มเสี่ยง สืบเสาะหาข่าวการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงหรือพื้นที่เสี่ยงต่อการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน รวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการสร้างเครือข่ายคุ้มครองแรงงาน หนุนเสริมให้ทุกภาคส่วนสังคมร่วมเป็นเครือข่ายเพื่อช่วยปฏิบัติงานด้านคุ้มครองแรงงาน และสร้างระบบการทำงานองเครือข่าย พัฒนาฐานความเข้มแข็งของเครือข่ายคุ้มครองแรงงาน เป็นการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้แก่เครือข่ายฯและพัฒนาระดับความรู้ความสามารถเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ค

อย่างต่อเนื่องยั่งยืน ทั้งนี้รวมถึงการฟื้นฟูและเยียวยาแก่ผู้ถูกระทำ เพื่อดูแลผู้ถูกระทำจาก
กระบวนการค้ามนุษย์ และปัญหาสังคมอื่น ๆ โดยมีภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรเอกชน ร่วม
ดำเนินการด้วย

(นายชินโชติ แสงสังข์)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 59

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
กรอบความคิดของการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
คำจำกัดความ	4
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
ปัจจัยที่มีผลต่อการค้ามนุษย์	7
ปัญหาการค้ามนุษย์ที่มีต่อภาคบริการ	10
การค้ามนุษย์ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ	12
การค้ามนุษย์ส่งผลกระทบต่อด้านสังคม	13
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ที่มีผลกระทบต่อสังคมและ ความมั่นคงแห่งชาติ	14
แนวคิดเกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทานแรงงาน	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
กรอบความคิดของการวิจัย	26
สรุป	26
บทที่ ๓ ปัญหาและสาเหตุการค้ามนุษย์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ	27
ปัญหาและสาเหตุการค้ามนุษย์ที่ผ่านมา	27
ปัจจัยที่มีผลต่อการค้ามนุษย์ทางกฎหมาย เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่นๆ	31
รูปแบบของการค้ามนุษย์	36
ข้อมูลการค้ามนุษย์และคดีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ ที่ผ่านมา 10 ปี	37
แนวทางการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์	39
สรุป	42

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์การค้ำนุชย์ที่มีต่อความมั่นคงของชาติ	44
ผลกระทบการค้ำนุชย์ที่มีต่อความมั่นคงของชาติ	44
ผลกระทบการค้ำนุชย์ที่มีต่อเศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศ และภาครัฐ	46
ผลกระทบการค้ำนุชย์ที่มีต่อด้านสังคมและความเป็นอยู่ของชนในชาติ	50
ผลกระทบการค้ำนุชย์ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของสังคม	51
สรุป	54
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	55
สรุป	55
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	62
	66
ผนวก ก กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ.2557	67
	(2)
. .2558	72
กับนายจ้างในประเทศ พ.ศ.2559	77
	(3)
. .2560	79
	83

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากการค้ามนุษย์มีแนวโน้มที่จะขยายตัวไปทุกประเทศในโลก รายงานเกี่ยวกับประเทศต่างๆ เป็นการบรรยายถึงขอบเขตและลักษณะของปัญหาการค้ามนุษย์ เหตุผลในการรวมประเทศดังกล่าวไว้ในรายงานและความพยายามของแต่ละประเทศในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์ รายงานยังรวมถึงการประเมินผลว่าความพยายามในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์ของรัฐบาลในแต่ละประเทศนั้นสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำในการจัดการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อต่อสู้กับการค้ามนุษย์ (ปัญหาการค้ามนุษย์ กระทรวงแรงงาน 2558) รายงานส่วนที่เหลือจะอธิบายถึงความพยายามของรัฐบาลแต่ละประเทศในการบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ คุ่มครองผู้ตกเป็นเหยื่อ และป้องกันการค้ามนุษย์อีกด้วย

การค้ามนุษย์ ตามความหมายใน มาตรา 6 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 หมายถึง การที่ผู้อื่นใดเพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากผู้อื่น จึงกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด คือ เป็นธุระจัดหา ซื้อมา จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้ที่อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคล โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวงใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาผลประโยชน์ จากบุคคลที่ตนดูแล และเป็นธุระจัดหา ซื้อมา จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้ที่อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก ผู้นั้นกระทำความผิดนั้น

ความเป็นมาและสถานการณ์ด้านแรงงานของไทย เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2559 สหรัฐฯ รายงานประจำปีเรื่อง สถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons (TIP) Report) ตามกฎหมายว่าด้วยการปกป้องเหยื่อการค้ามนุษย์ 2000 (Trafficking Victims Protection Act of 2000 หรือ TVPA) ปี 2016 ปรับไทยให้ขึ้นมาอยู่ Tier 2 Watch List จากปี 2015-2014 ที่ประเทศไทยอยู่ Tier 3 ติดต่อกันมา การจัดอันดับ TIP Report 2016 นั้นได้จัดเก็บข้อมูลของทุกประเทศระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2015 ถึง 31 มีนาคม 2016 โดยเปรียบเทียบสถานการณ์การค้ามนุษย์ของทั่วโลกกับมาตรฐานของสหรัฐฯ และจัดลำดับประเทศต่างๆ ออกเป็น 4 ระดับ

ระดับที่ดีที่สุด Tier 1 หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายของสหรัฐฯ ในการป้องกันและบังคับใช้กฎหมายการต่อต้านการค้ามนุษย์

ระดับรองลงมา Tier 2 หมายถึง ประเทศที่มีการดำเนินการยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกา แต่ได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะแก้ไขปัญหา

ระดับ Tier 2 Watch List หมายถึง ประเทศที่มีรายงานเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพิ่มขึ้น หรือไม่มีหลักฐานชัดเจนว่ารัฐบาลได้พยายามต่อต้านการค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตามกรณีของไทยถูกระบุว่ามีความพยายามอันสำคัญในการจัดการค้ามนุษย์ แต่ยังไม่ได้ขั้นต่ำของมาตรฐานที่สภาสหรัฐวางไว้

ระดับต่ำสุด Tier 3 หมายถึงประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมายสหรัฐอเมริกา และไม่มี ความพยายามแก้ไข ปัญหา

รายงานการค้ามนุษย์ ได้เลื่อนให้ไทยอยู่ในกลุ่มที่ 2 (Tier 2 Watch List) บัญชีรายชื่อประเทศที่ต้องจับตามอง (แถลงการณ์ของกระทรวงการต่างประเทศ 2559) เพราะไทยจะยังแก้ปัญหาไม่ได้มาตรฐานของสหรัฐฯ แต่ได้มีความพยายามอย่างมีนัยสำคัญ จึงได้รับการปรับอันดับขึ้น โดยมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มการดำเนินคดี มีกฎหมายพิทักษ์พยาน และสั่งปิดสถานประกอบการที่ค้ามนุษย์ ทำให้สามารถเพิ่มจำนวนคดีได้อย่างมาก รวมถึงศาลได้ยกฟ้องคดีหมิ่นประมาทผู้สื่อข่าวที่รายงานข่าวการค้ามนุษย์ และมีการตั้งศาลอาญาแผนกคดีค้ามนุษย์เพื่อย่นระยะเวลาการดำเนินคดี อย่างไรก็ตาม ยังมีการค้ามนุษย์อยู่จำนวนมากในภาคการประมง ส่วนผลกระทบต่อประเทศไทยนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐ ได้มีการเตรียมการรับมือเรื่องนี้มาโดยตลอด ทุกฝ่ายหันมาดูแลตัวเองและป้องกันผลกระทบ ไม่ให้เกิดความเสียหายมากขึ้น

ปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของมนุษย์ เนื่องจากเป็นปัญหาที่มนุษย์ถูกลดทอนศักดิ์ศรีของความเป็นคนให้เป็นเพียงสินค้าที่มีการซื้อขาย และเอารัดเอาเปรียบโดยไม่คำนึงถึงสภาพร่างกาย จิตใจและความรู้สึก ปัญหาการค้ามนุษย์จึงเป็นเรื่องของการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการไร้ซึ่งมนุษยธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหากระบวนการค้ามนุษย์ ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรมของปัจจัยและเงื่อนไขที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ ปัจจัยที่ส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์ และการเข้าสู่การค้ามนุษย์
2. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ รวมถึงศึกษาแนวทางในการสร้างและพัฒนากลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในสังคมไทย
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อของการค้ามนุษย์ที่มีต่อความมั่นคงแห่งชาติ สังคม และเศรษฐกิจ รวมถึงข้อเสนอแนะทางนโยบายที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในสังคมไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาในการศึกษาในครั้งนี้ ครอบคลุมประเด็น การศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหาการค้ามนุษย์ ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง ของการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ เพื่อค้นหาเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์ ตลอดจนกระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์ และเพื่อศึกษาถึงรูปแบบของการเข้าสู่กระบวนการดังกล่าว อันจะเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาและพัฒนากระบวนการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในสังคมไทยต่อไป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพโดยศึกษาข้อมูล เน้นการศึกษาที่มีปัญหาการค้ำมนุษย์ในรูปแบบต่างๆค่อนข้างรุนแรง ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเหยื่อการค้ำมนุษย์ที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน/องค์กรในสังกัดของภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) หรือการวิเคราะห์เอกสารที่เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้แก่ ตำรา หนังสือ รายงานผลการวิจัย สถิติ ตัวเลข และเอกสารต่างๆ ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลที่ได้จากเครือข่ายระหว่างประเทศ หรืออินเทอร์เน็ต (internet) การประมวลผล และวิธีวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้ว รวมทั้งนำสถิติเชิงพรรณามาใช้อย่างเหมาะสม

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา: การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีระยะเวลาในการทำงานตลอดกระบวนการวิจัย ตั้งแต่เดือนกันยายน 2559 ถึงเดือน พฤษภาคม 2560

กรอบความคิดของการวิจัย

การศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหากระบวนการค้ำมนุษย์ ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรมของปัจจัยและเงื่อนไขที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์ ปัจจัยที่ส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ำมนุษย์ และการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะเมียนมาร์ กัมพูชา และ ลาว อันจะส่งผลกระทบต่อของการค้ำมนุษย์ที่มีต่อความมั่นคงแห่งชาติ สังคม และเศรษฐกิจ รวมถึงข้อเสนอแนะทางนโยบายที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ในสังคมไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ทั้งในสังคมไทยและต่างประเทศ

2. การศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการทางการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในประเด็นเงื่อนไขปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ำมนุษย์ และการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ กระบวนการค้ำมนุษย์ปัญหาและข้อจำกัดในการทำงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ เพื่อนำไปสู่แนวทางในการสร้างและพัฒนาโลกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบการมุ่งเน้นการพัฒนา การคุ้มครองแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานเพื่อหาโอกาสที่ดีกว่าในประเทศไทย และได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในสากล
2. ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กและแรงงานผิดกฎหมายหรือแรงงานบังคับ ในกิจการเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และภาคบริการเพื่อกำหนดทิศทางและเสนอแนวคิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยมีทุกภาค มีส่วนเข้าร่วมเป็นกรรมการ ทั้งภาครัฐ เอกชน นายจ้าง ลูกจ้าง และ NGOs ของการแก้ไขปัญหาดังกล่าว
3. ทราบการคุ้มครองแรงงานทั่วโลกที่ประเทศยักษ์ใหญ่ทางเศรษฐกิจต่างๆ นำมาเป็นที่ประจักษ์ในการกีดกันทางการค้า ไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือเพื่อการคุ้มครองมวลมนุษยย์ผู้ทำงานในภาวะที่ถูกกดขี่เอารัดเอาเปรียบ และการที่ประเทศไทยเป็นเป้าหมายที่ถูกจับตามอง ดังนั้นการแก้ไขปัญหา ดังกล่าวข้างต้นสามารถที่จะขยายขอบเขตทางค้าของไทยได้ในต่างประเทศ

คำจำกัดความ

กระบวนการค้ามนุษย์

หมายถึง

การจัด การขนส่ง การจัดให้อยู่ในพื้นที่พักพิงหรือรับมนุษย์ไว้ด้วยวิธีการข่มขู่ คุกคามหรือใช้กำลัง หรือด้วยการบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการล่อลวง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจที่เหนือกว่าหรือจากความอ่อนแอของผู้ถูกระทำ หรือมีการให้หรือรับค่าตอบแทนเป็นเงินหรือประโยชน์อย่างอื่น เพื่อให้ได้ความยินยอมของมนุษย์หนึ่งผู้มีอำนาจเหนือกว่าอีกมนุษย์หนึ่งเพื่อนำเอามนุษย์ผู้ถูกระทำไปแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบ ในรูปแบบต่างๆ ทั้งการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางกามารมณ์ในรูปแบบอื่น การบังคับแรงงานหรือบริการ การเอารัดเอาเปรียบหรือการกระทำอื่นใดในลักษณะเดียวกัน คำจำกัดความ

การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ หมายถึง การพัฒนาที่มุ่งขจัดและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่มีปัญหาความมั่นคงหรือพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคงหรือพื้นที่ที่อาจก่อให้เกิดปัญหาความมั่นคง โดยใช้กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งแผนหลักที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนและเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการสร้างความมั่นคงปลอดภัยและให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การย้ายถิ่น การลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์และการขอลี้ภัย การย้ายถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของวิวัฒนาการของมนุษย์ และเป็นสิทธิที่ได้รับไว้โดยปริยายในปฏิญญาสากล เรื่องสิทธิมนุษยชนว่า ทุกคนมีเสรีภาพที่จะเคลื่อนย้าย และเลือกถิ่นฐานในรัฐของตน และมีสิทธิที่จะเดินทางออกและเข้าประเทศของตนได้ มนุษย์ย้ายถิ่นด้วยวัตถุประสงค์หลากหลาย อาทิ เพื่อหาผืนดิน ที่อุดมสมบูรณ์ เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต เพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าเดิม ฯลฯ ในปัจจุบันการเคลื่อนย้ายของมนุษย์มีรูปแบบเกี่ยวเนื่องกัน คือ การย้ายถิ่นเพื่อหางานทำการค้าจากสงครามและภัยการเมือง โดยอาจทำรูปแบบของการเมืองโดยถูกต้องหรือลักลอบเข้าเมือง หรือตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ การย้ายถิ่นสามารถแบ่งออกเป็นการย้ายถิ่นที่สมัครใจเพื่อการทำงาน การศึกษาการติดตามครอบครัว กับการย้ายถิ่นที่ถูกบังคับอันได้แก่ การหนีภัยจากสงคราม ความขัดแย้ง ภัยพิบัติ เป็นต้น

การย้ายถิ่น : การย้ายถิ่นเป็นการเคลื่อนย้ายออกจากถิ่นกำเนิด บ้านเกิดของตน อาจเป็นการย้ายถิ่นภายใน ประเทศ หรือการเคลื่อนย้ายออกนอกประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมีสภาพที่อยู่อาศัยที่ดีกว่า หรือ แสวงหาวิถีชีวิต การจ้างงานที่ดีกว่าเดิมเป็นทางเลือกของมนุษย์มา นับตั้งแต่มีการแปลงค่าแรงงานเป็น เงินตรา แต่ในยุคปัจจุบันมีจำนวนคนย้ายถิ่นเพื่อหางานทำมากที่สุดเท่าที่เคยมีมา และมีผู้หญิงที่ย้าย ถิ่นเพื่อหางานทำเป็นรายได้หลักให้ครอบครัวเพิ่มมากขึ้น และประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทางลำดับแรกของคนย้ายถิ่น คือ สหรัฐอเมริกา อินเดีย ปากีสถาน ฝรั่งเศส เยอรมัน แคนาดา ซาอุดีอาระเบีย สหราชอาณาจักร และ อิหร่าน ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ส่งเสริมการค้าเสรี ทำให้เงินทุนและสินค้าไหลข้ามพรมแดนได้อย่างเสรี แต่รัฐกลับเข้มงวดในการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนของบุคคลด้วยการกำหนดกฎระเบียบการเข้าเมืองของคนต่างชาติ เช่น หลักฐานทางการเงิน รายได้ และทรัพย์สิน ผู้ค้าประกันในประเทศผู้รับรองจากประเทศที่ต้องการเดินทาง ในบางประเทศผู้หญิงที่ต้องการเดินทางต้องได้รับการยินยอมจากสามี และผู้ที่เดินทางจะต้องได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานของรัฐ หากไม่ปฏิบัติตามก็จะได้รับโทษเมื่อเดินทางกลับประเทศ กฎระเบียบเหล่านี้ทำให้ผู้ที่ต้องการย้ายถิ่นต้องพึ่งพากระบวนการของผู้จัดหางาน ผู้ลักลอบพาคนเข้าเมือง หรือแม้แต่ นักค้ามนุษย์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานที่จำเป็นในการยื่นขอหนังสือเดินทางและวีซ่า รวมทั้งการอำนวยความสะดวกในการข้าม พรมแดน ด้วยเหตุนี้ การย้ายถิ่นด้วยความเต็มใจจึงกลายเป็นการลักลอบเข้าเมืองและการค้ามนุษย์ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานในที่ทำงานที่สกปรกเป็นอันตราย และค่าตอบแทนต่ำ ซึ่งแรงงานพื้นเมืองไม่ต้องการทำ รัฐบาลบางประเทศกำหนดนโยบายนำเข้าแรงงานต่างชาติ ด้วยการกำหนดจำนวนและประเภทของแรงงาน และมีการจดทะเบียนแรงงานเหล่านี้เพื่อความมั่นคง ของประเทศ ในขณะเดียวกันก็ดำเนินนโยบายปราบปรามที่แรงงานที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย แต่การ เป็นแรงงานจดทะเบียนก็ไม่ได้หมายความว่า จะได้รับความคุ้มครองในเรื่องชีวิต ความปลอดภัย และ สภาพการ

ทำงานรวมทั้งค่าจ้าง เรามักจะเห็นการกระทำทารุณกรรมแรงงานต่างชาติโดยนายจ้าง (สถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย 2558) และการไม่ยอมจ่ายค่าจ้างแรงงานให้แรงงานเหล่านี้อยู่เสมอ

เท่าที่ผ่านมาการแก้ปัญหาของแรงงานย้ายถิ่นมักจะเน้นการวิเคราะห์เจาะหาหนโยบายที่ตัวแรงงาน มากกว่าพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ หรือยอมรับว่าเศรษฐกิจของหลายประเทศอาจประสบปัญหาถ้าไม่มีแรงงานย้ายถิ่นราคาถูกจากประเทศอื่น การวิเคราะห์เศรษฐกิจอย่างเดียวทำให้มิติทางสังคม เช่น การลงทุนทางสังคมของผู้ย้ายถิ่นที่ยอมพลัดพรากจากครอบครัวมาทำงานตามลำพัง การดำรงชีวิตของ ครอบครัวย้ายถิ่นทั้งในประเทศต้นทางและปลายทางไม่ได้รับการพิจารณาเพื่อกำหนดนโยบายทางสังคมสำหรับคนงานย้ายถิ่นและครอบครัว

การลักลอบเข้าเมือง เป็นการนำพาคนที่ต้องการเคลื่อนย้ายเพื่อขอลี้ภัย หรือเพื่อหางานทำจาก ประเทศหนึ่งข้ามพรมแดนเพื่อเข้าสู่อีกประเทศหนึ่งด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมาย ผู้ลักลอบพาคนเข้าเมือง อาจช่วยจัดเตรียมการเรื่องเอกสารเพื่อข้ามพรมแดน และจัดหาพาหนะ และวิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้ต้องการย้ายถิ่นสามารถข้ามพรมแดนได้ ผู้ลักลอบพาคนเข้าเมืองต่างจากนักค้ามนุษย์ เพราะไม่มีเจตจำนง ในการในการแสวงหาประโยชน์จากผู้ลักลอบเข้าเมืองเมื่อถึงจุดหมายปลายทาง แต่การควบคุมพรมแดนอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันการลักลอบเข้าเมืองและการค้ามนุษย์ ทำให้ผู้ลักลอบพาคนเข้าเมือง ต้องใช้วิธีการขนส่งที่เสี่ยงภัยและอาจทำให้ผู้ต้องการเคลื่อนย้ายเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ การลักลอบเข้าเมืองในปัจจุบันถือว่าเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ ที่มีเครือข่ายโยงใยกับกลุ่มอาชญากรรมทั้งในประเทศต้นทางและปลายทางจึงได้มีการจัดทำเครื่องมือในระดับสากลเพื่อสร้างความร่วมมือของประเทศต่าง ๆ ในการจัดการกับปัญหานี้ トラบไตที่คนเรายังไม่สามารถเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนได้อย่างเสรี การพึ่งพานักลักลอบเข้าเมืองก็จะยังคงเป็นปัญหาที่ดำรงอยู่ต่อไป และคนที่ต้องสูญเสียมากที่สุดก็คือคนย้ายถิ่นนั่นเอง

การค้ามนุษย์ เป็นส่วนหนึ่งของการย้ายถิ่น แต่แตกต่างจากการย้ายถิ่น และการลักลอบเข้าเมือง เพราะการค้ามนุษย์มีวัตถุประสงค์ที่เด่นชัดในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบธรรมจากผู้ที่ถูกค้าที่ต้องกลายเป็นเหยื่อและถูกกลั่นแกล้งที่จะสามารถกำหนดตัดสินใจเลือกทางชีวิตของตนเองได้ และต้องดำรงชีวิตภายใต้การควบคุมของผู้อื่น แต่เดิมเหยื่อของการค้ามนุษย์อาจถูกบังคับข่มขืนใจหรือ ลักพาตัวจากถิ่นฐานดั้งเดิมของตน แต่ในปัจจุบันเหยื่อของการค้ามนุษย์อาจจะตัดสินใจย้ายถิ่นด้วยความสมัครใจ แต่ถูกหลอกลวงในเรื่องของงานและรายได้ และนักค้ามนุษย์อาจจะใช้วิธีพาเหยื่อเข้า เมืองโดยผิดกฎหมาย ทำให้เหยื่อต้องกลายเป็นคนเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เป็นแรงงานผิดกฎหมาย และถูกละเมิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐแทนการได้รับความช่วยเหลือ กระบวนการสอบสวนและลงโทษทำให้เหยื่อต้องถูกระงับซ้ำ เหยื่อของการค้ามนุษย์ในปัจจุบันมีทั้งหญิงและชาย แต่เหยื่อส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและเด็ก

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้ามนุษย์

นิยามของ“การค้ามนุษย์” ตามที่ปรากฏใน “พิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก เพิ่มเติมอนุสัญญาแห่งองค์การสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร” (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, especially Women and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime) ได้ให้นิยามคำว่า “การค้ามนุษย์” ไว้ในมาตราที่ 3 ความว่า

(ก) การค้ามนุษย์ หมายถึง การจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ ซึ่งตัวบุคคล ด้วยวิธีการข่มขู่ หรือด้วยการใช้กำลัง หรือด้วยการบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว การฉ้อโกง หลอกลวง ใช้อำนาจที่เหนือกว่า หรือการใช้สถานะความอ่อนแอต่อภัยของบุคคล หรือมีการให้หรือรับเงิน หรือผลประโยชน์อื่น ๆ เพื่อให้ได้รับความยินยอมของบุคคลหนึ่งที่มีอำนาจควบคุมบุคคลอีกคนหนึ่ง เพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ การแสวงหาประโยชน์อย่างน้อยที่สุด คือการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีหรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การเอาคนลงเป็นทาส หรือการกระทำอื่นเสมือนการเอาคนลงเป็นทาส การทำให้ตกอยู่ใต้บังคับหรือการตัดอวัยวะออกจากร่างกาย

(ข) ในกรณีที่มีการใช้วิธีการใดตามที่ระบุไว้ในข้อ (ก) ไม่จำเป็นต้องนำความยินยอมของผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์ที่ต้องการตามที่ระบุไว้ในข้อ (ก) มาพิจารณา

(ค) ส่วนการจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัย หรือการรับไว้ซึ่งตัวเด็ก สำหรับวัตถุประสงค์ในเรื่องของการแสวงหาประโยชน์ ก็จะถูกพิจารณาว่าเป็นการค้ามนุษย์ แม้ว่าจะได้มีการใช้วิธีการตามที่ระบุไว้ในข้อ (ก) ก็ตาม

(ง) เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

นอกจากนี้ ยังปรากฏนิยามของการค้ามนุษย์ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

- แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส การนำคนมาขอราน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้าหรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

- การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ หมายความว่า การข่มขืนใจให้ทำงานหรือให้บริการ โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเองหรือของผู้อื่น โดยขู่เชือดด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยทำให้บุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้

- องค์กรอาชญากรรม หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งมีการจัดโครงสร้างโดยสมคบกัน ตั้งแต่สามคนขึ้นไปไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง และไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างที่ชัดเจน มีการกำหนดบทบาทของสมาชิกอย่างแน่นอนหรือมีความต่อเนื่องของสมาชิกภาพหรือไม่ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งหรือหลายฐานที่มีอัตราโทษจำคุกขั้นสูงตั้งแต่สี่ปีขึ้นไป

ไป หรือกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันมิชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

- เด็ก หมายความว่า บุคคลผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

ในหมวดที่ 1 บททั่วไป ในมาตราที่ 6 ได้ระบุถึงพฤติกรรมที่เป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ ว่า ผู้ใดเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

(2) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็กนอกจากนี้ ยังมีนิยามของ “การค้ามนุษย์ด้านแรงงาน” ตามที่ระบุในแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกัน ปราบปราม และช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน โดยหมายถึง การเป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์ โดยมิชอบด้านแรงงานจากบุคคลที่ตนดูแล และให้หมายความรวมถึงการเป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้านแรงงาน

นอกจากนิยามข้างต้นแล้ว ในแนวปฏิบัติฉบับดังกล่าวยังได้มีการขยายความของคำต่างๆ ที่ปรากฏในนิยามด้วย ได้แก่

1. การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้านแรงงาน หมายถึง การแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ

2. การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ หมายความว่า การข่มขืนใจให้ทำงานหรือให้บริการ โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเองหรือของผู้อื่น โดยขู่เชิญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยทำให้บุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้

3. ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน หมายความว่า บุคคลที่ตกเป็นผู้ถูกกระทำในการค้ามนุษย์ด้านแรงงานโดยตรง

4. แรงงานเด็ก หมายความว่า ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีแต่ไม่ถึง 18 ปี ตามความในหมวด 4 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

5. เด็กที่ถูกใช้แรงงานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หมายความว่า บุคคลอายุต่ำกว่า 15 ปี ยกเว้นเด็กอายุตั้งแต่ 13 ปีบริบูรณ์ ในงานเกษตรกรรมที่ไม่ทำตลอดทั้งปี ซึ่งถูกใช้แรงงานและพึงได้รับการช่วยเหลือตามแนวปฏิบัติฉบับนี้ ทั้งนี้โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าบุคคลดังกล่าวจะตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ด้านแรงงานหรือไม่ หรือบุคคลผู้เป็นนายจ้างจะทำการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมายอื่นใดหรือไม่ก็ตาม จากนิยามดังกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญของ การกระทำที่เป็นการค้ามนุษย์ ได้แก่

1. ความรุนแรงหรือการข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง ซึ่งจะรวมไปถึงการหมดสั้นเสรีภาพในการเคลื่อนย้ายและการกำหนดชีวิตของตนเอง
2. การไม่บอกความจริงในเรื่องของสภาพการทำงาน และลักษณะงานที่จะต้องทำ
3. การทำงานเพื่อหักล้างหนี้สินที่ถูกนำมาอ้างว่าเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ
4. การแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากอำนาจหน้าที่หรือตำแหน่งที่อยู่เหนือกว่า เช่น การใช้อำนาจในฐานะที่เป็นผู้บังคับเกล้าแสวงประโยชน์จากบุตรของตนเอง
5. การตกเป็นแรงงานบังคับหรือแรงงานเยี่ยงทาสเมื่อเดินทางมาถึงถิ่นปลายทาง (สรายุทธ ยะหะกร 2557)

ดังนั้นสามารถสรุปได้ปัจจัยที่สำคัญของการค้ามนุษย์เกิดขึ้นมาจาก

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ ความยากจน ปัญหาความยากจน ความยากจนที่แท้จริง หมายความว่า ภาวะที่มีระดับรายได้ที่ต่ำกว่าเส้นความยากจน ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ยากจนจริงๆ เติบโตพอที่จะพึ่งพาตนเองแล้ว ครอบครัวก็จะกระตุ้นให้เด็กออกไปหางานทำเพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว แต่เมื่อเด็กคนดังกล่าวสามารถหารายได้ส่งครอบครัวได้ก็ถือว่าเป็นผลพลอยได้ หรือครอบครัวมีค่าใช้จ่ายเกินตัวจึงต้องหาทางเพิ่มรายได้ให้เพียงพอกับความ ต้องการ ครอบครัวแบบนี้อาจเป็นคาดหวังรายได้จากลูก จึงมีความเสี่ยงสูงที่จะส่งลูกไปค้าบริการทางเพศหรือทำงานที่ผิดกฎหมาย ทั้งนี้ หากประเทศต้นทางไม่สามารถจัดหาตำแหน่งงานที่เหมาะสมไว้รองรับ แรงงานเหล่านี้ก็จะดิ้นรนข้ามพรมแดนมาหางานทำเพื่อความอยู่รอด

2. การขาดโอกาสทางการศึกษา การขาดโอกาสดังกล่าวส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวต้องออกมาหางานทำแต่กลับต้องเป็นแรงงานไร้ฝีมือ เนื่องจากไร้การศึกษา และไม่มีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน ทั้งนี้ มีสาเหตุมาจากการที่พ่อแม่มีการศึกษาในระดับต่ำเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา และมองไม่เห็นว่าการศึกษาคือโอกาสของการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่เห็นว่าการศึกษาทำให้เกิดความรู้ความสามารถในอาชีพที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางรายได้ต่อไป กลับมีแต่เพียงทัศนคติที่ว่าการศึกษาจะส่งผลให้สูญเสียรายได้จากการทำงาน จึงส่งผลให้เกิดแรงงานไร้ฝีมือในที่สุด

3. สงครามและความไม่สงบภายในประเทศ ในบางพื้นที่ของบางประเทศมีการสู้รบกันด้วยกำลังอาวุธหรือมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนั้นจึงเป็นผลให้ประชากรต้องพยายามดิ้นรนแสวงหาโอกาสในชีวิตที่ดีกว่าโดยการอพยพไปสู่ประเทศที่ร่ำรวยกว่า และตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้ามนุษย์ในที่สุด หรืออาจจะเกิดจากการที่รัฐบาลประเทศนั้นๆ ไม่มีความสามารถในการปกครองประเทศ ส่งผลให้ประชาชนไม่อาจทำงานหารายได้ในภูมิภาคของตนเอง จึงเกิดการย้ายถิ่นเพื่อแสวงหารายได้ ทั้งในรูปแบบของแรงงานผิดกฎหมาย ผู้ลี้ภัย และ ผู้อพยพย้ายถิ่น ไปยังประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจดีกว่า กลายเป็นสิ่งดึงดูดใจให้ประชาชนจากประเทศเพื่อนบ้านเดินทางข้ามพรมแดนเข้ามา เพื่อแสวงหาคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า จนมีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

4. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การที่บิดามารดาไม่สามารถให้คำแนะนำที่เหมาะสมแก่บุตรหลานได้ การที่ครอบครัวละเลยทอดทิ้ง รวมถึงไม่ได้วางแผนชีวิตไว้ให้แก่บุตรหลานของตนเองในอนาคต ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวต้องออกไปหางานทำก่อนถึงวัยอันสมควรอันแสดงให้เห็นว่าครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่เหินห่าง ส่งผลให้ครอบครัวละเลยเด็ก หรือติดตามว่าสมาชิกใน

ครอบครัวหรือบุตรหลานออกไปทำงานที่ใด นายจ้างเป็นใคร สภาพการทำงานเป็นอย่างไร และในที่สุดเด็กคนนั้นก็มีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ และในบางกรณีก็อาจเกิดจากการที่ครอบครัวมีปัญหา เช่น การทารุณกรรม การล่วงเกินทางเพศ หรือการละเลยไม่เอาใจใส่ สมาชิกคนนั้นๆ ก็ไม่สามารถอาศัยอยู่ร่วมกับครอบครัวได้ จึงต้องหลบหนีออกมา และกลายเป็นเหยื่อหรือมีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ได้เช่นเดียวกัน

5. วัฒนธรรมและค่านิยม เป็นอีกสาเหตุหนึ่งของปัญหาการค้ามนุษย์ ยกตัวอย่างเช่น ในบางสังคมที่เชื่อว่าเป็นหน้าที่ของลูกสาวที่ต้องหาเลี้ยงครอบครัวไม่ว่าจะด้วยวิธีใดก็ตาม และเป็นผลให้เกิดการผลักดันผู้หญิงเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ ดังนั้นผู้หญิงที่อยู่ในวัฒนธรรมแบบนี้ก็ต้องออกไปหางานทำเพื่อส่งเงินให้สมาชิกในครอบครัว นอกจากนี้ แนวคิดบริโภคนิยมและกระแสโลกาภิวัตน์ โดยค่านิยมที่มีเงินตราเป็นตัวกำหนดสถานะทางสังคมได้แพร่กระจายออกไปอย่างกว้างขวางและเข้าถึงทั้งสังคมเมืองและสังคมชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมชนบทนั้น หากครอบครัวใดที่มีฐานะทางการเงินดี ก็จะได้รับความสะดวกสบาย ซึ่งค่านิยมในลักษณะดังกล่าวมีส่วนผลักดันให้ผู้หญิงและเด็กเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ (กระทรวงแรงงาน 2559) นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ยังมีปัจจัยอีกหลายอย่างที่จะเป็นการดึงดูดให้การอพยพของแรงงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเข้าไปสู่ประเทศที่มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดีกว่า

ปัญหาการค้ามนุษย์ที่มีต่อภาคบริการ

ในปัจจุบันสาขาการผลิตหลักทางเศรษฐกิจไทยกำลังเผชิญความท้าทายหลายด้านด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการบริโภคภาคเอกชนที่ยังไม่สามารถฟื้นตัวได้อย่างเต็มที่ การส่งออกสินค้าซึ่งเคยเป็นเครื่องยนต์หลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยหดตัวต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลจากปัญหาเชิงโครงสร้างทั้งที่เป็นปัจจัยภายในได้แก่ ข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีการผลิตในสินค้าของไทย เนื่องจากขาดการลงทุนเพื่อขยายกำลังการผลิตมาเป็นเวลานานและบางส่วนเป็นการผลิตในเทคโนโลยีที่ความต้องการของโลกมีแนวโน้มลดลง และปัจจัยภายนอกได้แก่การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างการค้าของโลกกล่าวคือ แม้เศรษฐกิจโลกจะขยายตัวในอัตราเดิมแต่กลับไม่ทำให้การส่งออกของไทยขยายตัวสูงเช่นในอดีต ประกอบกับปัจจุบันอุปสงค์ของเศรษฐกิจโลกยังฟื้นตัวแบบเปราะบาง ขณะที่ภาคเอกชนชะลอการลงทุนเพื่อรอความชัดเจนของภาวะเศรษฐกิจโดยรวม ส่วนการใช้ย้ายภาครัฐมีข้อจำกัดอยู่บ้างเนื่องจากอยู่ในช่วงของการปฏิรูปเศรษฐกิจ ปัจจุบันมีเพียงการส่งออกบริการ ภาคการท่องเที่ยวที่ยังคงเติบโตอย่างแข็งแกร่ง ภาพรวมทางเศรษฐกิจจำเป็นต้องอาศัยแรงงานทั้งภายในประเทศและแรงงานต่างด้าวเข้ามาเป็นกำลังแรงงาน จึงเห็นได้ว่าแรงงานภาคบริการ เช่น แรงงานในร้านอาหาร แรงงานคนรับใช้ภายในบ้าน เด็กบริการปั๊มน้ำมัน และ สาขาอื่นๆ ที่คนไทยไม่ยอมทำจึงจำเป็นต้องอาศัยแรงงานต่างด้าวเข้ามาทดแทนแรงงานไทยนั่นเอง ปัญหาการค้ามนุษย์ที่มีต่อภาคบริการ นั้นมีเหตุผลมาจากปัจจัยสำคัญคือ

1. การขาดแคลนแรงงานของภาคบริการ สำหรับภาคบริการในภาพรวมมองว่าเรากำลังขาดแคลนแรงงาน แต่ในความเป็นจริงแล้วมีจำนวนผู้ว่างงานในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเนื่องจากการจ้างงานแรงงานต่างชาติภายในประเทศเพิ่มขึ้น ปัญหาดังกล่าวสะท้อนถึงโครงสร้างและค่านิยมการศึกษาของไทยที่ไม่ตอบสนองความต้องการภาคบริการ เนื่องจากคนไทยนิยมเรียนสูงขึ้น หากพิจารณาจำนวนผู้ว่างงานแบ่งตามระดับการศึกษา ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา กำลังแรงงานไทยนิยมเรียนสูงขึ้นในระดับปริญญาตรีขึ้นไป แต่กลับมีสัดส่วนการว่างงานเพิ่มขึ้นมาก ขณะที่กำลังแรงงานในระดับ ปวช.-ปวส. มีอัตราการว่างงานน้อยที่สุด นอกจากนี้ อีกปัจจัยที่ทำให้ขาดแคลนแรงงานภาคบริการ เป็นเพราะว่าค่าจ้างยังไม่สูงจึงไม่สามารถดึงดูดแรงงานได้

2. ปัจจัยด้านเครือข่ายการค้ามนุษย์ แม้วัฒนธรรมและค่านิยมจะมีส่วนทำให้การค้ามนุษย์มีโอกาสเกิดขึ้นสูง แต่หากไม่มีเครือข่ายของผู้อำนวยความสะดวกหรือนายหน้าที่ย่อยเป็นธุระจัดหา เจ้าหน้าที่รัฐ และองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่ดำเนินงานเป็นขบวนการ การค้ามนุษย์ก็มีแนวโน้มที่จะไม่สำเร็จ แต่สิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน กลับพบว่า มีผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการค้ามนุษย์มากมายหลายองค์กรและเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย ซึ่งทำให้การค้ามนุษย์ทำได้สะดวกขึ้น และทำให้การติดตาม ควบคุมการค้ามนุษย์ทำได้ยากขึ้น

3. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมสูงอายุ โดยสัดส่วนประชากรในวัยทำงานของไทย (อายุ 15-64 ปี) จะเข้าสู่จุดสูงสุดในปี 2018 และหลังจากนั้น จำนวนแรงงานของไทยจะลดลง แนวโน้มดังกล่าวทำให้ประเทศไทยไม่ได้รับแรงส่งทางเศรษฐกิจจากการขยายตัวของประชากรวัยทำงานเหมือนในอดีต อีกทั้งยังจะให้การเติบโตของประเทศชะลอลงอีกด้วย นอกจากนี้ การลงทุนในระดับต่ำของภาคการผลิตก็กระทบกับการเน้นนโยบายสนับสนุนภาคเกษตรที่เกินควร แรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำให้ผู้ประกอบการไม่มีแรงจูงใจในการลงทุนในเครื่องจักรเพื่อทดแทนแรงงานให้เพิ่มมากขึ้น

4. แรงงานขาดทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจบริการ ซึ่งเกิดจากโครงสร้างการศึกษาของไทยที่ขาดความสมดุลในหลายด้าน เช่น การขาดแคลนแรงงานอาชีวศึกษา และ แรงงานทางด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ ส่วนหนึ่งเกิดจากโครงสร้างการศึกษาไทยที่ไม่ตอบสนองต่อตลาดแรงงาน นอกจากนี้ แรงงานที่มีอยู่ก็ยังมีทักษะต่ำกว่าความคาดหวังของนายจ้าง(ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจธนาคารไทยพาณิชย์ 2558)

นอกจากนี้แล้วภาคบริการของประเทศได้เป็นส่วนหนึ่งของสาขาการผลิตที่สำคัญทางเศรษฐกิจแล้วปัญหาของการค้ามนุษย์ของสาขานี้ก็จะมีส่วนทำให้ปัญหาการขยายตัวทางเศรษฐกิจลดลงตามไปด้วยหากพบว่ามีปัญหาที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น

การค้ามนุษย์ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ

สถานการณ์ด้านแรงงานของไทย รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons (TIP) Report) ตามกฎหมายว่าด้วยการปกป้องเหยื่อการค้ามนุษย์ 2000 (Trafficking Victims Protection Act of 2000 หรือ TVPA) ปรับไทยให้ขึ้นมาอยู่ Tier 2 Watch List การจัดอันดับ TIP Report 2016 นั้นโดยเปรียบเทียบสถานการณ์การค้ามนุษย์ของทั่วโลกกับมาตรฐานของสหรัฐและจัดลำดับประเทศต่างๆออกเป็น 4 ระดับ

ระดับที่ดีที่สุด Tier 1 หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายของสหรัฐ ในการป้องกันและบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์

ระดับรองลงมา Tier 2 หมายถึง ประเทศที่มีการดำเนินการยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกา แต่ได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะแก้ไขปัญหา

ระดับ Tier 2 Watch List หมายถึง ประเทศที่มีรายงานเหยื่อการค้ามนุษย์เพิ่มขึ้น หรือไม่มีหลักฐานชัดเจนว่ารัฐบาลได้พยายามต่อต้านการค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตามกรณีของไทยถูกระบุว่ามีความพยายามอันสำคัญในการจัดการการค้ามนุษย์ แต่ยังไม่ได้ขั้นต่ำของมาตรฐานที่สภาสหรัฐวางไว้

ระดับต่ำสุด Tier 3 หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมายสหรัฐอเมริกา และไม่มี ความพยายามแก้ไขปัญหา

ไทยอยู่ในกลุ่มที่ 2 (Tier 2 Watch List) บัญชีรายชื่อประเทศที่ต้องจับตามอง (แถลงการณ์ของกระทรวงการต่างประเทศ 2559) เพราะไทยจะยังแก้ปัญหาไม่ได้มาตรฐานของสหรัฐฯ แต่ได้มีความพยายามอย่างมีนัยสำคัญ จึงได้รับการปรับอันดับขึ้น โดยมีการแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มการดำเนินคดี มีกฎหมายพิทักษ์พยาน และสั่งปิดสถานประกอบการที่ค้ามนุษย์ ทำให้สามารถเพิ่มจำนวนคดีได้อย่างมาก รวมถึงศาลได้ยกฟ้องคดีหมิ่นประมาทผู้สื่อข่าวที่รายงานข่าวการค้ามนุษย์ และมีการตั้งศาลอาญาแผนกคดีค้ามนุษย์เพื่อย่นระยะการดำเนินคดี อย่างไรก็ตาม ยังมี การค้ามนุษย์อยู่จำนวนมากในภาคการประมง ส่วนผลกระทบต่อประเทศไทยนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐ ได้มีการเตรียมการรับมือเรื่องนี้มาโดยตลอด ทุกฝ่ายหันมาดูแลตัวเองและป้องกันผลกระทบ ไม่ให้เกิดความเสี่ยงมากขึ้น ปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของมนุษย์ เนื่องจากเป็นปัญหาที่มนุษย์ถูกลดทอนศักดิ์ศรีของความเป็นคนให้เป็นเพียงสินค้าที่มีการซื้อขาย และเอารัดเอาเปรียบโดยไม่คำนึงถึงสภาพร่างกาย จิตใจและความรู้สึก ปัญหาการค้ามนุษย์จึงเป็นเรื่องของการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการไร้ซึ่งมนุษยธรรม ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในทางการค้าระหว่างประเทศ คือ

1. ระบบการทำธุรกิจระหว่างประเทศ บริษัทคู่ค้าในต่างประเทศก็อาจพิจารณาปฏิเสธที่จะทำธุรกิจกับบริษัทไทยที่มีปัญหาเกี่ยวกับแรงงานทาสหรือการค้ามนุษย์ได้(สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย 2559) บริษัทไทยที่ประกอบกิจการส่งออกจึงควรระมัดระวังและตรวจสอบว่าในสายกระบวนการผลิตของตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงงานทาสหรือการค้ามนุษย์

2. ปัญหาของการส่งออกสินค้า ปัจจุบันประเด็นการค้ามนุษย์ด้านแรงงานเป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการค้าระหว่างประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยการสร้างความเชื่อมโยงกลไกกฎหมายภายในประเทศเข้ากับมาตรฐานด้านแรงงานขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน

ทั่วไปในระดับระหว่างประเทศ เพื่ออ้างอิงมาใช้โดยมีก่อให้เกิดข้อโต้แย้งคัดค้าน ซึ่งปัจจุบันนี้พบว่า สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปในนามของประเทศสมาชิก(กระทรวงพาณิชย์ 2559) ซึ่งเป็นตลาดการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญของไทย ให้ความสำคัญและมีการนำประเด็นดังกล่าวมาใช้ในการค้าระหว่างประเทศอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ในขณะที่การแก้ปัญหาของไทยเกี่ยวกับเรื่องนี้ในด้านการค้าเพื่อคงไว้ซึ่งการส่งออก โดยเฉพาะภาพลักษณ์ของสินค้าไทยในต่างประเทศ โดยเฉพาะตลาดสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ดังข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่าผู้บริโภคในสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกามีปฏิกิริยาต่อการนำเสนอข่าวของสื่อในการบริโภคสินค้าของไทย

3. การลงทุนระหว่างประเทศ จะส่งผลทำให้เงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ อาจมีแนวโน้มลดลง เพราะผู้ลงทุนขาดความเชื่อมั่นประเทศ หากมีปัญหาการค้ามนุษย์ที่เกินมาตรฐานการยอมรับของนานาประเทศได้ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน 2559) ก็จะส่งผลต่อการผลิตสินค้าและนำไปสู่การค้าระหว่างประเทศก็จะมีแนวโน้มลดลงด้วยเช่นกัน

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาการค้ามนุษย์นั้น เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่องและปัจจัยสำคัญที่จะนำมาซึ่งผลดีทางเศรษฐกิจต่อไปในอนาคตด้วย

การค้ามนุษย์ส่งผลกระทบต่อทางด้านสังคม

การค้ามนุษย์ที่จะก่อให้เกิดปัญหาสังคมในด้านต่างๆ ทั้งนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นมักก่อให้เกิดอาชญากรรมทั้งในระดับนานาชาติ ระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น รวมถึง ปัญหายาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อไปทั่วทุกส่วนของสังคม จนกลายเป็นปัญหาระดับนานาชาติ ที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไข ปัญหาการฟอกเงินที่ได้มาจากการค้ามนุษย์ สามารถแยกออกได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านอาชญากรรมและยาเสพติด ผลกระทบทางสังคม แรงงานที่มีการอพยพที่เข้ามานั้น จะก่อให้เกิดปัญหาการลักทรัพย์เกิดขึ้นในชุมชน อาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาสังคมที่ตามมาด้วย

2. การกระทบและละเมิดต่อสิทธิของบุคคล ทั้งสิทธิในการร้องขอสัญชาติ สัญชาติ เนื่องขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิของตนเองภายใต้กฎหมายไทย และปัญหาการไร้สัญชาติ ทำให้ชนกลุ่มน้อยมักถูกหลอกล่อเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ โดยไม่สามารถดำเนินการทางกฎหมายใดๆ ได้เนื่องจากปัญหาการไม่ได้รับการรับรองสัญชาติ ดังนั้นจึงเป็นภาระหน้าที่ของรัฐที่จะต้องทำการขจัดปัญหาการไร้สัญชาติ โดยการพิสูจน์สัญชาติให้กับชนกลุ่มน้อยเหล่านี้

3. การศึกษา จะพบว่าปัญหาด้านการศึกษาโอกาสในการศึกษาของเด็กในครอบครัว แรงงานที่อพยพมาผิดกฎหมายที่จะได้รับการศึกษาบางส่วน แต่ส่วนใหญ่แล้วมักจะไม่ได้รับการศึกษา ขณะเดียวกันการเปิดโอกาสให้เด็กต่างด้าวเข้าสู่ระบบการศึกษาของไทย ก็จะมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการศึกษาของเด็กไทยด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ 2559) เพราะรัฐจำเป็นต้องแบ่งงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาการศึกษาในแต่ละปี มาช่วยเหลือเด็กต่างด้าวเหล่านี้ ขณะที่ยังมีเด็กไทยอีกจำนวนมากที่ยังขาดโอกาสในการศึกษาที่ดี

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ที่มีผลกระทบต่อสังคมและความมั่นคงแห่งชาติ

ความมั่นคงแห่งชาตินับว่ามีส่วนสำคัญที่จะทำให้การอยู่รอดของชาติดำเนินต่อไปได้จึงจำเป็นต้องทราบและเข้าใจในเบื้องต้นว่าคำหมายและนิยามของความมั่นคงแห่งชาติ คือ

ความมั่นคงแห่งชาติ (National Security) หมายถึง สภาวะการณ์ของชาติอันประกอบไปด้วย กลุ่มคน หรือประชาชน ที่มีวัฒนธรรม ประเพณี แหล่งกำเนิด ประวัติศาสตร์ ภาษา เดียวกัน หรือร่วมกัน อาศัยอยู่ในดินแดนด้านภูมิรัฐศาสตร์ ภายใต้การนำของรัฐบาลที่มีอำนาจอธิปไตยในการปกครองดินแดนดังกล่าวด้วยตนเอง อยู่ในสภาพที่ มีความปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวงไม่ว่าจะเป็น ภัยพิบัติภัยใดๆ , ความเกรงกลัว, ความกังวล และความสงสัย, มีเสรีต่อแรงกดดันต่าง ๆ ซึ่งจะประจักษ์ให้เกิดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนภายในชาติดำเนินไปได้อย่างอิสระ, นอกจากนี้ยังต้องมีความแน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงไปโดยง่าย มีความอดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ ที่มากระทบ “จาก ความหมายดังกล่าวเพื่อให้เกิดความชัดเจนจะได้ขออธิบายเพิ่มเติมดังนี้

1. ความมั่นคงแห่งชาติ เป็นสภาวะการณ์ของความมั่นคงในทุกองค์ประกอบของ “ชาติ” หรือ “ รัฐ ” ซึ่งก็หมายถึง ความมั่นคงของกลุ่มคน หรือประชาชนที่อยู่ในดินแดนนั้น ๆ ซึ่งประชาชนดังกล่าวโดยปกติ จะมีวัฒนธรรม ประเพณี แหล่งกำเนิด ประวัติศาสตร์ และภาษาเดียวกัน ดังนั้นความมั่นคงในที่นี้จะหมายถึง สภาพที่ประชาชนภายในชาติ จะต้องปลอดภัยจาก การเสี่ยงต่อ ภัยอันตรายต่าง ๆ (เช่น ภัยอันตรายจาก การรุกรานจากรัฐอื่น, ภัยอันตรายจากปัญหาสถานะของ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ), ความตื่นตระหนก, ความเกรงกลัวใด ๆ รวมทั้งความกังวลสงสัยที่จะเกิดขึ้นต่อ ประชาชน จะต้องไร้ซึ่งแรงกดดันต่าง ๆ ในการบริหารอำนาจอธิปไตยในดินแดนตน มีหลักประกัน ในการดำรงวิถีชีวิตตนเอง ต้องมีความอดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ ทั้งจากภายนอกและภายใน ต้องมีความหนักแน่น ไม่ผันแปรไปตามสิ่งที่มากระทบต่าง ๆ รวมถึง

ความมั่นคงของดินแดนที่ตั้งอยู่ของรัฐ ซึ่งมีลักษณะทางภูมิรัฐศาสตร์ ซึ่งก็จะหมายถึง การที่ดินแดนของรัฐนั้น ๆ จะต้องมีความปลอดภัยจากการรุกรานเข้ายึดครองโดยรัฐอื่น หรือแม้แต่ การข่มขู่เข้าครอบครอง, การละเมิดล่วงล้ำเขตแดน รวมทั้งจะต้องเป็นอาณาเขตดินแดนของประเทศ ที่มั่นคงไม่เปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะมีแรงกดดันใด ๆ ก็ตาม (เช่น แม้แต่การกีดเซาะของแม่น้ำที่เป็น เส้นแบ่งเขตแดน หรือแม้แต่การเปลี่ยนทิศทางการไหลของแม่น้ำแล้วทำให้อาณาเขตดินแดน เปลี่ยนแปลงไป ก็ไม่ให้เกิด)

ความมั่นคงของรัฐบาลที่ปกครองประเทศ โดยรัฐบาลดังกล่าวจะต้องกระทำหน้าที่ของตน ในการบริหารประเทศโดยเสรี ไม่ถูกแทรกแซงการดำเนินการบริหารจากรัฐอื่น หรือจากกลุ่มใด ๆ ภายในประเทศ (มิได้หมายถึงรัฐบาลมีฟังก์ชันใด ๆ เลยในสังคม แต่หมายถึงการที่รัฐบาลสามารถตัดสินใจและดำเนินการในการบริหารประเทศ ภายใต้กระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้องมีถูกแทรกแซง จากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น) จะต้องเป็นรัฐบาลที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลง หรือถูกโค่นล้มโดยง่าย จนกว่าจะถึงวาระที่สมควร มีอำนาจที่ได้รับการประกันในความชอบธรรม รวมทั้งรัฐบาลจะต้องมีความรู้สึกที่ปลอดภัยต่อ ความกดดัน ความเสี่ยง ความกังวลสงสัย และความตื่นตระหนกต่าง ๆ

ความมั่นคงของ การมีอำนาจอธิปไตย อันมีเสรีในการปกครองประเทศของตนภายใต้ดินแดน และสิทธิในการปกครองภายในประเทศของตน โดยมีกฎต่างรัฐละเมิดอำนาจอธิปไตยดังกล่าวได้โดยง่าย มีเสรีในการจัดระเบียบการปกครองตนเอง มีความปลอดภัยจากความเกรงกลัวและความตื่นตระหนกต่าง ๆ มีความทนทานต่อแรงเสียดสี และแรงกดดันอันจะทำให้อำนาจอธิปไตยดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไป

2. ความมั่นคงแห่งชาติ เป็นคุณภาพของชาติ หรือรัฐ ที่มีหลักประกันในการดำรงอยู่อย่างแน่นอนหนาถาวร มิเปลี่ยนแปลงไปโดยง่าย ปลอดภัยจากอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น หรือมีแนวโน้มจะเกิดขึ้น หรือแม้แต่คิดไปว่าจะเกิดขึ้น มีเสรีในการดำเนินการต่าง ๆ ด้วยตนเอง ในเรื่อง ประชากร , ดินแดน , รัฐบาล และอำนาจอธิปไตย

สถาบันการศึกษาในสหรัฐ ฯ แห่งได้ให้คำนิยามศัพท์ของความมั่นคงแห่งชาติไว้ดังนี้

National Security (USACGSC) กล่าวว่า "The Protection of a nation from all types of external aggression espionage hostile reconnaissance sabotage subversion annoyance and other inimical influence

"ความมั่นคงแห่งชาติหมายถึง การป้องกันชาติให้พ้นจากอันตรายทั้งปวง อันได้แก่การรุกรานจากภายนอก การจารกรรม การลาดตระเวนของข้าศึก การวินาศกรรม การบ่อนทำลาย การรบกวน และอิทธิพลอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงแก่ชาติ"

ส่วน วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรประเทศอินโดนีเซีย ให้คำจำกัดความของความมั่นคงแห่งชาติไว้ดังนี้ “ ความมั่นคงแห่งชาติ (ความหมายของคำว่า Ketahanan ในที่นี้มีความหมายถึง ความหนักแน่นทนทาน ไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นความหมายของความมั่นคงนั่นเอง) คือ สภาวะการณ์ของชาติที่เต็มไปด้วย น้ำใจและพลังงาน (พลังอำนาจของชาติ) จนกระทั่งสามารถที่จะตอบโต้สิ่งที่มากระทบ ได้โดยรวดเร็ว, สามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ สภาวะการณ์ดังกล่าวนั้นครอบคลุมในทุกองค์ประกอบของรัฐชาติ (ประกอบไปด้วย ภูมิรัฐศาสตร์ ประชาชน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และการทหาร) มีบูรณภาพที่เข้มแข็ง ไม่ง่ายที่จะทำลาย และมีความพยายามที่จะไปถึงจุดหมายปลายทางของชาติ อันประกอบด้วย ความสามารถในการพัฒนาประเทศ ความพร้อมในการเผชิญหน้า และขจัดปัญหาทุกปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้ง ภัยคุกคาม ปัญหาที่เป็นตัวถ่วง และปัญหาการรบกวนต่าง ๆ ทั้งที่มาจากภายนอกประเทศหรือจากภายในเอง ทั้งที่เป็นภัยกระทบโดยตรง หรือที่เป็นผลกระทบในทางอ้อม ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะสามารถมั่นใจได้ในบูรณภาพแห่งดินแดน ความดำรงอยู่ของรัฐชาติ ตลอดจนสามารถที่จะต่อสู้ไปจนถึงจุดหมายปลายทางของชาติได้

ทั้งนี้หากเราทำความเข้าใจกับความหมายของ "ความมั่นคงของชาติ" ก็จะเข้าใจถึงหัวสำคัญของ การปกป้องชาติอย่างแท้จริง ซึ่งปัจจุบันเรากำลังพบกับภัยก่อการร้ายรูปแบบใหม่โดยการแทรกแซงสังคมด้วยการเผยแพร่ด้วยสื่อออนไลน์ข้ามชาติ "วินาศกรรมทางสังคม" ด้วยโจมตีให้ร้ายสถาบันพระมหากษัตริย์ สร้างความเกลียดชังในความเป็นชาติไทย และสร้างความขัดแย้งระหว่างประชาชนในราชอาณาจักรไทย ซึ่งทั้งหมดล้วนเกิดขึ้นจากการปลุกกระดมยุงจากนอกราชอาณาจักรไทย เพราะฉะนั้นแล้วหน้าที่ของรัฐบาลไทยต้องสร้างความเชื่อมั่นอันสูงสุดให้แก่ประชาชนว่าพวกเขาจะปลอดภัย ส่วนประชาชนคนไทยก็ต้องช่วยกันแบ่งเบาภาระหน้าที่ของราชการ ด้วยการช่วยกัน

สอดคล้อง หากพบเบาะแสใดๆ เกี่ยวกับการก่อการร้ายประเภทนี้ต้องรีบแจ้งแก่หน่วยงานของรัฐไทย หรือหากพบเบาะแสใดๆ ในต่างประเทศก็ควรแจ้งต่อสถานทูตไทยเพื่อให้ดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าความมั่นคงของชาติ จะเกี่ยวข้องกับปัญหาการค้ำมนุษย์ที่สำคัญคือ

1. ผลกระทบที่มีต่อท้องถิ่นต้นทาง เมื่อแรงงานจากชนบทจำนวนมากอพยพออกจากชนบทและต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลานาน จะเกิดการขาดดุลและเกิดการชะงักของเศรษฐกิจ และเกิดปัญหาทางสังคมดังนี้

1.1 ผู้มีการศึกษาและทักษะซึ่งมีอยู่จำนวนหนึ่งในชนบทได้อพยพเข้าสู่เมือง ส่วนผู้ที่เหลืออยู่เป็นผู้ที่มีการศึกษาน้อย และไม่มี ความชำนาญงาน จึงทำให้เกิดการขาดแคลนผู้นำท้องถิ่น และกำลังสำคัญที่เป็นตัวกลางเชื่อมประสานในการพัฒนาชุมชนของรัฐบาลกับประชาชน เป็นผลทำให้การพัฒนาชุมชนดำเนินไปอย่างล่าช้า และขาดประสิทธิภาพ

1.2 แรงงานอพยพจากชนบทเข้าสู่เมืองนั้นจะเป็นคนในวัยหนุ่มสาว จึงทำให้ในชนบทเหลือแต่คนในวัยเด็กและวัยชรา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการตื่นตัวน้อยและไม่อาจพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ ภาวะเช่นนี้จึงไม่เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคงในชนบท

1.3 การอพยพของแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมือง ได้ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านครอบครัวและชุมชนในชนบทที่มีระดับความรุนแรงของปัญหาสูงกว่าเกณฑ์ที่เหมาะสม เช่น ครอบครัวที่พ่อแม่ลูกไม่ได้อยู่พร้อมหน้ากัน ปัญหาเด็ก คนชรา คนพิการ คนเจ็บป่วยเรื้อรังถูกทอดทิ้งหรือไม่ได้รับการดูแลจากครอบครัว และปัญหาครอบครัวไม่มีความอบอุ่น

2. ผลกระทบที่มีต่อท้องถิ่นปลายทาง การอพยพของแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมืองเป็นจำนวนมาก ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ปัญหาการว่างงานและการทำงานต่ำกว่าระดับ เนื่องจากมีแรงงานอพยพเข้าสู่เมืองเป็นจำนวนมาก ทำให้อัตราตำแหน่งงานที่ว่างอยู่มีไม่เพียงพอ ประกอบกับคนในเมืองเองก็มีมากอยู่แล้ว รวมทั้งลักษณะงานบางประเภทมีการนำเครื่องจักรทุนแรงเข้ามาช่วย จึงทำให้แรงงานอพยพบางส่วนเกิดการว่างงาน ซึ่งแรงงานอพยพส่วนใหญ่เป็นแรงงานประเภทไร้ฝีมือ เมื่อเกิดการแข่งขันกันหางานทำ จึงยอมรับค่าจ้างแรงงานต่ำ โดยการตัดราคาค่าแรงให้ต่ำลง ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างแรงงานอพยพที่เข้ามาอยู่ก่อนกับแรงงานอพยพที่เข้ามาอยู่ใหม่ ส่วนปัญหาแรงงานที่เป็นข้อขัดแย้งกันอยู่เสมอคือ ปัญหาค่าแรงงานต่ำและสวัสดิการที่ไม่ดี จึงมักก่อให้เกิดการประท้วง หยุดงานและเรียกร้อง เพื่อให้ได้ค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น

2.2 ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยและแหล่งชุมชนแออัด โดยแรงงานอพยพเข้าสู่เมืองในบางส่วนนั้น ชั้นแรกจะเข้าอาศัยอยู่กับญาติพี่น้องหรือเพื่อนไปพลางก่อน จนกว่าจะมีงานทำและมีรายได้พอเลี้ยงตนเองได้ จึงค่อยขยับขยายไปเช่าอยู่ที่อื่น เพราะไม่สามารถหาซื้อที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้ เนื่องจากที่ดินในเมืองมีราคาสูงมาก อีกทั้งการขาดแคลนเงินทุนของรัฐ ทำให้รัฐบาลไม่สามารถจัดสรรงบประมาณ เพื่อนำไปจัดสร้างอาคารสงเคราะห์ให้แก่คนจนได้ครบตามความต้องการ จึงเป็นสาเหตุให้แรงงานอพยพบางส่วน ต้องรวมกันอาศัยอยู่ในชุมชนแออัด

2.3 ปัญหาการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมเมือง แรงงานอพยพเข้าสู่เมืองได้นำเอาวัฒนธรรมเดิมติดตัวมาด้วย เมื่อเข้ามาอยู่ในเมืองจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมใหม่ในเมืองให้ได้ โดยจะได้รับวัฒนธรรมเมืองเข้าไป และจะทำให้นิสัยและวิถีชีวิต

เปลี่ยนไปโดยไม่รู้ตัว ซึ่งจากที่เคยเป็นคนใจกว้างและรักพวกพ้อง จะกลายเป็นคนใจแคบ เห็นแก่ตัว ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือย และชอบเที่ยวเตร่

2.4 ปัญหาการหย่าร้าง การดำรงชีพในเมืองมีความยากลำบากกว่าในชนบทเป็นอย่างมาก เนื่องจากค่าครองชีพในเมืองสูง จึงทำให้แต่ละครอบครัวต้องพยายามหาเงินมาจุนเจือครอบครัวของตนมิให้เดือดร้อน ดังนั้นบิดาและมารดาของแต่ละครอบครัวจึงต้องช่วยกันหารายได้ ซึ่งบางครั้งแม้จะได้ใช้ความพยายามแล้ว แต่ก็ไม่สามารถหารายได้ให้เพียงพอกับรายจ่ายได้ และถ้าครอบครัวใดมีเพียงบิดาหรือมารดาออกหารายได้เพียงคนเดียว ก็ยิ่งจะทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายมากขึ้น อันเป็นสาเหตุนำมาซึ่งการทะเลาะเบาะแว้ง และนำไปสู่ปัญหาการหย่าร้างในที่สุด

2.5 ปัญหาคนเร่ร่อนขอทาน เนื่องจากแรงงานอพยพที่เข้าสู่เมืองส่วนใหญ่เป็นแรงงานประเภทรื้อฝืนมือ และตำแหน่งงานว่างในเมืองมีไม่เพียงพอกับปริมาณแรงงานที่อพยพเข้ามา ประกอบกับค่าครองชีพในเมืองสูง จึงทำให้ผู้อพยพบางส่วนไม่มีงานทำ หรือไม่สามารถเข้าทำงานในตำแหน่งงานที่ต้องใช้ฝีมือได้ ทำให้ต้องใช้ชีวิตอยู่อย่างอดอยากแร้นแค้น ไม่สามารถหาเงินมาใช้ในการยังชีพได้ จึงตัดสินใจออกเร่ร่อนเป็นขอทานไปวัน ๆ เพราะเห็นว่าเป็นการหาเงินได้โดยวิธีง่าย ๆ ซึ่งบางครั้งก่อให้เกิดรายได้ดี จึงทำให้คนอื่น ๆ เอาเป็นเยี่ยงอย่างยึดการ เร่ร่อนขอทานเป็นอาชีพ

2.6 ปัญหาอาชญากรรม ปกติในเมืองจะมีประชากรมากอยู่แล้ว ยังมีแรงงานอพยพจากชนบทเข้าสู่เมืองตลอดเวลา ก็ยิ่งจะทำให้เมืองมีประชากรมากขึ้นจนก่อให้เกิดการว่างงานและบริการของรัฐที่มีอยู่ไม่เพียงพอรวมทั้งค่าครองชีพที่สูง ทำให้บุคคลบางจำพวกซึ่งไม่มีงานทำหรือขัดสนในเรื่องรายได้ หันมาประกอบอาชญากรรมทุกรูปแบบ เช่น การฉกชิง ชิงรางวัล ปล้นจี้และลักทรัพย์ เป็นต้น

2.7 ปัญหายาเสพติด การอพยพของแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมืองเป็นปริมาณมาก ทำให้ไม่สามารถหาแหล่งที่อยู่อาศัยที่ดีได้ ดังนั้น จึงต้องเช่าบ้านรวมกันอยู่อย่างแออัด บางครั้งก็ไปอาศัยอยู่ในแหล่งสลัม ซึ่งชุมชนแออัดและสลัมต่าง ๆ เหล่านี้ มักเป็นแหล่งมั่วสุมและมีการจำหน่ายยาเสพติด จนทำให้ลูกหลานของผู้อาศัยเหล่านั้นติดยาเสพติดไปด้วยและมีบางรายหันมายึดการค้าขายยาเสพติดเป็นอาชีพ

2.8 ปัญหาโสเภณี ผู้หญิงจากชนบทที่อพยพเข้าสู่เมือง บางส่วนที่ต้องการประกอบอาชีพที่ง่ายและสบาย จึงได้ยึดอาชีพเป็นโสเภณี ซึ่งมีทั้งเปิดเผยและแอบแฝงคืออยู่ในรูปของการให้บริการ เช่น เป็นพนักงานเสิร์ฟตามร้านอาหาร พนักงานในสถานอาบอบนวด และช่าง ทำผม เป็นต้น

2.9 ปัญหาสาธารณสุขและเศรษฐกิจ เนื่องจากปัญหายาเสพติดและโสเภณี ทำให้ประชากรในเมืองส่วนหนึ่งเกิดการติดยาเสพติด และเป็นกามโรค รวมทั้งโรคเอดส์ด้วย รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากเพื่อใช้ในการรักษาผู้ติดยาเสพติด และเป็นกามโรค แทนที่จะนำเงินส่วนนี้ไปพัฒนาประเทศในด้านอื่น อีกทั้งบุคคลที่ติดยาเสพติด และเป็นกามโรค ต้องสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจเพราะไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ หรือต้องหยุดงานเพื่อรักษาตัวและบางครั้งอาจต้องสูญเสียทรัพย์สินบุคคล ซึ่งเป็นกำลังผลิตที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจในสังคมอีกด้วย

2.10 ปัญหาการจราจร แม้ว่าการคมนาคมขนส่งในเมืองจะสะดวกสบาย เพราะมีถนนหนทางเชื่อมติดต่อกันก็ตาม แต่จากสภาพของปริมาณประชากรในเมืองมีมากเกินไป จนทำให้

เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเดินทาง แย่งกันใช้บริการสาธารณะซึ่งมีอยู่ไม่เพียงพอ จึงได้หันมาซื้อรถจักรยานยนต์ และรถยนต์ส่วนบุคคลเป็นจำนวนมาก เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ตนเอง และครอบครัว ทำให้ถนนหนทางในเมืองมีปริมาณไม่เพียงพอไม่สมดุลกับปริมาณของรถจักรยานยนต์และรถยนต์ ทำให้เกิดปัญหาการจราจรคับคั่งตลอดเวลาและยังทำให้เกิดการเผาผลาญน้ำมัน อันเป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจอย่างหนึ่งด้วย

2.11 ปัญหาด้านการศึกษา เนื่องจากปริมาณประชากรในเมืองที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้รัฐไม่อาจจัดบริการด้านการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการได้ ก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนในเรื่องต่าง ๆ เช่น ขาดแคลนโรงเรียน ครู อุปกรณ์การศึกษา เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียน การสอน และมาตรฐานการศึกษาอีกด้วย

2.12 ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ การอยู่กันอย่างแออัดในเมือง ทำให้รับผลกระทบจากของเสียเป็นไปอย่างไร้ประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ กล่าวคือ ในแหล่งชุมชนแออัดซึ่งอยู่กันอย่างหนาแน่นมักมีสภาพบ้านเรือนที่อยู่อาศัยไม่ถูกสุขลักษณะ ไม่มีที่ทิ้งขยะน้ำทิ้ง หรือถ้ามีก็ไม่เพียงพอกับปริมาณครัวเรือนที่มีอยู่ จึงทำให้มีการทิ้งขยะหรือของเสียลงไปตามแม่น้ำ คู คลอง จนทำให้เกิดน้ำเน่าเสีย และในเขตเมืองซึ่งเต็มไปด้วยฝุ่นละออง ควันทาจากท่อไอเสียของรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และการเผาไหม้ของสารเคมี จึงก่อให้เกิดปัญหาอากาศ เป็นพิษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ที่อยู่ในเมืองด้วย อีกทั้งเสียงจากเครื่องจักรในโรงงานอุตสาหกรรม เครื่องรับวิทยุหรือรถยนต์ที่ดังเกินไปย่อมส่งผลกระทบต่อประสาทหู ทำให้ผู้อยู่อาศัยในเมืองเป็น โรคทางหูได้ เช่น รอยนต์และรถจักรยานยนต์ เป็นต้น

2.13 ปัญหาทางด้านการคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการแรงงาน การอพยพเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการอื่น ๆ ก่อให้เกิดปัญหาสังคมด้านแรงงาน ได้แก่ ปัญหาการขาดการคุ้มครอง และหลักประกันทางสังคมแก่แรงงาน โครงการประกันสังคม ยังครอบคลุมลูกจ้างและสถานประกอบการได้อย่างไม่ทั่วถึง แม้กระทั่งในสถานประกอบการที่มี ลูกจ้างเกินกว่า 10 คน ตามที่กฎหมายประกันสังคมกำหนดให้เข้าอยู่ในโครงการประกันสังคมทั้งหมด การใช้แรงงานเด็กและสตรีอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมายแรงงานในด้านค่าจ้างแรงงานและสภาพการทำงาน ความไม่ปลอดภัยในสถานที่ทำงาน การเกิดอุบัติเหตุและอุบัติเหตุจากการทำงานในสถานประกอบการ ปัญหาการพิพาทแรงงานและแรงงานสัมพันธ์ เช่น การประท้วง นัดหยุดงาน เพื่อเรียกร้องค่าจ้างและสวัสดิการต่าง ๆ

โดยสรุป แนวคิดข้างต้นเป็นแนวคิดในลักษณะ “ผลัก” (Push) และ “ดึง” (Pull) ปัจจัยที่เป็นตัวหลักก็คือ สภาพความยากจนข้นแค้น และคนล้นงานในชนบทที่มีสภาพเศรษฐกิจเกษตรล้าหลังบีบบังคับผลักดันให้เขาต้องอพยพออกไป ในขณะที่ปัจจัยทางด้านตัวดึงก็คือสภาพเศรษฐกิจในภาคอุตสาหกรรมสมัยใหม่ที่ขยายตัวดึงดูดคนจากชนบทให้หลั่งไหลเข้ามาทำงาน

แนวคิดเกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทานแรงงาน

อุปสงค์แรงงาน

สุมาลี ปิตยานนท์ (2549) อุปสงค์แรงงานเป็นอุปสงค์สืบเนื่องกล่าวคือ เมื่อตลาดมีความต้องการสินค้าและบริการ นอกจากนี้ อุปสงค์แรงงานยังเป็นอุปสงค์ร่วม กับปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากการผลิตสินค้าและบริการมีความจำเป็นต้องใช้ปัจจัยการผลิตหลายชนิดร่วมกัน เมื่อใช้ปัจจัยการผลิตชนิดใดชนิดหนึ่งเพิ่มขึ้น เช่น เครื่องจักรก็ต้องมีแรงงานทำงานเพิ่มขึ้นตามไปด้วย จึงจะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นได้

Alfred Marshall ค.ศ.1842 – 1924, Le on Walras ค.ศ. 1837 – 1927 , Phillip Wicksteed ค.ศ. 1844 – 1927 (อ้างอิงในชรินทร์ วะสินนท์ , 2544) มีแนวความคิดว่า แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่มีลักษณะเหมือนกันหมด (Homogeneous Factor) ไม่ต้องการความรู้ความสามารถมากนักในการทำงาน เพียงแต่ใช้กำลังแรงงานอย่างเดียวก็พอ ดังนั้น ในการอธิบายถึงการจ้างงานของนายจ้าง ในช่วงนี้จึงเกิดแนวทฤษฎีผลผลิตหน่วยสุดท้ายของแรงงาน ภายใต้ข้อสมมติที่ว่านายจ้างต้องการกำไรสูงสุด ซึ่งถ้าหาก แรงงานได้รับการศึกษาและฝึกอบรม หรือฝึกงานเพิ่มมากขึ้นจะทำให้แรงงานมีคุณภาพมากขึ้น นอกจากนี้การศึกษาที่ได้รับโดยทางอ้อม เช่น การศึกษาด้วยตนเอง การหาประสบการณ์ในการแบ่งงานกันทำ ตลอดจนการปรับปรุงเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้แรงงาน ประกอบกับการทำงานให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น การปรับปรุงบรรยากาศการทำงาน รวมถึงการปรับปรุงสุขภาพอนามัยและสาธารณสุขของแรงงาน

แนวความคิดเกี่ยวกับการจ้างแรงงานตามความต้องการว่าจ้างของธุรกิจ แนวความคิดนี้ อาศัยแนวความคิดพื้นฐานว่าแรงงานมีความสามารถที่แตกต่างกัน ดังนั้น เมื่อนายจ้างต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นก็จะแสวงหาจ้างแรงงานที่มีความรู้ ความชำนาญ หรือคุณภาพที่ดีกว่า และเหมาะสมภายใต้ระดับค่าจ้างหนึ่ง ๆ การที่นายจ้างแสวงหาแรงงานที่เหมาะสมที่สุด มักจะผ่านยุทธศาสตร์การคัดเลือก ซึ่งมีต้นทุนในการ คัดเลือกอยู่ด้วย ตามทฤษฎีการแสวงหาทางานทำ นายจ้างจะจ้างแรงงานต้องเสียค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด เพื่อลดต้นทุนและแรงงานที่จ้างต้องมีความรู้ความสามารถในการผลิตจึงจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นนายจ้างจึงต้องสร้างเครื่องมือในการคัดเลือกผู้สมัคร เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการจ้างสำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการคัดเลือกอาจรวมถึงการกำหนดเพศ อายุ เชื้อชาติ เครื่องมือที่ใช้กันแพร่หลายที่สุด คือ ระดับการศึกษา แนวความคิดเกี่ยวกับต้นทุนในการฝึกอบรม (สุมาลี ปิตยานนท์, 2549) การที่นายจ้างจะพิจารณารับ แรงงานเข้ามาทำงานนั้น นอกจากนายจ้างจะพิจารณาคุณภาพที่มีอยู่ในตัวแรงงานปัจจุบันแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงศักยภาพในการเรียนรู้ทักษะใหม่ในอนาคต รวมทั้งการประมาณการระยะเวลาที่แรงงานจะทำงานกับหน่วยงานหลังจากที่ได้รับการฝึกอบรมแล้ว เพื่อผลประโยชน์ที่นายจ้างจะสามารถได้รับจากการลงทุนฝึกอบรมดังกล่าว นอกจากนี้ แนวคิดด้านอุปสงค์แรงงานยังต้องคำนึงถึงแนวโน้มความต้องการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมและโครงสร้างอาชีพ รวมทั้งปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์แรงงานในตลาดซึ่งจำแนกออกเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก กล่าวคือ

ปัจจัยภายในที่ต้องคำนึงถึง นโยบายรัฐบาล ได้แก่ นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อมาตรการต่าง ๆ นโยบายการส่งเสริมการลงทุนซึ่งมีผลกระทบต่อขนาดและประเภทของการลงทุน มาตรการด้านการเงินการคลังมีผลกระทบต่อขนาดการจ้างงานและความต้องการกำลังคนสาขาวิชาต่าง ๆ การศึกษาและการฝึกอบรมของแรงงาน คุณภาพทางด้านความรู้ และทักษะของแรงงาน ความทันสมัยของทักษะของแรงงานต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการผลิต คุณภาพเสริมในบางหน้าที่ เช่น ความสามารถทางภาษา ความมีมนุษยสัมพันธ์ และการตั้งใจทำงาน เป็นต้น

ความต้องการเพิ่ม ประกอบด้วยความต้องการเพื่อใช้ในตำแหน่งใหม่ กับความต้องการเพื่อทดแทนแรงงานที่ออกจากอาชีพ ในส่วนหลังนี้ คือโครงสร้างอายุและอัตราการตายของแรงงานในแต่ละอาชีพ กล่าวคือ ถ้าแรงงานที่กล่าวมามีอายุค่อนข้างสูงโอกาสที่จะเกษียณหรือเสียชีวิตจะค่อนข้างสูง ในการคำนวณอัตราการออกจากงาน จะดูจากโครงสร้างอายุ คือ จำนวนแรงงานในกลุ่มอายุต่าง ๆ คูณด้วยอัตราการตายของแรงงานในกลุ่มอายุนั้น จะทราบจำนวนแรงงานที่ออกจากอาชีพเนื่องจากการเสียชีวิต จากนั้น โครงสร้างอายุจะสามารถบอกสัดส่วนของแรงงานที่อายุครบเกษียณ ทำให้สามารถคำนวณอัตราการออกจากอาชีพได้ถูกต้องขึ้น

ปัจจัยภายนอกที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลกระทบต่อเปิดเสรีการค้าและต่อนโยบายการลงทุนและต่ออุปสงค์แรงงานในที่สุด กล่าวคือ การรวมกลุ่มเศรษฐกิจจะมีผลต่อการส่งออก การนำเข้า และปริมาณการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกซึ่งมีผลต่อการจ้างงาน

การเปิดเสรีการค้าเคลื่อนย้ายแรงงานและธุรกิจวิชาชีพ ทำให้มีแรงงานและนักวิชาการจากนอกประเทศเข้ามาในตลาดแรงงานของไทยทำให้ตลาดแรงงานมีการแข่งขันมากขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะมีผลดีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเนื่องจากตลาดแรงงานมีความคล่องตัวมากขึ้น และแรงงานในประเทศอาจมีการปรับตัวเพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาเงื่อนไขอื่น ๆ ประกอบด้วย

ความแตกต่างเปรียบเทียบในแง่ค่าจ้างหรือฝีมือแรงงานของประเทศอื่นกับประเทศไทย ข้อนี้สืบเนื่องกับข้อที่แล้วคือการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศย่อมต้องขึ้นกับอัตราค่าจ้างและค่าตอบแทนเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าประเทศอื่นให้ค่าจ้างดีกว่าและแรงงานไทยหันไปประกอบอาชีพต่างประเทศมากขึ้น ย่อมเกิดปัญหากับภาคอุตสาหกรรมได้เช่นกัน

วัฏจักรเศรษฐกิจ (Business Cycle) เป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนนอกเหนือความสามารถของรัฐบาลที่จะควบคุมได้โดยง่าย บทบาทของวัฏจักรเศรษฐกิจต่อความต้องการแรงงานเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงความต้องการแรงงานยามเศรษฐกิจเฟื่องฟูและยามเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งไม่อาจมองข้ามไป เป็นต้น (เอกสารอัดสำเนา, อุปสงค์แรงงานด้านอุตสาหกรรมในระยะยาว การคาดประมาณจำแนกตามอาชีพ : 3 - 14 - 3 - 16)

จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับอุปสงค์แรงงานพอสรุปได้ว่า อุปสงค์แรงงานหรือความต้องการจ้างแรงงานขึ้นอยู่กับต้นทุนการจ้างงาน ทั้งที่เป็นต้นทุนทางตรงและทางอ้อม ต้นทุนทางตรง ได้แก่ ค่าจ้าง เงินเดือน ค่าใช้จ่ายในการจัดหาแรงงาน ต้นทุนทางอ้อม ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม

ต้นทุนค่าเสียโอกาสในการฝึกอบรม เช่น เวลาที่สูญเสียไปของผู้ฝึก นอกจากนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการคัดเลือกที่กำหนดคุณสมบัติของแรงงานก็เป็นปัจจัยที่กำหนดความต้องการจ้างแรงงาน

อุปทานแรงงาน

สมาลี ปิตยานนท์ (2539) ความต้องการทำงานของกำลังแรงงานหรืออุปทานแรงงาน หมายถึงจำนวนแรงงานที่ประสงค์และพร้อมที่จะเสนอขายให้แก่ นายจ้างตามระดับอัตราค่าจ้างลดต่างๆ ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง จำนวนแรงงานที่เสนอขายอาจนับเป็นชั่วโมง เป็นวัน หรือเป็นจำนวนคนก็ได้

แนวคิดอุปทานแรงงานให้ความสำคัญกับความแตกต่างของคุณภาพของแรงงาน ทั้งนี้ เนื่องจากแรงงานแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกันในเรื่องทักษะ ประสบการณ์ สุขภาพอนามัย เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เปรียบเสมือนทุนที่ติดตัวแรงงานตลอดไป และไม่อาจแยกออกมาได้จากตัวของผู้เป็นเจ้าของได้ เรียกว่า ทุนมนุษย์ (Human Capital) (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2528, น. 127) ผู้เป็นเจ้าของทุนมนุษย์จะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุน โดยการเปรียบเทียบรายได้ที่จะได้รับเพิ่มขึ้นในอนาคตและรายจ่ายที่ต้องเสียไป โดยในการตัดสินใจจะไม่ได้อยู่ที่การพยายามให้เกิดความพอใจในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องพยายามให้พอใจสูงสุดตลอดชีวิตของเขา แรงงานจึงต้องมีการสะสมทุนมนุษย์ที่เพียงพอ จึงจะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานของแรงงานนั้นดี

แนวคิดที่เกี่ยวกับอุปทานแรงงานพอสรุปได้ว่า อุปทานแรงงานหรือความต้องการทำงานของแรงงานขึ้นอยู่กับความต้องการส่วนบุคคลที่ต้องการทำงาน ความต้องการของครอบครัว รวมถึงการสนองตอบความต้องการทำงานของลูกจ้างที่ได้รับจากนายจ้าง หรือหน่วยงานที่สนับสนุนลูกจ้างให้ทำงาน

ทฤษฎีแนวคิดที่เกี่ยวกับทางด้านอุปสงค์ อุปทาน อันว่าด้วยแรงงานของประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างด้านการผลิต การลงทุน จากภาคเกษตรและอุตสาหกรรมแบบดั้งเดิมหรือการใช้แรงงาน และทรัพยากรธรรมชาติที่เข้มข้นพัฒนาสู่อุตสาหกรรมใหม่ ๆ ซึ่งใช้เทคโนโลยีการผลิตและวิทยาการระดับสูง เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันซึ่งความได้เปรียบกับประเทศคู่ค้าในเวทีการค้าโลก ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงแห่งการเป็นเอกภาพ ไร้ซึ่งพรมแดนของสังคมโลกได้ส่งผลทำให้ตลาดแรงงานท้องถิ่นมีความต้องการแรงงานเป็น จำนวนมาก ทั้งแรงงานไร้ฝีมือ แรงงานกึ่งฝีมือ และผู้ชำนาญผู้เชี่ยวชาญระดับสูง โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมบริการ ขยายตัวที่รวดเร็วนี้ได้ทำให้คนท้องถิ่นมีทางเลือกหางานทำมากขึ้น เนื่องจาก มีงานที่ดีกว่าทั้งในเรื่องค่าตอบแทน หรือความสะดวกสบายกว่า ในขณะที่เดียวกันกลับมีงานบางประเภทที่ต้องใช้ความรู้ความชำนาญประสบการณ์ในระดับสูงเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างการผลิตการลงทุน และระบบเศรษฐกิจที่ต้องใช้เทคโนโลยี และวิทยาการ ระดับสูง บางกรณีคนท้องถิ่นยังอยู่ระหว่างการพัฒนาคุณภาพ ทำให้ไม่ทันต่อความต้องการของตลาดแรงงานในประเภทอาชีพและวิชาชีพต่าง ๆ ตลาดแรงงานจึงเกิดปรากฏการณ์การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ กล่าวคือ คนท้องถิ่นไม่ต้องการทำงานบางประเภทในขณะที่นายจ้างยังคงต้องการแรงงานประเภทนี้ ทำให้ตลาดแรงงานเกิดความขาดแคลนแรงงานซึ่งเป็นคนท้องถิ่น และเมื่อนายจ้างไม่สามารถแสวงหาคคนท้องถิ่นได้ก็พยายามดึงแรงงานต่างชาติเข้าไปทำตลาดแรงงานท้องถิ่นในประเทศนั้น ๆ

สรุปอุปสงค์และอุปทานแรงงาน ถ้ามองในด้านของการเข้ามาทำงานของคนต่างด้าวในประเทศไทย พบว่า อุปสงค์แรงงาน ก็คือ การจ้างแรงงานที่เกิดจากความพอใจสูงสุดของนายจ้างที่ตกลงจ้างแรงงานในสาขาอาชีพต่าง ๆ ตามลักษณะงาน ระดับการศึกษา อัตราค่าจ้างที่ได้กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการผลิตสินค้าและบริการที่จะเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ในเวทีการค้าโลกได้ และเมื่อนายจ้างไม่สามารถหาแรงงานคนไทยในตลาดแรงงานที่สร้างความพอใจสูงสุดได้ จึงเป็นเหตุให้มีการจ้างคนต่างด้าวเข้าไปทำงานในกิจการของตน ส่วนอุปทานแรงงาน ก็คือ การตกลงรับทำงานของคนต่างด้าวที่เกิดจากความพอใจสูงสุดที่ได้รับจากค่าจ้างค่าตอบแทนสวัสดิการ และเงื่อนไขต่าง ๆ ตามที่ได้ตกลงไว้ในสัญญาจ้าง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดอุปสงค์ และอุปทานแรงงานดังกล่าว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการทำงาน สภาพปัญหาการคุ้มครองแรงงานต่างด้าวและผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการใช้แรงงานต่างด้าว สามารถสรุปการทบทวนวรรณกรรม ได้ดังนี้

นิติภูมิ นวรัตน์ (2554) โครงการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพปัญหาด้านการคุ้มครองแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยและ แนวทางแก้ไข มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจ้างงาน สภาพการทำงาน และการปฏิบัติตามกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานต่างด้าวของประเภทกิจการที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวทำงานจำนวนมากและอาจส่งผลกระทบต่อการค้าเสรีระหว่างประเทศ และเพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการเพื่อลดปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการค้าเสรีระหว่างประเทศในด้านการคุ้มครองแรงงาน ต่างด้าว มีข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

1. ปัญหาด้านมาตรการคุ้มครองแรงงานต่างด้าวของประเทศไทย โดยประเด็นสำคัญประกอบด้วย

1.1 มาตรการในเรื่องรูปแบบการจ้างแรงงาน ซึ่งในประเด็นเรื่องรูปแบบการจ้างนี้ ผลการศึกษาวิจัย ได้แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มในการดูแลสิทธิประโยชน์ต่างๆ ของแรงงานต่างด้าว และการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของนายจ้างที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวแบบมีสัญญาจ้าง จะมีการดูแลและปฏิบัติได้ดีกว่านายจ้างที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวแบบไม่มีสัญญาจ้าง

1.2 มาตรการคุ้มครองแรงงานบางเรื่องยังไม่ครอบคลุมถึงแรงงานต่างด้าวที่ทำงานอยู่ในกิจการบางประเภทกิจการ ได้แก่ กิจการประมง เกษตรกรรม และผู้รับใช้ในบ้าน ในประเทศไทยกฎหมายคุ้มครองแรงงานบางเรื่อง อาทิ ชั่วโมงทำงาน การได้รับวันหยุดประจำปี และวันหยุดตามประเพณี ค่าทำงานล่วงเวลา เป็นต้น ยังไม่อยู่ในข่ายบังคับกับกิจการบางประเภท ได้แก่ กิจการประมง เกษตรกรรมและผู้รับใช้ในบ้าน เนื่องจากเป็นงานที่มีลักษณะหรือสภาพที่ต้องออกไปทำงานนอกสถานที่และโดยลักษณะหรือสภาพของงานไม่อาจกำหนดเวลาที่แน่นอนได้ แต่สำหรับประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมายสำคัญของไทยและประเทศที่เป็นคู่แข่งการค้าสำคัญของประเทศไทยในหลายประเทศ มีการบัญญัติกฎหมายเป็นการเฉพาะ เพื่อให้ความคุ้มครองแก่แรงงานที่ทำงานอยู่ในกิจการประเภทดังกล่าว และในบางประเทศกฎหมายคุ้มครองแรงงานมีขอบข่ายบังคับครอบคลุมถึงกิจการประเภทที่ไม่อยู่ในข่ายบังคับของกฎหมายคุ้มครองแรงงานของไทย

2. ปัญหาด้านการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบกิจการ ยังมีประเด็นปัญหาสำคัญในด้านการคุ้มครองแรงงานต่างด้าว ทั้งในสภาพการจ้างงาน สภาพการทำงานและสิทธิประโยชน์ฯ ของแรงงานต่างด้าวที่ส่วนหนึ่งไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

3. การปฏิบัติตามกฎหมายด้านการคุ้มครองแรงงานต่างด้าวของนายจ้าง ผลการศึกษาพบว่า นายจ้างหรือสถานประกอบกิจการที่มีการใช้แรงงานต่างด้าว ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน มีเพียงส่วนน้อยที่ละเมิดกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการละเมิดในเรื่องเกี่ยวกับค่าจ้างและสวัสดิการ โดยเฉพาะในกลุ่มของแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ และสุปราณี เขยชม (2550) ในการศึกษาเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์กับกลุ่มชนตามแนวชายแดนและแรงงานต่างด้าว ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวิเคราะห์ข้อขัดแย้งในการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์กับกลุ่มชนตามแนวชายแดน และแรงงานต่างด้าว พบว่า

1. การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ทางกรมไทยอนุญาตให้แรงงานเพียงสามสัญชาติคือ พม่า ลาว และกัมพูชามาขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวได้ นายจ้างบางรายอาจสั่งให้คนต่างด้าวสมอ้างกรอกข้อมูลว่าเป็นคนสามสัญชาตินี้เพื่อให้ขึ้นทะเบียนได้ ในขณะที่การพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวและครอบครัวต้องใช้เวลานานเพราะต้องให้ประเทศต้นทางยอมรับด้วย

2. การอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวทำงานได้ในช่วงรอส่งกลับประเทศ การอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา สามารถทำงานได้ในช่วงรอส่งกลับประเทศตามมาตรา 17 ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ทำให้แรงงานต่างด้าวสามารถขอใบอนุญาตทำงานต่อได้ตามมาตรา 12 (2) ของพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 การอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานได้ในช่วงรอส่งกลับประเทศนี้ดูเหมือนเป็นมาตรการชั่วคราว แต่ก็เป็มาตรการชั่วคราวที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องจนเกือบกลายเป็นมาตรการถาวรไปแล้ว ส่งผลให้แรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองเป็นจำนวนมากถือโอกาสไม่มาขึ้นทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมาย

3. แรงงานต่างด้าวได้รับสิทธิไม่เท่ากับแรงงานไทย แม้รัฐไทยจะถือหลักการให้สิทธิแรงงานต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานเท่าเทียมกับแรงงานไทยตามมาตรา 4 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และข้อ 6 แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ยกเว้นในเรื่องการจัดตั้งสหภาพแรงงาน) แต่ในความเป็นจริงแล้ว แรงงานต่างด้าวไม่สามารถใช้สิทธิของตนเองได้อย่างสมบูรณ์ และยังคงกระทำการภายใต้อำนาจของนายจ้างและตัวแทนจัดหางาน โดยเฉพาะในเรื่องสิทธิที่จะได้รับค่าจ้างเท่าเทียมกับคนไทยนั้น แม้ว่าไทยจะมีกฎหมายกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำไว้ในแต่ละพื้นที่ แต่ก็พบว่าแรงงานต่างด้าวได้รับค่าจ้างต่ำกว่าแรงงานไทยมาก เช่น กรณีที่แรงงานพม่าในอำเภอแม่สอดได้รับค่าจ้าง 50-90 บาทต่อวัน ในขณะที่ค่าจ้างขั้นต่ำกำหนดไว้ที่ 139 บาทต่อวัน เป็นต้น

4. เสี่ยงต่อการถูกส่งกลับประเทศ แรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองไม่ว่าจะมีใบอนุญาตทำงานหรือไม่ก็ต้องเผชิญกับการเสี่ยงต่อการถูกส่งกลับประเทศตลอดเวลา หากแรงงานเหล่านี้เรียกร้องให้มีการจ่ายค่าแรงตามกฎหมายและให้มีการปรับปรุงสภาพการทำงาน นายจ้างก็อาจจะแจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและตำรวจในท้องที่มาจับกุมและส่งตัวไปสถานกักกันแรงงานต่างชาติเพื่อรอการส่งกลับประเทศตามมาตรา 53 และมาตรา 12 (7) ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 นายจ้างจึงสามารถปลดคนงานได้ง่ายมากโดยไม่ต้องเสียค่าชดเชย และแรงงาน

ต่างตัวก็จะถูกส่งกลับประเทศทันที อย่างไรก็ตาม นโยบายการส่งแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมายและผู้ก่อความไม่สงบกลับประเทศยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จาก หลายกรณี เช่น รัฐบาลพม่าไม่ยอมรับแรงงานพม่าบางคนกลับประเทศของตน หรือแรงงานต่างด้าว บางคนไม่มีหลักฐานแสดงตนว่าเป็นคนสัญชาติใด หรือกรณีที่แรงงานถูกเจ้าหน้าที่ตัดสินว่าเป็นชาว อินเดีย แต่แท้จริงแล้วมาจากประเทศพม่า หากแรงงานไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นชาวพม่าก็อาจถูก ส่งไปประเทศอินเดีย

นอกจากนี้ยังมีประเด็นเรื่องมาตรการส่งแรงงานหญิงข้ามชาติที่กำลังตั้งครุภักกลับ ประเทศของคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร.) ซึ่งถือว่าเป็นการกระทำที่ ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน หลักสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ และหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของแรงงาน หญิงย้ายถิ่นอย่างร้ายแรง ทั้งๆ ที่ได้มีการกำหนดสิทธิเหล่านี้ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายระหว่างประเทศ

5. ความไม่สอดคล้องของสถานภาพการทำงาน แรงงานต่างด้าวที่จะเข้ามาอาศัยอยู่ใน ไทยเป็นการชั่วคราวอย่างถูกกฎหมายต้องขอการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว ซึ่งต้องใช้ หนังสือเดินทางที่ถูกต้องในการยื่นขอแรงงานต่างด้าวตามชายแดนที่เข้ามารับจ้างเป็นฤดูกาลระยะสั้น เช่น แรงงานในภาคเกษตรไม่สามารถดำเนินการตามระบบนี้ได้ แม้แรงงานเหล่านี้จะเป็นที่ต้องการ อย่างมากในช่วงเก็บเกี่ยวและช่วงฤดูกาลเพาะปลูก แต่ก็ไม่สามารถจดทะเบียนเข้าระบบได้เนื่องจาก ไม่มีหนังสือเดินทาง ซึ่งถ้าต้องการก็จะต้องเสียค่าธรรมเนียมสูงมาก

6. ผู้ติดตามแรงงานต่างด้าว แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย (ส่วนใหญ่จะเป็น แรงงานที่มีทักษะระดับสูง) ได้รับการผ่อนผันให้ผู้ติดตามหรือครอบครัว (พ่อ แม่ ลูก) เข้ามาอาศัย อยู่ด้วยได้ แต่แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา (ส่วนใหญ่เป็นแรงงานระดับล่าง) ที่ได้รับการ ผ่อนผันให้จดทะเบียนมีสภาพ “กึ่งถูกกฎหมาย” เมื่อพ้นสภาพแรงงานที่ได้รับการผ่อนผันให้ ทำงานแล้วก็จะกลายเป็นแรงงานผิดกฎหมายที่ลักลอบเข้าเมืองทันที จึงทำให้ครอบครัวหรือผู้ติดตาม กลายเป็นผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายด้วยเช่นกัน สิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่เคยได้รับก็จะเปลี่ยนไป เช่น ไม่มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลหรือไม่มีสิทธิเข้ารับการศึกษาเหมือนตอนที่อยู่ในช่วงของการ ผ่อนผัน เป็นต้น

ฟิลลิป มาร์ติน (2550) เรื่อง คุณูปการของแรงงานข้ามชาติต่อประเทศไทย : แนวทางสู่การพัฒนา นโยบาย หรือในชื่อภาษาอังกฤษว่า The Economic Contribution of Migrant Workers to Thailand: Towards Policy Development ได้เน้นให้เห็นถึงคุณูปการของ แรงงานข้ามชาติที่มีต่อประเทศไทย รวมทั้งเสนอแนะนโยบายเพื่อยกระดับบทบาทของแรงงานข้าม ชาติ ในการเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดการมีงานทำที่เหมาะสมทั้งในประเทศไทยและประเทศที่แรงงานได้ อพยพออกมา โดยทางองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) เห็นว่า การอพยพของแรงงานข้ามชาติ เป็นแรงผลักดันที่ดีที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเจริญเติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศที่ รับเอาแรงงานเข้ามาและประเทศบ้านเกิดของแรงงานเหล่านี้ นอกจากนี้ยังได้มีการพัฒนากรอบแนว ทางการปฏิบัติที่ดีที่สุดเพื่อให้การเคลื่อนย้ายแรงงานเป็นต้นฉบับสนับสนุนให้เกิดงานทำที่เหมาะสมสำหรับ ทุกฝ่าย (ILO, 2004, 2006) การอพยพเข้ามาของแรงงานข้ามชาตินั้นทำให้ปริมาณแรงงานในระบบ เศรษฐกิจมีมากขึ้น การจ้างงานและผลผลิตเพิ่มสูงขึ้นและค่าจ้างลดต่ำลง และถึงแม้ว่าแรงงานข้าม

ชาติมักจะกระจุกตัวกันอยู่ในพื้นที่ประเภทอุตสาหกรรม และสาขาอาชีพหนึ่งๆ แต่แรงงานข้ามชาติก็มีผลต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมเมื่อผลผลิตที่แรงงานข้ามชาติมีส่วนร่วมในการผลิตได้เคลื่อนย้ายออกไปสู่พื้นที่ต่างๆ และเมื่อกลุ่มแรงงานไทยได้มีปฏิสัมพันธ์กับแรงงานข้ามชาติเหล่านี้ในหลายกรณีพบว่าแรงงานข้ามชาติได้เข้ามาเสริมการทำงานให้กับแรงงานไทย เช่น การมีกลุ่มแรงงานข้ามชาติมาทำงานในเรือประมง ทำให้ความสามารถในการผลิตของหัวหน้าเรือ คนต่อเรือ และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ กับอุตสาหกรรมเรือทั้งต้นน้ำและปลายน้ำที่เป็นคนไทยสูงขึ้นแต่ก็อาจมีกรณีที่แรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานแทนที่แรงงานไทย เช่น ในกรณีบริษัทก่อสร้างที่มักจ้างแรงงานข้ามชาติมากกว่าแรงงานไทย เพราะแรงงานข้ามชาติยินดีจะทำงานหนัก และยิ่งเรียกค่าจ้างต่ำกว่าแรงงานไทย โดยงานศึกษาส่วนใหญ่มองว่า แรงงานข้ามชาติมักเข้ามาทำงานที่คนไทยไม่ต้องการทำ เพราะแรงงานไทยมีทางเลือกมากขึ้นที่จะทำงานอื่นในสภาวะที่เศรษฐกิจของประเทศกำลังเติบโตหรือแม้กระทั่งเลือกที่จะออกไปทำงานในต่างประเทศและในบางกรณีก็พบว่า งานที่แรงงานข้ามชาติทำนั้นถูกสร้างขึ้นใหม่ผ่านเงินอุดหนุนที่มาจากการลงทุนภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเกษตรกรรมและสิ่งทอในพื้นที่จังหวัดตามแนวชายแดนพม่า

แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่มักเป็นคนในวัยหนุ่มสาว ที่ปกติแล้วต้องเป็นผู้เสียภาษีมากกว่าที่จะเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากสวัสดิการของรัฐ มีรายงานจำนวนมากชี้ตรงกันว่า แรงงานข้ามชาติที่แม้จะได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว ก็กลับไม่ได้รับค่าจ้างตามอัตราขั้นต่ำของคนไทยซึ่งเป็นค่าจ้างที่ควรจะได้รับแล้วในการเข้าถึงบริการของภาครัฐที่แรงงานข้ามชาติได้จ่ายไป เช่น การบริการด้านสาธารณสุข ก็เป็นไปอย่างไม่เท่าเทียม เพราะแรงงานข้ามชาติเหล่านี้ไม่มีความรู้ว่าจะสามารถเข้าถึงการบริการได้อย่างไร และผู้ให้บริการสาธารณสุขก็ไม่สามารถพูดจาสื่อสารกับแรงงานข้ามชาติเหล่านี้ได้ และจากผลการสำรวจยังพบว่าคนไทยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าแรงงานข้ามชาติทำงานหนัก

สุรพล ศรีเฮือง (2555) ในงานศึกษาเรื่องความเสี่ยงการขาดแคลนปัจจัยแรงงานในภาคการผลิตของไทยหลังเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนพบว่า ความต้องการแรงงานในระยะ 10 ปี ข้างหน้า (พ.ศ. 2558-2568) ความต้องการแรงงานในระบบการผลิตสูงรวม 46.52 ล้าน เป็นแรงงานไทย 41.16 ล้านคน และเมื่อเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้ว ทำให้แรงงานประเทศเพื่อนบ้านเหล่านี้ที่เคยทำงานอยู่ในประเทศไทยบางส่วนเคลื่อนย้ายกลับประเทศตามผลตอบแทนปัจจัยแรงงานเหล่านั้นที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากระบบการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านเหล่านี้มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น มาตรการที่จำกัดการลงทุนจากประเทศผู้ถือเงินทุนเริ่มผ่อนคลาย ทำให้เงินทุนไหลเข้าประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการลงทุนในธุรกิจต่างๆ มากขึ้น ส่งผลให้ผลตอบแทนในส่วนของค่าแรงสูงขึ้น ช่องว่างระหว่างค่าแรงงานในประเทศไทยและประเทศต้นทางนั้นๆ ลดลงมาก ประกอบกับแรงงานย่อมต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญอื่นๆ เช่น สภาพสังคม วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ และสิ่งแวดล้อมที่เคยชิน นับเป็นอุปสรรคการเคลื่อนย้ายแรงงานมาสู่ประเทศไทย และทำให้แรงงานที่เคยอยู่ในประเทศไทยบางส่วนเดินทางกลับประเทศของตน ส่งผลให้ระบบการผลิตสินค้าและบริการของไทยที่มีการพึ่งพาแรงงานต่างด้าวจะต้องประสบปัญหาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

กรอบความคิดของการวิจัย

การศึกษาและวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหากระบวนการค้ามนุษย์ ตลอดจนบริบททางสังคม การเมือง วัฒนธรรมของปัจจัยและเงื่อนไขที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ ปัจจัยที่ส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์ และการเข้าสู่การค้ามนุษย์ โดยเฉพาะเมียนมาร์ กัมพูชา และ ลาว อันจะส่งผลกระทบต่อของการค้ามนุษย์ที่มีต่อความมั่นคงแห่งชาติ สังคม และเศรษฐกิจ รวมถึงข้อเสนอแนะทางนโยบายที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทย

สรุป

ดังนั้นปัญหาการค้ามนุษย์ ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นทั้งในประเทศไทยและประเทศต่างๆ โดยมีสาเหตุจากกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดภาวะโลกไร้พรมแดน ความเจริญก้าวหน้าของเส้นทางคมนาคมและเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร เกิดเครือข่ายธุรกิจผิดกฎหมาย และกระบวนการค้ามนุษย์ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น จนกลายเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ อันเกิดมาจาก ปัจจัยที่ผลักดัน ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ความยากจนอาจเป็นสาเหตุที่ผลักดันร่วมกับปัจจัยอื่นๆ เช่น การขาดโอกาสได้รับการศึกษา การเข้าไม่ถึงบริการของรัฐ การขาดทักษะอาชีพหรือความรู้ โดยเฉพาะความรู้เท่าทันถึงวิธีการหลอกลวง ตั้งแต่หลอกลวงเรื่องค่าจ้างลักษณะงาน ความไม่รู้เรื่องหนี้สิน อันเกิดจากนายจ้างและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ไปจนถึงวิธีการปลอมแปลงเอกสารสำคัญต่างๆ นอกจากนี้ ปัจจัยที่ดึงดูด คือความต้องการเงินเพื่อยังชีพ ส่งให้บิดามารดาหรือชื่อของที่ต้องการอันเนื่องมาจากค่านิยมเชื่อมโยงกับบริโภคนิยมและวัตถุนิยม ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติและค่านิยม และปัจจัยอื่นๆ ด้วย

บทที่ 3

ปัญหาและสาเหตุการค้ำมนุษย์ที่มีผลกระทบ ต่อความมั่นคงของชาติ

ปัญหาและสาเหตุการค้ำมนุษย์นั้นจะต้องจัดระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง กำหนดนโยบายต่อผู้หลบหนีเข้าเมือง โดยให้อาศัยอยู่ชั่วคราวตามหลักมนุษยธรรมเพื่อรอการส่งกลับ ทั้งนี้ โดยไม่ยินยอมให้มีการเคลื่อนไหวใดๆ ที่สร้างผลกระทบต่อประเทศไทยและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองที่ตกค้างและยังไม่สามารถส่งกลับประเทศต้นทางโดยเร่งรัด การกำหนดสถานะบุคคลที่ชัดเจน การกำหนดสิทธิขั้นพื้นฐาน ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องและหลักเกณฑ์ที่รัฐกำหนด จัดระเบียบการจ้างแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง โดยคำนึงถึงการรักษาผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับการรักษาความมั่นคงของชาติ โดยกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการอนุญาตให้มีการจ้างงานและนำแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ระบบที่รัฐกำหนดภายใต้ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการให้ความเป็นธรรม ความคุ้มครองปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของแรงงานต่างด้าว โดยยึดมั่นในหลักนิติธรรม หลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน และกติการะหว่างประเทศ ปรับปรุงกลไกและพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการเพื่อจัดระเบียบการเข้าเมืองโดยส่งเสริมการพัฒนาระบบฐานข้อมูลร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มกลไกความร่วมมือระหว่างกันในการตรวจสอบการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายอย่างเข้มงวด และพัฒนาความรู้ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้รู้เท่าทันกับพัฒนาการของการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ตลอดจนเพิ่มมาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ใช้อำนาจโดยมิชอบ และควรมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลคนเข้าเมืองและผู้หลบหนีเข้าเมืองให้มีความทันสมัย เป็นปัจจุบัน สามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาและสาเหตุการค้ำมนุษย์ที่ผ่านมา

สาเหตุของปัญหาการค้ำมนุษย์ ปัจจุบันปัญหาการค้ำมนุษย์ ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นทั้งในประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ โดยมีสาเหตุจากกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน ภัยพิบัติ ความเจริญก้าวหน้าของเส้นทางคมนาคมและเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร เกิดเครือข่ายธุรกิจผิดกฎหมาย และกระบวนการค้ำมนุษย์ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น จนกลายเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ สาเหตุของการเข้าสู่ขบวนการค้ำมนุษย์ มี 3 ปัจจัย คือ

1. **ปัจจัยที่ผลักดัน** สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของการเคลื่อนย้ายขบวนการค้ำมนุษย์มากขึ้นมาจากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ประกอบด้วย ปัจจัยผลักดัน (Push factor) จาก

ประเทศที่แรงงานย้ายออก กล่าวคือ ปัจจัยผลักดันจากประเทศที่แรงงานเคลื่อนย้ายออก (PUSH FACTOR) สาเหตุสำคัญที่ทำให้แรงงานเคลื่อนย้ายออกจากประเทศบ้านเกิดของตนเอง ได้แก่

1.1 อัตราการว่างงาน (Unemployment rate) อยู่ในอัตราสูงและการทำงานระดับต่ำ (Under employment) แรงงานส่วนเกิน (Labor plus) ที่เกิดจากการว่างงานและการทำงานต่ำระดับในประเทศเป็นผลจากไม่สามารถหางานทำที่ตรงกับความรู้ความสามารถของตนเองได้ขณะที่มีแรงงานบางส่วนมีความพยายามที่จะหางานทำในประเทศในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่ถ้าเขาไม่สามารถหางานที่ตรงกับความต้องการได้แล้ว ทำให้แรงงานส่วนหนึ่งมีแนวโน้มอย่างมากที่จะเคลื่อนย้ายออกไปสู่ต่างประเทศ

1.2 ระดับค่าจ้างที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับต่างประเทศและอาชีพที่มีลักษณะเดียวกันถ้าเปรียบเทียบกันในเรื่องค่าจ้างหรือเงินเดือนที่ได้รับขณะทำงานในประเทศโอกาสการเคลื่อนย้ายแรงงานไปต่างประเทศย่อมมีโอกาสมากกว่าถ้าค่าจ้างและเงินเดือนในต่างประเทศมีอัตราที่สูงกว่า

1.3 การขาดสิ่งจูงใจสำหรับความก้าวหน้าในอาชีพแรงงานที่มีความรู้ความชำนาญสูงแต่ไม่สามารถมีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ของตน ย่อมเกิดความรู้สึกอยากเคลื่อนย้ายไปทำงานในต่างประเทศ นอกจากนี้สิ่งจูงใจซึ่งได้แก่ ความก้าวหน้าในอาชีพก็เป็นอีกประการหนึ่งที่ทำให้แรงงานกลุ่มนี้ต้องเคลื่อนย้ายไปทำงานในต่างประเทศ

1.4 นโยบายการเคลื่อนย้ายกำลังพลที่ไม่เหมาะสม การวางแผนกำลังคนที่ไม่เหมาะสมทำให้เกิดการพัฒนาไปตามระบบของงาน แต่ขณะที่ประเทศด้อยพัฒนาที่ไม่มีการวางแผนพัฒนากำลังคน ทำให้ขาดความสมดุลระหว่างงานกับบุคลากร ทำให้กำลังแรงงานบางส่วนอาจเป็นส่วนเกินได้

1.5 ปัจจัยทางสังคมและการเมือง แรงงานบางส่วนอาจต้องการอพยพเคลื่อนย้ายไปต่างประเทศซึ่งเป็นเพราะไม่พอใจในสภาพสังคมและการเมืองที่เป็นอยู่อันสืบเนื่องมาจากความวุ่นวายและความแตกแยกของกลุ่มการเมืองในประเทศ

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจก็มีส่วนสำคัญ สืบเนื่องจากความยากจนอาจเป็นสาเหตุที่ผลักดันให้หญิงและเด็กตกอยู่ในสภาพถูกค้า แต่ภายหลังพบว่า ความยากจนโดยตัวของมันเองไม่ได้เป็นเงื่อนไขให้เกิดการค้าหญิง แต่มักจะเป็นความยากจนร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ เช่น การขาดโอกาสได้รับการศึกษา การเข้าไม่ถึงบริการของรัฐ การขาดทักษะอาชีพหรือความรู้ โดยเฉพาะความรู้เท่าทันถึงวิธีการหลอกลวง ตั้งแต่หลอกลวงเรื่องค่าจ้างลักษณะงาน ความไม่รู้เรื่องหนี้สินอันเกิดจากนายจ้างและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ไปจนถึงวิธีการปลอมแปลงเอกสารสำคัญต่าง ๆ นอกจากนี้สภาพความเลวร้ายในครอบครัวก็มีส่วนผลักดันให้หญิงและเด็กต้องแสวงหาโอกาสที่ดีกว่า โดยไม่ทันคำนึงถึงอันตรายต่าง ๆ

2. ปัจจัยที่ดึงดูด ปัจจัยดึงดูดในประเทศที่แรงงานเคลื่อนย้ายเข้า (PULL FACTOR) สาเหตุที่ดึงดูดให้แรงงานเคลื่อนย้ายจากประเทศบ้านเกิดเข้าสู่ประเทศใดประเทศหนึ่ง ได้แก่

2.1 ระดับค่าจ้างและเงินเดือนสูงกว่าในประเทศบ้านเกิดของแรงงาน สิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจที่สำคัญของแรงงานได้แก่ ระดับค่าจ้างและเงินเดือนถ้าแรงงานในอาชีพต่างๆ พบว่าแรงงานประเภทเดียวกันกับเขาในต่างประเทศนั้น มีระดับค่าจ้างหรือเงินเดือนสูงกว่ามาก ก็จะเป็นสิ่งดึงดูดให้แรงงานเหล่านั้นต้องการอพยพเคลื่อนย้ายออกไปทำงานยังถิ่นใหม่ได้

2.2 การขาดแคลนกำลังคนในบางสาขาถ้าหากมีการเผยแพร่ ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับตลาดแรงงานทำให้แรงงานในต่างประเทศได้ทราบถึงประเภทแรงงานที่ขาดแคลนเหล่านี้เป็นอย่างดี แรงงานในต่างประเทศที่อยู่ในประเภทเดียวกันมีโอกาสได้รับทราบ ก็อาจถูกดึงดูดใจให้เคลื่อนย้ายเข้ามาได้ถ้าระบบค่าจ้างและเงินเดือนดีพอ

2.3 โอกาสสำหรับความก้าวหน้าในอาชีพ ประเทศที่พัฒนาแล้วย่อมมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่การปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีประกอบกับการวางแผนพัฒนาบุคคลากรที่อยู่ดีพร้อมเป็นสิ่งพึงปรารถนาของแรงงานโดยทั่วไป และสภาพนี้เอง จะเป็นสิ่งดึงดูดให้แรงงานที่มีความรู้ความชำนาญ จากประเทศด้อยพัฒนาเคลื่อนย้ายมาทำงานในต่างประเทศเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพการงานของตนเอง

2.4 การให้นักศึกษาต่างประเทศ มีโอกาสเข้ามารับการศึกษาอบรมในประเทศที่มีการศึกษาในระดับสูง และเปิดโอกาสให้ชาวต่างประเทศเข้ามารับการศึกษาย่อมทำให้เกิดสิ่งจูงใจดึงดูดให้มีกำลังแรงงานในต่างประเทศ เข้ามาตั้งหลักแหล่งทำงาน ซึ่งอาจเป็นเพราะแบบแผนและเนื้อหาของการศึกษาอบรม เหมาะสมกับสภาพของประเทศที่ให้การศึกษานั้นมากกว่าในสภาพประเทศบ้านเกิดของผู้มารับการศึกษาหรืออาจเป็นเพราะนักศึกษามาจากประเทศที่กำลังพัฒนา เมื่อเข้ามารับการศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งมีมาตรฐานการครองชีพที่สูงกว่า ได้พบกับความสะดวกสบายจากมาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้นทำให้เกิดความพอใจ คุ่นเคยและไม่ปรารถนาจะกลับสู่ประเทศบ้านเกิด

2.5 ปัจจัยทางสังคมและการเมือง ได้แก่ การไม่มีการกีดกันทางด้าน เชื้อชาติ ศาสนา สีผิว ฯลฯ การยินดีต้อนรับผู้ย้ายถิ่นเข้ามาทำงานเป็นอย่างดี ความผูกพันทางการเมืองระหว่างประเทศ และการมีเสรีภาพในระดับสูง เป็นต้นส่งเสริมให้บิดามารดาหรือชื่อของที่ต้องการอันเนื่องมาจากค่านิยมเชื่อมโยงกับบริโภคนิยมและวัตถุนิยม

ระเบียบวิธีวิจัยและเครื่องมือของการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจการเกษตร

เครื่องมือของการวิเคราะห์ผลกระทบที่นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้ประกอบด้วย แบบจำลองทางเศรษฐมิติ อาศัยทฤษฎีของแบบจำลองการดึงดูดที่มีตัวแปรลักษณะหลายตัวร่วมกันและการประยุกต์ใช้ของตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่มีผลกระทบต่อสาขาการผลิตตั้งรายละเอียดที่สำคัญคือ การประมาณโดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา วิธีการนี้จะใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติที่มีตัวแปรลักษณะร่วมกัน ซึ่งถูกเรียกว่าแบบจำลองการดึงดูด (Gravity Model) ดังต่อไปนี้คือ

$$M_{ijt} = b_0 + b_1X_{i1t} + b_2X_{j1t} + b_3X_{i2t} + b_4X_{j2t} + \dots + \epsilon_{ijt}$$

โดย M_{ijt} คือ จำนวนแรงงานอพยพจากสถานที่ i ไปยัง j ในเวลา t

X คือ ตัวแปรต่างๆ ที่ใช้อธิบายจำนวนการอพยพ

กรอบแนวคิดของแบบจำลองแรงดึงดูด (Gravity Model) หลักการของแบบจำลองแรงดึงดูด คือ การค้าระหว่างสองประเทศจะแปรผันในทางเดียวกันกับขนาดเศรษฐกิจของประเทศ ในขณะที่แปรผกผันกับระยะห่างระหว่างประเทศ โดยสามารถแบ่งกลุ่มตัวแปรเป็น 4 กลุ่มคือ

1. ตัวแปรขนาด (size variables) ขนาดของประเทศสามารถวัดได้ทั้งในรูปของรายได้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจำนวนประชากร และพื้นที่ โดยตัวแปรกลุ่มนี้ถือเป็นตัวแปรหลักในแบบจำลอง ขนาดของประเทศเป็นตัวแปรสำหรับวัดระดับของอุปสงค์ของประเทศนำเข้าและระดับ

ของอุปทานของประเทศส่งออกโดยทั่วไป ประเทศที่มีขนาดใหญ่มักจะมีการค้ามากกว่าประเทศขนาดเล็ก ประเทศที่มีรายได้สูงมักจะมีการค้ามากกว่าประเทศที่มีรายได้ต่ำ โครงการจัดทำรูปแบบของการศึกษาผลกระทบของภาคอุตสาหกรรมอันเนื่องมาจากการเปิดเสรีแบบทวิภาคี ตัวแปรในกลุ่มนี้ที่ได้เคยมีการศึกษาในอดีต ได้แก่ รายได้ของประเทศส่งออกและนำเข้าจำนวนประชากรของประเทศส่งออกและนำเข้า พื้นที่เพาะปลูกของประเทศส่งออกและนำเข้าของประเทศส่งออกและนำเข้า ผลรวมของรายได้ประเทศส่งออกและนำเข้าและความคล้ายคลึงกันของรายได้ระหว่างประเทศส่งออกและนำเข้า เป็นต้น

2. ตัวแปรเชิงภูมิศาสตร์ (geographic variables) ระยะทางระหว่างประเทศเป็นอีกตัวแปรหลักในแบบจำลองแรงดึงดูด Linnemann (1996) กล่าวถึงเหตุผลที่ระยะทางมีผลต่อการค้าระหว่างประเทศไว้ว่า ระยะทางมีผลให้เพิ่มต้นทุนการขนส่งและเพิ่มเวลาในการขนส่ง นอกจากนี้ระยะทางอาจทำให้ประเทศไม่คุ้นเคยกับระบบกฎหมายและวัฒนธรรมของประเทศคู่ค้าซึ่งอาจส่งผลให้มีการค้าระหว่างประเทศกันน้อย ตัวแปรในกลุ่มนี้ที่เคยมีการศึกษาในอดีต ได้แก่ ระยะทางระหว่างประเทศ ลักษณะประเทศที่เป็นเกาะ ลักษณะประเทศที่ไม่มีพื้นที่ติดทะเล การมีชายแดนติดกันของประเทศคู่ค้า ภาษาและต้นทุนค่าขนส่ง เป็นต้น

3. ตัวแปรทางการเงินและราคา (monetary and price variables) ตัวแปรทางการเงินและราคาเป็นตัวแปรกลุ่มหนึ่งที่จะเพิ่มเข้าไปในแบบจำลองแรงดึงดูด ตัวแปรในกลุ่มนี้ที่มีการศึกษาในอดีต ได้แก่ การมีสกุลเงินเดียวกัน ระดับราคาในประเทศส่งออกและประเทศนำเข้า เป็นต้น ตัวอย่างเช่น หากประเทศสองประเทศใช้อัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินเดียวกันจะช่วยลดความเสี่ยงในผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนและลดต้นทุนทางธุรกรรมทางธุรกิจ

4. ตัวแปรนโยบายและสถาบัน (policy and institutional variables) ปัจจัยเชิงนโยบายและสถาบันถือเป็นปัจจัยเชิงคุณภาพหรือตัวแปรควบคุม ตัวอย่างตัวแปรในกลุ่มนี้ได้แก่ อุปสรรคทางการค้าการเคยเป็นอาณานิคม การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และการคอร์รัปชัน เป็นต้น ตัวอย่างเช่น หากประเทศมีอุปสรรคทางการค้าสูง มีคอร์รัปชันมาก การค้าระหว่างประเทศน่าจะเกิดขึ้นน้อย เป็นต้น

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติและค่านิยม ได้แก่ การมีค่านิยมที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการมองว่าผู้หญิงและเด็กมีความด้อยด้านเพศและอายุ ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ ถูกหลอกลวงและถูกบังคับได้ง่าย Gibson (2000: 103) กล่าวว่า ทักษะคติ เป็นส่วนที่ยึดติดแน่นกับบุคลิกภาพของบุคคลเรา ซึ่งบุคคลเราจะมีทักษะคติที่เป็นโครงสร้างอยู่แล้ว ทางด้านความรู้สึก ความเชื่อ อันใดอันหนึ่ง โดยที่องค์ประกอบนี้จะมีความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกัน ซึ่งหมายความว่า การเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบหนึ่งทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในอีกองค์ประกอบหนึ่ง ซึ่งทักษะคติ 3 องค์ประกอบมีดังนี้

3.1 ความรู้สึก (Affective) องค์ประกอบด้านอารมณ์หรือความรู้สึกของทักษะคติ คือ การได้รับการถ่ายทอด การเรียนรู้มาจากพ่อ แม่ ครู หรือกลุ่มของเพื่อน ๆ

3.2 ความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive) องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจของทักษะคติจะประกอบด้วย การรับรู้ของบุคคล ความคิดเห็นและความเชื่อของบุคคล หมายถึง กระบวนการคิด ซึ่งเน้นไปที่การใช้เหตุผล และตรรกะ องค์ประกอบที่สำคัญของความรู้ ความเข้าใจ

คือ ความเชื่อในการประเมินผลหรือความเชื่อที่ถูกประเมินผลไว้แล้วโดยตัวเองประเมิน ซึ่งความเชื่อเหล่านี้จะแสดงออกมาจากความประทับใจในการชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นรู้สึกต่อสิ่งของหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

3.3 พฤติกรรม (Behavioral) องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจของทัศนคติจะหมายถึง แนวโน้มหรือความตั้งใจของคนที่จะแสดงบางสิ่งบางอย่างหรือที่จะกระทำ (ประพฤติ) บางสิ่งบางอย่างต่อคนใดคนหนึ่ง สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในทางใดทางหนึ่ง เช่น เป็นมิตร ให้ความอบอุ่น ก้าวร้าว เป็นศัตรู เป็นต้น โดยที่ความตั้งใจนี้อาจจะถูกวัด หรือประเมินออกมาได้ จากการพิจารณาองค์ประกอบทางด้านพฤติกรรมของทัศนคติ

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้ำมนุษย์ทางกฎหมาย เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่นๆ

กระบวนการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ มีมุมมองต่อการค้ำมนุษย์ที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่ในสังคมไทยในฐานะปรากฏการณ์ทางสังคมและในฐานะที่เป็นปัญหาสังคมที่สำคัญ นั้นแสดงว่าเป้าหมายหลักอยู่ที่การพยายามทำความเข้าใจกระบวนการที่เกิดขึ้น ดำรงอยู่ และพัฒนาของการค้ำมนุษย์ในสังคมไทย ในขณะเดียวกันการค้ำมนุษย์ที่มองว่าเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญนั้น เป็นมุมมองที่ให้ความสำคัญกับการค้นหาแนวทางคลี่คลายปัญหาดังกล่าวนั้นเอง ทั้งนี้ในการทำความเข้าใจต่อการค้ำมนุษย์ในมุมมองดังกล่าว ผู้ศึกษาได้เรียนรู้แนวคิด ทฤษฎีที่สำคัญ เพื่อทำให้มุมมองในการมองปรากฏการณ์แหลมคม ชัดเจนมากยิ่งขึ้น แนวคิด ทฤษฎีว่าด้วยการค้ำมนุษย์ นิยามความหมายโดยทั่วไปของการค้ำมนุษย์ จากนั้นก็ลงรายละเอียดไปสู่การอธิบายการค้ำมนุษย์ในรูปแบบการค้าประเวณี และการค้าทาส/การบังคับใช้แรงงาน ซึ่งเป็นรูปแบบการค้ำมนุษย์ที่สำคัญ มีปัจจัยที่สำคัญคือ

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการค้ำมนุษย์ทางกฎหมาย ส่วนในพิธีสารว่าด้วยการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2543 ได้ให้การให้นิยามว่า การค้ำมนุษย์ นั้นประกอบด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

(ก) การจัดหา ขนส่ง โยกย้าย ให้พักอาศัย หรือรับบุคคล ด้วยวิธีการคุกคามข่มขู่ หรือการใช้กำลัง หรือการบีบบังคับในรูปแบบอื่น การลักพา การฉ้อโกง การใช้ข้อบทยหลอกลวง หรือการใช้อำนาจหรือสภาพที่อ่อนแอประการบางในทางมิชอบ หรือการให้หรือการได้รับเงินหรือผลประโยชน์เพื่อให้ได้ความยินยอมของบุคคลที่มีความควบคุมเหนือบุคคลอื่น เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ การแสวงหาประโยชน์จะรวมถึงอย่างน้อยที่สุดการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของบุคคลอื่น หรือการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การใช้แรงงานหรือบริการโดยกดขี่ทารุณ การเป็นทาส หรือการปฏิบัติอื่นที่คล้ายกับการเป็นทาส การตกอยู่ในสภาพเยี่ยงทาส หรือการตัดอวัยวะออก

(ข) ในกรณีที่มีการใช้วิธีใดตามที่ระบุในย่อหน้า (ก) ไม่จำเป็นต้องนำความยินยอมของผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ำมนุษย์ เพื่อการแสวงหาประโยชน์ที่ต้องการตามที่ได้ระบุไว้ในย่อหน้าย่อย (ก) ของมาตรานี้มาพิจารณา

(ค) การจัดหา การขนส่ง การโยกย้าย การให้ที่พักอาศัย หรือการรับเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ จะถือว่าเป็น “การค้ำมนุษย์” แม้ว่าจะไม่เกี่ยวกับวิธีใดๆ ที่ได้ระบุไว้ในย่อหน้า (ก) ในมาตรานี้

(ง) “เด็ก” หมายถึง บุคคลใดก็ตามที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

พันธมิตรทั่วโลกด้านการค้าหญิง นำเสนอนิยามของคำว่า การค้ามนุษย์ ว่าหมายถึง การกระทำและความพยายามใด ๆ ที่เป็นการจัดหา ขนส่ง ลำเลียงภายในหรือข้ามพรมแดน การซื้อ ขาย การส่งต่อ หรือการรับ หรือกักขังหน่วงเหนี่ยวบุคคล ด้วยการล่อลวง การบังคับ รวมทั้งการใช้ การขู่ที่จะใช้กำลัง หรือใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหรือการผูกมัดด้วยภาระหนี้สิน เพื่อกักขังหน่วงเหนี่ยวบุคคลนั้นให้ตกอยู่ในภาวะจำยอม (เช่นในรูปแบบของงานรับใช้ในบ้าน งานบริการทางเพศ หรืองานบริการการเจริญพันธุ์) ไม่ว่าจะมิชอบหรือไม่มีค่าจ้างก็ตาม เพื่อบังคับใช้แรงงาน หรือเป็นแรงงาน ตัดหนี้ หรือทำให้ตกอยู่ในสภาพการทำงานเยี่ยงทาสในชุมชนอื่นที่มีใ้ภูมิภาคที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ในขณะที่เกิดการล่อลวง บังคับ หรือมีหนี้สินผูกมัดขึ้น

การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน กรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546 ระบุว่า การค้ามนุษย์ หมายถึง เด็กหรือหญิงที่ถูกบุคคลหรือองค์กรเป็นรัฐจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด รับ หน่วงเหนี่ยว หรือกักขังซ่อนเร้นซึ่งเด็กหญิง โดยใช้อุบาย ล่อลวง ขู่เชี้ย ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะกระทำภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรและการกระทำดังกล่าวทำให้เด็กและหญิงนั้นตกอยู่ในสภาวะจำยอมกระทำการหรือยอมรับการกระทำใดๆอันมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น การค้าบริการทางเพศ การข่มขู่บังคับจิตใจ การใช้แรงงาน โดยกดขี่ทารุณบังคับ ขู่เชี้ยให้เป็นขอทาน หรือการกระทำอื่นใดที่ไร้คุณธรรม

พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ไม่ได้ให้ความหมายของคำว่า “การค้ามนุษย์” โดยตรง แต่ในมาตรา 5 ระบุ ดังนี้ “ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงหรือเด็ก ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด รับ หน่วงเหนี่ยว หรือกักขัง ซึ่งหญิงหรือเด็ก หรือจัดให้หญิง หรือเด็กกระทำการหรือยอมรับการกระทำใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เพื่อการอนาจาร หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าจะหญิงหรือเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี กฎหมายว่าด้วยสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน หรือพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้”

พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัตินี้ ระบุว่า “มาตรา 6 ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) เป็นรัฐจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ ใช้อำนาจครอบงำบุคคลด้วยเหตุที่อยู่ในภาวะอ่อนด้อยทางร่างกาย จิตใจ การศึกษา หรือทางอื่นใดโดยมิชอบ ขู่เชี้ยว่าจะใช้กระบวนการทางกฎหมายโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

(2) เป็นรัฐจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาสหรือให้มีฐานะคล้ายทาส การนำคนมาขอตาน การตัดอวัยวะเพื่อการค้า การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

การบังคับใช้แรงงานหรือบริการตามวรรคสอง หมายความว่า การข่มขืนใจให้ทำงานหรือให้บริการโดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเอง หรือของผู้อื่น
- (2) ขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ
- (3) ใช้กำลังประทุษร้าย
- (4) ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้ หรือนำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่น มาเป็นสิ่งผูกมัดโดยมิชอบ
- (5) ทำให้บุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการค้ามนุษย์ทางเศรษฐกิจกับกระบวนการการกลายเป็นสินค้าของมนุษย์ การศึกษาทำความเข้าใจถึงแนวคิดที่โลกาภิวัตน์กับกระบวนการการกลายเป็นสินค้าของมนุษย์นั้น นั้นมีประโยชน์ในฐานะที่จะเป็นสิ่งที่ช่วยนำทางในการพิจารณาเหตุผลหลักประการหนึ่งในการอธิบายการเกิดขึ้น ดำรงอยู่ และการพัฒนาไปในแง่มุมที่ซับซ้อนขึ้นของกระบวนการค้ามนุษย์ในปัจจุบัน กล่าวคือ ความสัมพันธ์ระหว่างทุนนิยม (ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของโลกาภิวัตน์ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม อย่างมหาศาลแก่มวลมนุษยชาติ) เซ็กส์เพื่อบริโภค และการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางสังคม

2.1 สินค้ามนุษย์ผ่านการค้าประเวณี การขยายตัวของระบบทุนนิยม การเปลี่ยนจุดเน้นจากการสะสมทุนมาสู่การกระจายทุนจาก การผลิตมาสู่การบริโภค มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเปลี่ยนแปลงแบบแผนของเซ็กส์ และการเกิดขึ้นของเซ็กส์ในรูปแบบใหม่ คือ เซ็กส์เพื่อการบริโภค (Consumer Sex) ในสังคมทุนนิยมเซ็กส์ถูกนำเสนอในรูปแบบของสินค้ามากมายหลายประเภท ตั้งแต่การขายเซ็กส์ ในรูปของจินตนาการ เช่น การนำเอาภาพผู้หญิง (และผู้ชาย) มานำเสนอและขายในรูปของความฝัน หนังสือ และวิดีโอเทป การคิดค้นเครื่องเล่น (Sex Aids) แบบต่าง ๆ การคิดค้นและขายยาสารเคมีที่ กระตุ้นเร้าความต้องการ บริการหาคู่ บริการเพื่อนเที่ยว ไปจนถึงเซ็กส์ทัวร์ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการนำ เอาเซ็กส์และความเป็นมนุษย์มาเสนอขายในรูปของสินค้า

รวมถึงการโฆษณาที่ใช้/นำเซ็กส์มาเป็นสื่อเพื่อปลุกฝังให้ผู้ชมมองและเห็นคุณค่าและความจำเป็นที่ไม่มีตัวตนของสินค้าเหล่านั้น การโฆษณาเพื่อแข่งขันกันขายสินค้าในระบบทุนนิยมยังเป็นความพยายามในการให้คำนิยามใหม่ ๆ กับมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมนุษย์ผู้หญิง เอาสินค้าบางชนิดบางประเภทมาโยงเข้ากับความเป็นมนุษย์ ความเป็นผู้หญิงและความทันสมัย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อขายสินค้า หากแต่ผลของโฆษณาดัง กล่าวอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแง่ของทัศนคติ และมีผลกระทบต่อวิถีปฏิบัติ ความสัมพันธ์ทาง สังคมตลอดจนความหมายของเซ็กส์

เซ็กซ์เพื่อบริโภคได้ทำให้แบบแผนพฤติกรรมทางสังคมต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลครอบงำของ ระบบทุนนิยมมีการเปลี่ยนแปลงและมีความหลากหลายเพิ่มขึ้น เซ็กซ์ซึ่งในอดีตเคยเป็นสิ่งที่มนุษย์เป็น กลายเป็นสิ่งที่มนุษย์ซื้อได้ เป้าหมายหลักของเซ็กซ์ในรูปแบบใหม่ ภายใต้โครงสร้างการขึ้นนำของระบบทุนนิยม คือ ผู้หญิงหรือเซ็กซ์ของผู้หญิง ผู้หญิงซึ่งมีบทบาทเป็นทั้งแม่บ้าน แม่ คู่รัก เป็นผู้ผลิตและผู้ซื้อที่สำคัญใน ระบบทุนนิยม กระบวนการทำให้ร่างกายผู้หญิงเป็นสินค้าและผลิตสินค้าเพื่อร่างกายผู้หญิง เป็นกระบวนการที่แยกออกจากกันมิได้และกลายเป็นจุดเน้นของอุดมการณ์บริโภคนิยม ผู้หญิงในสังคมตะวันตกเริ่มมีเสรีภาพทางเซ็กซ์เพิ่มมากขึ้น มีประสบการณ์ก่อนการแต่งงานนอก บริบทของครอบครัวเพิ่มมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันผู้หญิงก็ยังคงต้องพึ่งครอบครัว ต้องทำงานเป็นคน งานราคาถูกตามโรงงานต่าง ๆ ต้องตกเป็นทาสแห่งการปรุจโหมตามค่านิยมแห่งความงามที่ถูกกำหนดโดยผู้ชาย พิธีกรรมแบบใหม่ที่สร้างขึ้นเพื่อครอบงำผู้หญิง ไม่ว่าจะเป็นการประกวดนางงาม ตลอดจนการโฆษณาชวนเชื่อให้ซื้อสินค้าเพื่อความงามให้กับตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่เป็น อุดมการณ์ชนิดใหม่ที่ผูกพันผู้หญิงไว้ในวัฏจักรแห่งการซื้อขายเซ็กซ์ เพื่อแลกเปลี่ยนความเป็นผู้หญิงกับเงิน สินค้า และความงาม

2.2 แรงงานมนุษย์ การขยายตัวของระบบอุตสาหกรรมและตลาดแรงงานในเมืองรวมทั้งการ อพยพโยกย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยมาหางานทำในเมือง ก็มีผลกระทบต่อแบบแผนพฤติกรรมทางเซ็กซ์เป็นอย่างมาก การอพยพโยกย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย เปิดโอกาสให้ผู้ชายซึ่งมีอิสระมากกว่าและมีพันธะผูกพันกับครอบครัวน้อยกว่า กลายเป็นฝ่ายที่ละทิ้งผู้หญิงได้ง่าย การเป็นสาวใช้ตามบ้าน ชนชั้นสูงและชนชั้นกลางในเมืองเปิดโอกาสให้เกิดการกดขี่ และการเอารัดเอาเปรียบทางเพศได้มาก ความยากลำบากในการหางานทำในเมืองและความจำเป็นในการหาเลี้ยงชีพมีส่วนทำให้ผู้หญิงจากชนบทจำต้องมายึดอาชีพบริการ เช่น สาวเสิร์ฟ และนำไปสู่การให้บริการทางเซ็กซ์ในรูปแบบและอาชีพอื่น ๆ เช่น หมอนวด และโสเภณี ความล้มเหลวของระบบเศรษฐกิจในชนบทยังเป็นปัจจัยสำคัญส่งผลให้ร่างกายของผู้หญิงจากชนบทกลายเป็นปัจจัยการผลิตหรือสินค้า เพื่อให้บริการตอบสนองอุดมการณ์เซ็กซ์เพื่อบริโภค

ด้วยกระบวนการเหล่านี้ มนุษย์จึงถูกทำให้กลายเป็นสินค้าที่มีมูลค่าในการแลกเปลี่ยนซื้อขาย ทั้งนี้ ยศ มีมุมมองต่อประเด็น มนุษย์และกระบวนการกลายเป็นสินค้า ว่าโดยปรกติสินค้าชิ้นหนึ่งจะมีคุณค่าอยู่อย่างน้อยสองประเภท คือ คุณค่าในการใช้และคุณค่าในการแลกเปลี่ยน นอกเหนือไปจากคุณค่าอื่น ๆ เช่น คุณค่า ทางจิตใจ คุณค่าทางศิลปะ หรือการเป็นสิ่งหายาก เป็นต้น จากมุมมองทางด้านวัฒนธรรม กระบวนการผลิตสินค้ายังเป็นกระบวนการทางวัฒนธรรมหรือ การนิยามความหมายสินค้ามิใช่เป็นเพียงวัตถุสิ่งของที่ผลิตขึ้นเท่านั้น แต่ยังต้องได้รับการนิยามความหมายทางวัฒนธรรมว่าเป็นวัตถุสิ่งของประเภทหนึ่งท่ามกลางในบรรดาวัตถุสิ่งของทั้งหมดที่มีอยู่ในสังคมใดสังคมแห่งใดแห่งหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างในการนิยามความหมายของวัตถุที่เป็นสินค้าแสดงให้เห็นถึงระบบเศรษฐกิจแบบศีลธรรมที่อยู่เบื้องหลังระบบเศรษฐกิจ การตลาดและการแลกเปลี่ยนสิ่งของที่มองเห็นได้ในชีวิตประจำวัน

กระบวนการทำให้เป็นสินค้า คงมิได้จำกัดอยู่แต่เพียงวัตถุสิ่งของเท่านั้น แต่ในบางยุคสมัย บางสถานที่และบริบททางสังคม มนุษย์ก็ถูกกระทำให้เป็นสินค้าเช่นเดียวกัน เช่น การค้าทาส ซึ่งเคยมีมาในอดีต (และยังดำรงสืบมาในสังคมบางแห่งจวบจนปัจจุบัน) ในลักษณะหนึ่ง มนุษย์

ทุกคนก็มีคุณค่าของการแลกเปลี่ยนและถูกกระทำให้เป็นสินค้าในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งอยู่ เสมอ เราอาจเรียกคุณค่าของการแลกเปลี่ยนนั้นว่า ค่าจ้าง เงินเดือน ฯลฯ แต่กระบวนการทำให้เป็น สินค้าของแรงงานมนุษย์ก็มีลักษณะของการกดบังคับและการเป็นวัตถุสิ่งของ แม้ว่าอาจจะอยู่ในระดับ ที่รุนแรงน้อยกว่าทาส

ในระบบทุนนิยมนั้นมิได้สนใจวัตถุสิ่งของในแง่ของการผลิตหรือคุณค่าในการแลกเปลี่ยน (เหมือนในสังคมดั้งเดิม หรือสังคมเกษตรกรรม) แต่กลับเน้นที่การขายและการบริโภค ระบบทุนนิยมมิได้ผลิตสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ แต่กลับ “การสร้างความต้องการ” หรือ ความอยาก เพื่อให้มนุษย์บริโภคสินค้า และบริโภคตัวมนุษย์ด้วยกันเองให้มากที่สุด บริโภคนิยมจึงเป็น อุดมการณ์ที่มุ่งสร้างจิตสำนึกแห่งความอยาก การครอบครอง และ “การควบคุมมวลชนไว้ภายใต้ สัญญาแห่งเสรีภาพของการบริโภค” บริโภคนิยมเป็นอุดมการณ์แห่งความต้องการและการบริโภคเชิง สัญญาที่กดบังคับมนุษย์ลงเป็นทาสของวัตถุและความอยาก สื่อและเครื่องมือในการเสริมสร้าง แพร่กระจายจิตสำนึกและอุดมการณ์บริโภคนิยมได้ดีที่สุดคือ เซ็กส์และร่างกายมนุษย์

ในประเทศโลกที่สาม อุดมการณ์บริโภคนิยมที่บ่าไหลมาจากตะวันตกยังเป็นการครอบงำกลไกของรัฐ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของชนชั้นนำและทุน ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจแต่อย่างใดที่ทิศทางในการพัฒนาประเทศ และการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจะกลายเป็นเครื่องมือรองรับอุดมการณ์บริโภคนิยมซึ่งบรรษัทข้ามชาติและชนชั้นนำเป็นผู้ได้เปรียบอย่างสมบูรณ์แบบ การเลือกนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมบนความเพื่อฝันเพื่อเป็นชาติอุตสาหกรรมใหม่ (NICs) การเร่งรัดส่งเสริมการส่งออกบนพื้นฐานของแรงงานราคาถูกและการกดขี่แรงงานเด็ก การหลงชื่นชมกับผลิตภัณฑ์มวลรวมและรายได้ประชาชาติ การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีการขายประเพณีอยู่เบื้องหลัง ความสำเร็จ การเลือก ส่งเสริมการพัฒนาเมือง หากปล่อยให้ชนบทอยู่ในสภาวะล่มสลาย ระบบการศึกษาที่รับใช้รัฐและภาคเอกชนเน้นเนื้อหาและวิชาซีพามากกว่ามุ่งพัฒนามนุษย์ สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นลักษณะปรากฏ ของภาวะการตกอยู่ในกระแสหลักแห่งวัฒนธรรมบริโภคนิยม

2.3 อาชญากรรมกับมนุษย์ แนวคิดที่ว่าด้วยอาชญากรรม องค์กรอาชญากรรม และอาชญากรรมข้ามชาติ ในการศึกษาวิจัยตามโครงการศึกษากระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์ในครั้งนี้ มีมุมมองต่อปรากฏการณ์ทางสังคมที่ “มนุษย์ถูกซื้อขายในฐานะสินค้า” โดยให้ความสำคัญกับการค้าขายมนุษย์ใน 2 ลักษณะ คือ 1) การค้าประเวณี/การขายบริการทางเพศ/การซื้อขายแลกเปลี่ยนมนุษย์ในธุรกิจเพศพาณิชย์ และ 2) การบังคับใช้แรงงาน/การลักลอบซื้อขายคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ว่าเป็นการกระทำความผิดของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มผู้ค้า ว่าเป็นการกระทำผิดที่ถือได้ว่าเป็นการก่อ “อาชญากรรม” และเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในยุคสมัยปัจจุบันที่ถูกเรียกขานว่ายุคโลกาภิวัตน์นั้นมีความซับซ้อน และเกี่ยวข้องอย่างแนบแน่นกับกระบวนการเติบโตและพัฒนาไปของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ทำให้การค้ามนุษย์เป็นอาชญากรรมที่ทำอย่างเป็นกระบวนการผ่าน “องค์กรอาชญากรรม” และมีลักษณะข้ามชาติ เป็น “อาชญากรรมข้ามชาติ” อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การมองปรากฏการณ์แห่งการค้ามนุษย์ในมุมมองนี้เป็นความพยายามที่จะทำความเข้าใจและเรียนรู้อย่างเท่าทันกับกระบวนการดำเนินไปอย่างไม่หยุดนิ่งของการกระบวนการค้า

มนุษย์ที่มีความซับซ้อนและกว้างใหญ่เกินกว่าที่ภาคส่วนใดหนึ่ง หรือรัฐใดรัฐหนึ่งจะสามารถรับมือ ต้านทาน และแก้ไขโดยลำพังอีกต่อไป ทั้งนี้ในการนำเสนอเนื้อหาในหัวข้อนี้ ผู้ศึกษาจะนำเสนอถึง ประเด็นที่สำคัญ 2 ประเด็น คือ 1) การนำเสนอถึงนิยามความหมายของอาชญากรรม องค์กร อาชญากรรม และอาชญากรรมข้ามชาติ อันเป็น 3 คำที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และเป็นแนวคิดที่จะช่วยให้สามารถทำความเข้าใจต่อการเกิดขึ้นและดำเนินไปของกระบวนการค้ำมนุษย์ในสังคมไทย และสังคมโลกได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และ 2) การนำเสนอถึงมาตรการในการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

รูปแบบของการค้ำมนุษย์

เรื่องรูปแบบของการค้ำมนุษย์นั้น พันธมิตรทั่วโลกด้านการค้าหญิง เสนอว่า รูปแบบของการค้ำมนุษย์นั้นมีรูปแบบมากมายและหลากหลาย และเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ได้แก่

1. การค้ำมนุษย์เพื่องานบริการทางเพศ เป็นเรื่องเป็นปัญหาของสังคมในปัจจุบัน เช่น การถูกหลอกหรือบังคับให้ทำงานบริการทางเพศโดยไม่สมัครใจ การถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การค้าประเวณี การใช้ในสื่อลามกและการค้ำมนุษย์ การถูกกักขัง ถูกทารุณกรรมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ทางเพศ เป็นต้น โดยอาจจะปรากฏในรูปแบบต่างๆ เช่น การถูกลักพาตัว การซื้อขาย หรือ การบังคับให้เข้าสู่ตลาดทางเพศ

2. การค้ำมนุษย์เพื่อการรับใช้ในบ้าน เป็นการทำให้หญิงและเด็กตกอยู่ในภาวะถูกผูกมัดด้วยภาระหนี้สินจากการกู้ยืมที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยเป็นจำนวนสูงจากผู้จัดหา และเอเยนต์ และถูกบังคับให้ทำงานแก่นายจ้าง แม้ในสภาพการทำงานที่เสี่ยงและไม่เหมาะสม หญิงและเด็กที่ถูกค้าเพื่อรับใช้ในบ้านอาจถูกบังคับให้ทำงานในสถานประกอบธุรกิจของนายจ้างด้วย เช่น ในร้านอาหาร โรงงาน โดยรูปแบบของความรุนแรงมีตั้งแต่การยึดหนังสือเดินทาง การกักขัง หน่วงเหนี่ยว และการห้ามติดต่อกับบุคคลภายนอก การยึดค่าจ้าง การให้ทำงานเป็นเวลาหลายชั่วโมง การคุกคามหรือล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น

3. การค้ำมนุษย์เพื่อการบังคับใช้แรงงาน ผู้หญิง ผู้ชายและเด็ก อาจถูกนำไปค้าเพื่อการทำงานในการเกษตร งานก่อสร้างหรือการผลิตอื่นๆ โดยคาดหวังว่าจะได้รับค่าจ้างสูง แต่กลับถูกกดค่าแรง หรือไม่ได้รับค่าจ้างและต้องเผชิญกับการถูกแสวงหาประโยชน์ด้วยการบังคับทางร่างกาย ทางจิตและทางเพศหลากหลายรูปแบบ โดยแรงงานเหล่านี้อาจจะลี้ภัยที่จะขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากสภาพที่ผิดกฎหมายของตนเองและเกรงว่าจะถูกตั้งข้อหาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย นอกจากนี้การค้ำมนุษย์เพื่อการบังคับใช้แรงงานนั้น มีสาเหตุหนึ่งอันเนื่องมาจากการติดหนี้หรือที่เรียกว่าแรงงานติดหนี้ โดยการตกเป็นเหยื่อของกลไกในการกู้เงิน และถูกบังคับให้ทำงานหรือใช้แรงงานที่ไม่เหมาะสม เช่น การถูกบังคับให้ใช้แรงงานหรือทำงานเป็นเวลาหลายชั่วโมง การทำงานโดยไม่มีวันหยุดและได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม หรือได้รับค่าตอบแทนเพียงเล็กน้อย และแรงงานเหล่านี้จะไม่มีความหวังที่จะจ่ายหนี้สินที่ยืมมาได้หมด แต่หนี้สินดังกล่าวจะเพิ่มจำนวนขึ้นต่อไป

4. การคำนวนเพื่อไปเป็นขอทาน เป็นปรากฏการณ์ที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ทั้งผู้สูงอายุ เด็ก คนพิการได้ถูกจัดหามาจากหมู่บ้านที่ห่างไกลในชนบทมาสู่เมืองใหญ่ในต่างประเทศ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ตนไม่มีความเข้าใจในภาษาท้องถิ่นและไม่มีความคุ้นเคย รวมถึงไม่รู้เส้นทางต่างๆ ทำให้ตกอยู่ในภาวะที่ด้อยกว่า และต้องอยู่ในสายตาของพวกนายหน้า ซึ่งจะมารวบรวมเงินที่ได้จากการขอทาน การถูกบังคับให้เป็นขอทานมีความเกี่ยวข้องกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

5. การคำนวนเพื่อการแต่งงาน ผู้คำนวน อาจจะมาในรูปแบบของนายหน้าจัดหาคู่ และให้สัญญาว่าจะแนะนำให้รู้จักและได้แต่งงานกับคนที่เป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จ และอาจจะถูกชักจูงให้เดินทางไปที่ต่างประเทศ ซึ่งตนไม่มีความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมใหม่ เช่น ในด้านภาษา วัฒนธรรมต่างๆ และกลายเป็นบุคคลที่ตกอยู่ในสภาพเยี่ยงทาส และอาจจะถูกบังคับให้ขายบริการทางเพศ การทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างหรือตกอยู่ในสภาพการแต่งงานที่เยี่ยงทาส การถูกทารุณกรรมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังปรากฏออกมาในรูปแบบของการที่เด็กและหญิงถูกบังคับให้แต่งงานโดยไม่มีทางเลือก อันจะนำไปสู่การถูกบังคับให้ใช้ชีวิตเยี่ยงทาสควบคู่กับการตกเป็นเหยื่อของการใช้ความรุนแรงทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศ

ข้อมูลการคำนวนและคดีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ ที่ผ่านมา 10 ปี

สถานการณ์การคำนวนประจำปี 2559 ไทยถูกปรับระดับให้อยู่ในกลุ่มเทียร์ 2 กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ประกาศรายงานสถานการณ์การคำนวน ประจำปี 2559 โดยปรับระดับให้ไทย อยู่ในกลุ่มเทียร์ 2 ซึ่งเป็นอันดับที่ดีขึ้น

กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา เผยแพร่รายงานสถานการณ์การคำนวน หรือ ทิปรีพอร์ต อย่างเป็นทางการ โดยได้ยกระดับไทยให้อยู่ในเทียร์ 2 ซึ่งรายงานระบุว่า แม้ไทยจะยังแก้ปัญหาไม่ได้มาตรฐานของสหรัฐฯ แต่ได้มีความพยายามอย่างมีนัยสำคัญ จึงได้รับการปรับอันดับขึ้น โดยมีการแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มการดำเนินคดี มีกฎหมายพิทักษ์พยาน และสั่งปิดสถานประกอบการที่คำนวน ทำให้สามารถเพิ่มจำนวนคดีได้อย่างมาก รวมถึงศาลได้ยกฟ้องคดีหมิ่นประมาทผู้สื่อข่าวที่รายงานข่าวการคำนวน และมีการตั้งศาลอาญาแผนกคดีคำนวนเพื่อย่นระยะการดำเนินคดี อย่างไรก็ตาม ยังมีการคำนวนอยู่จำนวนมากในภาคการประมง

จากสถิติโดยในช่วงปีที่ผ่านมา รัฐบาลสามารถดำเนินคดีคำนวนได้ 317 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 53 จับผู้ต้องหาได้ 242 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 56 ศาลตัดสินลงโทษแล้ว 241 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 131 และมีการฟ้องอาญาเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำผิด 34 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 91 โดยเป็นผลมาจากการแก้กฎหมาย 8 ฉบับ รวมถึงการตั้งศาลแผนกคดีการคำนวน และเพิ่มงบประมาณแก้ปัญหาจาก 1,700 ล้านบาท เป็นประมาณ 2,500 ล้านบาท ส่วนการคุ้มครองเหยื่อ สามารถช่วยเหลือเหยื่อได้ 720 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 21 และเปิดสายด่วน 1300 มีล่ามภาษาต่าง ๆ ทำให้นำไปสู่การช่วยเหลือเหยื่อได้ถึงราว 50 คน ทั้งนี้ สหรัฐฯ ได้ให้คำแนะนำ ให้เร่งดำเนินคดีเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง เพิ่มการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเหยื่อ เพิ่มจุดตรวจบริเวณท่าเรือเข้าออก ให้เสรีภาพสื่อในการนำเสนอ และสอบสวน และปรับปรุงกฎและสถานะแรงงานต่างชาติ โดยสหรัฐฯ จะยังคงร่วมมือกับไทยในการแก้ปัญหาอย่างใกล้ชิดต่อไป

ทั้งนี้ ในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประจำปี 2559 มี 27 ชาติ ถูกจัดอันดับให้ลดลง เช่น เมียนมา ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มเียร์ 3 เช่นเดียวกับปาปัวนิวกินี ชูदान เฮติ และเติร์กเมนิสถาน ขณะที่ ฮองกงถูกลดให้อยู่ในกลุ่มเียร์ 2 คือ ประเทศที่ถูกจับตามองเช่นเดียวกับไทย โดยรายงานระบุว่า เมียนมามีปัญหาขบวนการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะชาวโรฮีนจา รายงานสถานการณ์และการดำเนินงานป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ สำคัญของสถานการณ์การค้ามนุษย์ สรุปได้ดังนี้

ประเทศไทยยังคงมีสถานะของการค้ามนุษย์ 3 สถานะ คือ ประเทศต้นทาง หมายถึง การเป็นประเทศที่มีการส่งเด็กและหญิงไปค้าต่างประเทศ ประเทศทางผ่าน หมายถึง การเป็นประเทศที่ใช้เป็นเส้นทางผ่านของการนำเด็กและหญิงไปค้าในประเทศอื่น และประเทศปลายทาง หมายถึง การเป็นประเทศที่มีการนำเด็กและหญิงเข้ามาค้าหรือแสวงหาประโยชน์หรือมีการ ล่วงละเมิดสิทธิซึ่งประเทศไทยมีกรอบในการดำเนินงานของหน่วยงานป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ด้วยการใช้ หลักการทำงานแบบสหวิชาชีพ ประกอบด้วย การป้องกันการดำเนินคดี การคุ้มครองช่วยเหลือ และนโยบายการขับเคลื่อน นอกจากนี้ ยังมีความพยายามที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และมีแนวทางการดำเนินงานเพื่อสกัดกั้นขบวนการค้ามนุษย์และเพิ่มความร่วมมือ กับผู้เสียหายในการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด

ดังนั้น จึงได้กำหนดให้การต่อต้านการค้ามนุษย์เป็นวาระของประเทศ เพราะเห็นว่าการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยประเทศไทยยังเคารพและปฏิบัติตามปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนรวมทั้ง พันธกรณีต่าง ๆ และเห็นความสำคัญของแรงงานที่ทำงานใน ทุกภาคการผลิตซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะแรงงานไทยไร้ฝีมือทั้งที่ทำงานในต่างประเทศและในประเทศ และแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือที่ทำงานในประเทศไทย จึงเร่งรัดให้มีการป้องกันและปราบปรามขบวนการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์โดยใช้หลักนิติธรรมเป็นหลัก ประกันความมั่นคงว่า ทุกกลุ่มที่มีความเสี่ยงหรือความเปราะบางจะได้รับการดูแลเป็นพิเศษ

1. ประเทศไทยมีนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ด้วยการใช้หลักการทำงานแบบสหวิชาชีพและหลักการ 5Ps ซึ่งประกอบด้วย ด้านการป้องกัน (Prevention) การดำเนินคดี (Prosecution) การคุ้มครองช่วยเหลือ (Protection) นโยบายและการขับเคลื่อน (Policy) และหุ้นส่วนความร่วมมือ (Partnership) โดยในแต่ละปีจะมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีร่วมกัน เพื่อให้เกิดการประสานการปฏิบัติให้ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และป้องกันมิให้ปัญหาเกิดขึ้นอย่างรุนแรง ตลอดจนสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนให้เป็นเครือข่ายการเฝ้าระวังและต่อ ด้านการค้ามนุษย์ หลักการแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หน่วยงานราชการ รวมทั้งองค์การเอกชนที่จดทะเบียนเป็นองค์กรป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ได้ขอใช้งบประมาณจากกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อดำเนินกิจการทั้งด้านการป้องกัน การดำเนินคดี และการคุ้มครองช่วยเหลือ สำหรับแนวทางการดำเนินงานในอนาคต ประเทศไทยมีความพยายามที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้า มนุษย์ เพื่อสกัดกั้นขบวนการค้ามนุษย์และเพิ่มความร่วมมือกับผู้เสียหาย ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด มีแนวทางดำเนินงาน คือ

2. การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในรูปแบบ เสริมสร้างศักยภาพการบังคับใช้กฎหมายและความเชี่ยวชาญในการดำเนินคดีให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนสอบสวน ขยายผลปราบปรามและจับกุมขบวนการค้ามนุษย์ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดบริการทางสังคม รวมทั้งพัฒนากระบวนการส่งกลับและการคืนสู่สังคม เสริมสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังจากทุกภาคส่วนและในทุกระดับเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ทุกรูปแบบ

ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อกำหนดมาตรการและวิธีการในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ให้ทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมถึง พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้มีประสิทธิภาพและทันสมัย

แนวทางการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

การป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์มีทิศทางการจัดการเท่าทันกับสถานการณ์ และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นและสามารถขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การดำเนินมาตรการต่างๆ จึงได้กำหนดนโยบาย และให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การ กำหนดมาตรการ/กลยุทธ์และการปฏิบัติงานร่วมกันของภาคีเครือข่ายมีความเหมาะสม สามารถบรรลุ เป้าหมายร่วมกันได้ พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และ ความสำคัญและผลักดันมาตรการการป้องกัน การดำเนินคดี การคุ้มครองช่วยเหลือและการพัฒนา กลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน และการพัฒนาและบริหารข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริม และสนับสนุนให้ครอบครัวและชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ดังนั้นแนวร่วมควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงบริการของรัฐอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง รวมถึงผลักดันการดำเนินการอย่างจริงจัง เช่น ฆังวด ในการจัดการกับผู้กระทำผิดฐานค้ามนุษย์ และองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ผู้ค้ามนุษย์ และผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะ กลุ่มผู้ค้ามนุษย์ และกลุ่มผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มประชาชนทั่วไป และ กลุ่มที่เป็นภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคธุรกิจการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และภาคประชาสังคมทั้งภายในและระหว่างประเทศ สามารถ แบ่งออกได้เป็น 5 มาตรการ ในการทางการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

1. การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยให้ประชาชน ตระหนัก และให้ความร่วมมือในการเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์ ครอบครัวและชุมชนเอาใจใส่ในการดูแลบุตรหลาน และควรมีแนวคิด ดังนี้

1.1 รมรงค์และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกประเภท เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจถึง การเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างปลอดภัย ความเสี่ยงของการค้ามนุษย์ และให้ความร่วมมือในการเฝ้า ระวังปัญหาการค้ามนุษย์ พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึก และเจตคติในเรื่องสิทธิมนุษยชนและกระบวนการ ต่อต้านการค้ามนุษย์ให้แก่ภาคีเครือข่าย และนักธุรกิจการท่องเที่ยว

1.2 ส่งเสริมกลไกชุมชนให้เข้มแข็งในการเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์และส่งเสริม ความมั่นคงในการดำรงชีวิตของสมาชิกในครอบครัว รวมถึงผลักดันให้มีการบรรจุเรื่องสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก และการค้ามนุษย์ไว้ในการเรียนการสอน ทั้งในและนอกระบบการศึกษาทุกระดับ

1.3 ส่งเสริมให้มีการอบรมเผยแพร่ความรู้แก่กลุ่มเสี่ยงเพื่อมิให้ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ข้ามชาติและจัดสรรทรัพยากร และรูปแบบการดำเนินงานป้องกันให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของพื้นที่ ทั้งสถานะต้นทาง สถานะทางผ่านและสถานะปลายทาง

2. ด้านการดำเนินคดี ประสานความร่วมมือกับความร่วมมือของผู้เสียหายในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดและประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมาย กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ค้ามนุษย์/ผู้กระทำความผิด ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และผู้เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการดำเนินคดีประกอบด้วย

2.1 เสริมสร้างศักยภาพและสมรรถนะแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและอาญา และผลักดันเรื่องการต่อต้านการค้ามนุษย์และการดำเนินคดีไว้ในหลักสูตรของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และสถาบันงานสอบสวน สถาบันนิติบัณฑิต และสถาบันวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

2.2 สนับสนุนการปราบปรามผู้กระทำ ผิดและขบวนการอาชญากรรม ทั้งภายในประเทศและข้ามชาติอย่างจริงจัง โดยการใช้กระบวนการความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา การให้ความช่วยเหลือทางอาญา การสืบพยานในต่างประเทศ การยึดอายัดทรัพย์สินในต่างประเทศ และการนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดี และการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

2.3 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบเครือข่ายด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงผลักดันให้มีการปรับปรุง/แก้ไขกฎหมายที่มีความคาบเกี่ยวกับกระบวนการค้ามนุษย์พร้อมทั้งกำหนดโทษไว้เป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ พร้อมทั้งสนับสนุนการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ผลักดันร่างกฎหมายว่าด้วยองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย และผลักดันให้มืองค์กร/คณะที่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินคดีการค้ามนุษย์เพื่อวินิจฉัย และให้คำแนะนำการดำเนินคดีที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อนและคาบเกี่ยวกับคดีอื่นๆ

3. การคุ้มครองช่วยเหลือ สำหรับ ผู้เสียหายได้รับการช่วยเหลือและคุ้มครองตามมาตรฐานที่กำหนดโดย ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ พยานและบุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนทั้งภายในและนอกประเทศ โดย

3.1 จัดทำมาตรฐานและคู่มือของประเทศในการช่วยเหลือ คุ้มครอง และส่งกลับ และพัฒนาสมรรถนะของผู้ให้บริการและพัฒนาองค์กรที่เกี่ยวข้องด้านการคุ้มครองช่วยเหลือให้มีความรู้ความเข้าใจตามมาตรฐานที่กำหนด และคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมทั้งส่งเสริมให้มีหน่วยบริการแบบครบวงจร ในพื้นที่ที่เป็นเส้นทางการค้ามนุษย์ในการช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 สนับสนุนให้หน่วยงานที่ดำเนินการคุ้มครองพยาน สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครองพยานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง/จัดหาสถานคุ้มครองหรือสถานพักพิงผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยองค์กรภาคเอกชนตามมาตรฐานที่กำหนดและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราชการส่วนท้องถิ่นและชุมชนของผู้เสียหายในการดูแลภายหลังการส่งกลับ

3.3 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครคนไทยในต่างประเทศเพื่อช่วยเหลือและดูแลผู้เสียหายก่อนการส่งกลับประเทศไทย พัฒนาระบบการให้บริการล่ามเพื่อการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และสร้างมาตรฐานความปลอดภัยสำหรับเจ้าหน้าที่ในการรักษาความลับของข้อมูล

4. การพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน เป้าประสงค์ การส่งเสริมและขยายความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทุกระดับ ทั้ง ในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยมี ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ทั้งในและระหว่างประเทศ โดย

4.1 เสริมสร้างความร่วมมือสำหรับการเจรจาระดับทวิภาคีกับประเทศที่มีสถานะต้นทาง ทางผ่าน และปลายทางในเรื่องการย้ายถิ่นอย่างปลอดภัย การจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ การตลาดแรงงานสำหรับผู้หญิง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างเครือข่ายความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคและระดับภูมิภาคเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ และการย้ายถิ่นอย่างปลอดภัยอย่างแข็งขันและต่อเนื่อง

4.2 ดำเนินขั้นตอนการแก้ไขกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายเพื่อประเทศไทยสามารถให้สัตยาบันพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก และทบทวนและประเมินสถานการณ์การค้ามนุษย์ทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อพัฒนากระบวนการให้สอดคล้องกับสถานการณ์และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

4.3 ส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนามาตรการ และเพื่อขจัดปัจจัยเสี่ยงต่อกระบวนการค้ามนุษย์ พร้อมทั้งส่งเสริมศักยภาพให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวางมาตรการ และการดำเนินงาน ร่วมกับเครือข่ายประชาคมที่เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วน เพื่อป้องกัน ฝ้าระวัง สืบเสาะ ติดตาม และช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมทั้ง การติดตาม ฝ้าระวัง ควบคุมบุคคลหรือนิติบุคคลผู้กระทำความผิดจากการกระทำผิดซ้ำ

5. การพัฒนาและบริหารข้อมูล การบ่งชี้สถานการณ์ความก้าวหน้าในการดำเนินการ การติดตามสถานภาพของผู้เสียหาย และการติดตามเส้นทางการค้ามนุษย์ ให้กับ ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนทั้ง ภายในและต่างประเทศ

5.1 ผลักดันให้มีระบบข้อมูลการค้ามนุษย์ ทั้งในระดับประเทศและระดับจังหวัด และสร้างความร่วมมือให้เครือข่ายนำเข้าสู่ข้อมูลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ พร้อมทั้งสร้างกลไก/ระบบการรายงานของภาคีเครือข่ายเพื่อเป็นเครื่องมือในการประสานความร่วมมือและส่งต่อ

5.2 สนับสนุนการพัฒนา ระบบ Software และระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล และพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลระดับประเทศและระหว่างประเทศเพื่อการประสานงานระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดี

5.3 พัฒนาช่องทางให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงข่าวสารข้อมูลที่ควรรู้ทั้งสิทธิ บทบาทหน้าที่และกรณีที่ควรเฝ้าระวัง และส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการของกระบวนการค้ามนุษย์ทั้งของประเทศตามชายแดนและภูมิภาค พัฒนากลไก / ระบบข้อมูลการเฝ้าระวังและการรับแจ้งเบาะแสของอาสาสมัครให้ถูกต้องและน่าเชื่อถือ พัฒนาสมรรถนะและทักษะของผู้จัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อป้องกันผู้สถานการณ์และติดตามกระบวนการค้ามนุษย์อย่างต่อเนื่อง

สรุป

ปัญหาการค้ำมนุษย์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้น มีสาเหตุมาจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นภายในประเทศและจากต่างประเทศที่มีพรมแดนติดกันกับประเทศไทย โดยปัญหาที่เกิดขึ้นภายในประเทศทั้ง เป็นสาเหตุหรือปัจจัยผลักดันให้ประชาชนของประเทศต้องอพยพโยกย้ายถิ่นฐานออกมาหางานทำในประเทศไทย ประกอบไปด้วยปัญหาทางเศรษฐกิจ เช่น การไม่มีงานทำในภูมิภาคของตน หรือไม่มีการสร้างงานขึ้นในท้องถิ่น หรืออาจจะเกิดจากปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นภายในประเทศหรือภายในภูมิภาคของตน ย่อมไม่เหมาะสมที่จะประกอบอาชีพ และกลายเป็นปัจจัยผลักดันให้ประชาชนในพื้นที่นั้นๆ ต้องอพยพออกมาหางานทำยังประเทศไทย นอกจากนี้วัฒนธรรมและค่านิยมของสังคมก็ยังเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการค้ำมนุษย์ รวมไปถึงแนวคิดบริโภคนิยมและกระแสโลกาภิวัตน์ก็เป็นอีกปัจจัยผลักดันหนึ่งที่สำคัญ โดยค่านิยมที่มีเงินตราเป็นตัวกำหนดถึงสถานะทางสังคมนั้นได้แพร่กระจายออกไปอย่างกว้างขวางและเข้าถึงทั้งสังคมเมืองและสังคมชนบทหากครอบครัวใดที่มีฐานะทางการเงินดีก็จะได้รับความเคารพนับถือ ซึ่งค่านิยมเช่นนี้ก็ได้ ผลักดันให้เกิดเหตุเข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์เช่นเดียวกันความมั่นคงของมนุษย์

นอกจากนี้ ในส่วนของประเทศไทยเอง ยังมีปัจจัยที่ดึงดูดให้แรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามาหางานทำยังประเทศไทยอีกด้วย กล่าวคือ จากการที่แรงงานชาวไทยมีการศึกษาที่สูงขึ้น มีทักษะในการประกอบอาชีพที่ดีขึ้น ดังนั้นจึงสามารถเลือกงานที่ต้องการจะทำได้มากขึ้น และไม่เลือกที่จะทำงานประเภทที่มีความเสี่ยง สกปรก หรือที่อันตรายและแสนยากลำบาก ดังเช่นที่เรียกกันโดยย่อว่างาน 3 ส. แต่ในขณะเดียวกัน นายจ้างก็ยังคงมีความต้องการที่จะจ้างแรงงานเข้ามาทำงานประเภท 3 ส. อยู่เช่นเดิม แต่ในเมื่อแรงงานไทยไม่ต้องการทำงานประเภทดังกล่าวแล้ว แรงงานต่างด้าวที่มาจากประเทศเพื่อนบ้านจึงกลายเป็นตัวเลือกที่ดีสำหรับนายจ้างที่จะให้เข้ามาทำงานประเภทดังกล่าว ทั้งนี้ แรงงานต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้น ส่วนใหญ่มักจะเป็นแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเดินทางเข้ามาทำงานโดยผิดกฎหมาย และการที่แรงงานต่างด้าวเหล่านั้นเลือกที่จะเดินทางเข้ามาโดยผิดกฎหมาย ย่อมเท่ากับว่าแรงงานต่างด้าวเหล่านั้นต้องลักลอบทำงานอย่างหลบซ่อน หลีกเร้นตัวเองให้พ้นจากสายตาของเจ้าหน้าที่รัฐไทยหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ มิเช่นนั้นแล้วก็อาจจะต้องถูกส่งกลับประเทศ ซึ่งจะกลายเป็นการหมดหนทางในการประกอบอาชีพ ซึ่งการทำงานแบบหลบซ่อนของแรงงานต่างด้าวนี้ ก็ได้กลับกลายเป็นโอกาสสำหรับฝ่ายนายจ้างในการกดขี่ข่มเหง เอารัดเอาเปรียบแรงงานต่างด้าว จนแรงงานต่างด้าวต้องตกเป็นเหยื่อจากการค้ำมนุษย์ไปในที่สุด หรือในบางกรณีที่มีการลักลอบจ้างแรงงานต่างด้าวของนายจ้างหรือผู้ประกอบการนั้นได้รับความรู้เห็นเป็นใจจากเจ้าหน้าที่รัฐเสียเอง ก็ยิ่งส่งผลให้ปัญหาแรงงานต่างด้าวหรือปัญหาการค้ำมนุษย์นั้น การที่จะแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ให้ประสบความสำเร็จหรืออย่างน้อยที่สุดให้อยู่ในระดับที่บรรเทาเบาบางลงไปได้ นั้น จะต้องแก้ไขปัญหาทั้งในพื้นที่ประเทศต้นทางและประเทศปลายทางของการค้ำมนุษย์ โดยประเทศต้นทางซึ่งหมายถึงประเทศที่เหยื่อการค้ำมนุษย์เดินทางจากมานั้น จะต้องได้รับการแก้ไขปัญหาในเรื่องของการพัฒนาในพื้นที่ต้นทาง นอกจากการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ประเทศต้นทางแล้ว การแก้ไขปัญหาในพื้นที่ประเทศปลายทาง หรืออีกนัยหนึ่งคือประเทศที่แรงงานต่างด้าวหรือเหยื่อการค้ำมนุษย์เดินทางเข้าไปทำงานนั้นก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน การแก้ไขในพื้นที่

ประเทศปลายทาง คือ การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้มงวดรัดกุมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนายจ้างที่ลักลอบจ้างแรงงานต่างด้าว รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข ปัญหาแต่กลับรู้เห็นเป็นใจกับนายจ้างในการกระทำผิดกฎหมาย ซึ่งการกระทำดังกล่าวของเจ้าหน้าที่ จะกลายเป็นอุปสรรคที่ส่งผลให้การแก้ไขต่อไป

บทที่ 4

วิเคราะห์การค้ำมนุษย์ที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติ

ปัญหาการค้ำมนุษย์เป็นปัญหาระดับชาติที่ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านความมั่นคงด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม ตลอดจนมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศและความเชื่อมั่นที่นานาประเทศมีต่อไทย ซึ่งสร้างความเสียหายต่อภาคธุรกิจและเศรษฐกิจของไทยอย่างมาก ประเด็นปัญหาการค้ำมนุษย์ยังมีความเชื่อมโยงกับประเด็นความมั่นคงของมนุษย์อื่น ๆ อาทิ สิทธิมนุษยชน ค่านิยมสากลเรื่องสิทธิเสรีภาพศักดิ์ศรีขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ และการโยกย้ายถิ่นฐาน เป็นต้น นอกจากนี้ กระแสโลกาภิวัตน์และการพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศยังเป็นปัจจัยที่เพิ่มความซับซ้อนและความรุนแรงของปัญหาการค้ำมนุษย์ เนื่องจากการเคลื่อนย้ายของข้อมูลข่าวสาร เงินทุน และแรงงานไปยังที่ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและยากต่อการตรวจสอบ นอกจากนี้ผลกระทบจากการที่ไทยถูกจัดลำดับในระดับที่ยังมีการค้ำมนุษย์อยู่ จะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ และต่อเนื่องถึงการส่งออกสินค้าและปัจจัยอื่นๆ สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ด้านที่สำคัญ คือ 1. ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อความมั่นคงของชาติ 2. ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อเศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศ และภาครัฐ 3. ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อด้านสังคมและความเป็นอยู่ของชนในชาติและ 4. ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของสังคม ที่เกี่ยวข้องดังนี้

ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อความมั่นคงของชาติ

การวิเคราะห์การดำเนินการแก้ปัญหาค้ำมนุษย์ของไทย และพบว่าผลกระทบที่เรา กำลังเผชิญกับปัญหาและความท้าทายในการแก้ปัญหาค้ำมนุษย์หลายด้าน อาทิ ความมั่นคงของชาติเชิงนโยบาย เชิงบริหาร และเชิงบูรณาการ โดยประเด็นความท้าทายเชิงบูรณาการนั้น เป็นหนึ่งในประเด็นที่สำคัญที่สุดที่ภาคส่วนต่าง ๆ ของไทยยังไม่คำนึงถึงและนำไปปฏิบัติมากเท่าที่ควร ทำให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาค้ำมนุษย์ที่ผ่านมาจากประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือ แนวทางการแก้ปัญหาค้ำมนุษย์ของไทยให้มีการบูรณาการและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการส่งเสริมการสื่อสาร และการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและกับต่างประเทศที่เป็นเอกภาพ และมีทิศทาง โดยยึดหลักการสร้างความโปร่งใส การสร้างความน่าเชื่อถือ และการสร้างความมีประสิทธิภาพ ในความร่วมมือ ซึ่งหากเราสามารถปฏิบัติตามแนวทางข้างต้น ก็จะทำให้ปฏิบัติงานและประสานงานการแก้ปัญหาค้ำมนุษย์ของไทยมีประสิทธิภาพ มีผลเป็นรูปธรรม และสามารถตรวจสอบได้จากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งจะมีผลในการสร้างความน่าเชื่อถือต่อการดำเนินการอย่างยั่งยืน จนเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก สอดคล้องกับหลักมนุษยธรรม และเป็นผลต่อการได้รับการยกระดับปัญหาค้ำมนุษย์ของเราได้ ดังนั้นผลกระทบจากการค้ำมนุษย์ที่มีต่อความมั่นคงของชาตินั้น สามารถแบ่งออกได้ 3 หัวข้อสำคัญคือ

1. ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อความสิทธิมนุษยชน เหยื่อคือเหยื่อไม่ใช่อาชญากร และต้องไม่ถูกดำเนินคดี แต่ต้องเยียวยาฟื้นฟู เพื่อดูแลเหยื่อจากการค้ำมนุษย์ให้กลับคืนสู่สังคมได้ และต้องจัดการอย่างเด็ดขาดกับผู้ค้ำมนุษย์ทุกรูปแบบ สิทธิที่มนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรอง ทั้งความคิดและการกระทำที่ไม่มีการล่วงละเมิดได้ โดยได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ได้รับการศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ และกำหนดให้รัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐดำเนินการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชนทุกคน จิตใจรักเพื่อนมนุษย์ มีเมตตาธรรมต่อกันและกัน ทั้งหากภาครัฐไม่เร่งรัดดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมส่งผลกระทบสังคมส่วนรวมอย่างแน่นอน

การเสริมสร้างศักยภาพ อย่างจริงจังแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจธรรมชาติปัญหาของผู้ถูกระทำและอาชญากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยการฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ได้รับการพัฒนาและมีความเข้าใจ และปฏิบัติอย่างถูกวิธี มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ของประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง โดยมีการสร้างเครือข่ายและทิศทางความร่วมมือให้เกิดขึ้นเพื่อความรวดเร็ว ในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ เพื่อให้กฎหมายมีความเป็นปัจจุบัน และสามารถแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ได้อย่างตรงประเด็น โดยจะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างสม่ำเสมอและจริงจัง ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และ ทำงานอย่างสุจริตด้วย

2. ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อการเมืองและการบริหาร ความขัดแย้งของคนภายในประเทศ พัฒนาการทางการเมืองของไทยที่ผ่านมามีทิศทางที่น่าสังคมนไทยวิวัฒน์ไปสู่วัฒนธรรมการเมืองที่ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมตัดสินใจในนโยบายของรัฐมากขึ้น โดยเฉพาะการกระจายความมั่งคั่งและอำนาจจัดการทรัพยากรสำคัญ โดยประชาชนแสดงออกด้วยการใช้สิทธิทางการเมืองและเสรีภาพพลเมืองในการเลือกตั้ง และการปกป้องสิทธิของตนหรือสิทธิของชุมชนท้องถิ่น ในขณะที่สังคมนไทยกำลังอยู่ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง โดยที่ยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างจาก ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม และการเข้าถึงทรัพยากร ธรรมชาติ รวมถึงโลกทัศน์ที่แตกต่างกันของกลุ่มคนในสังคม เป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดความแตกแยกทางความคิดระหว่างคนกลุ่มต่าง ๆ ในห้วงที่ผ่านมา

ดังนั้นปัญหาการค้ำมนุษย์ที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง ย่อมส่งผลความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศตามหลักนิติธรรม ประเทศไทยยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่ไม่เอื้อต่อการบริหารตามหลักนิติธรรม ความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศและวิกฤตศรัทธาของผู้นำ รวมถึงโครงสร้างทางการเมืองการบริหารซึ่งแม้จะมีการกระจายอำนาจมากขึ้นแต่ในภาพรวมยังคงมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง เป็นข้อจำกัดต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม ประกอบกับการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐขยายตัวออกไปทุกระดับ ส่งผลให้เกิดความไม่เชื่อมั่นของประชาชนในขณะเดียวกัน กระบวนการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน โดยผลของปัญหาดังกล่าวได้กัดกร่อนพื้นฐานทางคุณธรรมจริยธรรมของสังคม หากไม่สามารถแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ได้อย่างแท้จริง

3. ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อความมั่นคงข้ามพรมแดน ปัญหาการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวและแรงงานข้ามชาติจะส่งผลต่อการเคลื่อนตัวของภัยคุกคามข้ามชาติ ปัจจุบันภัยคุกคามข้ามชาติได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วตามสภาวะโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และความมั่นคงของชาติโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบจากการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ในด้านปัญหาการก่อการร้าย แรงขับเคลื่อนของการต่อสู้เชิงอุดมการณ์ยังคงมีอยู่อย่างเข้มแข็ง และขยายอุดมการณ์ความเชื่อไปสู่คนและกลุ่มบุคคลในพื้นที่ที่มีเงื่อนไขพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นผู้ก่อการร้ายในหลายรูปแบบ โดยเงื่อนไขที่เป็นปัจจัยผลักดันมาจากปัญหาการไม่ได้รับความเป็นธรรม ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม และการแปรเปลี่ยนความเชื่อทางศาสนาให้เป็นพลังผลักดันรวมถึงปัจจัยอื่นๆ ด้วย

นอกจากนี้ ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ อันประกอบด้วย การค้ายาเสพติด การค้ำมนุษย์ การค้าอาวุธ การฟอกเงิน การกระทำความผิดเป็นโจรสลัด อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ มีแนวโน้มที่จะขยายตัวและควบคุมได้ยาก โดยมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการที่ซับซ้อนจากการใช้ประโยชน์จากความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้การก่ออาชญากรรมข้ามชาติทำได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ความเชื่อมโยงระหว่าง การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติมีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้นและมีขีดความสามารถสูงขึ้น โดยคาดการณ์ว่าภัยคุกคามทั้งจากการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติจะทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากการเปิดเสรีด้านการเดินทาง การขยายการท่องเที่ยว ในขณะที่ประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิกยังมีความแตกต่างกัน และการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงยังมีน้อย

ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อเศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศ และภาครัฐ

การเปลี่ยนแปลงทางบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ปัญหาการค้ำมนุษย์มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นในการแสวงหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว จะต้องศึกษาและสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเข้าสู่การค้ำมนุษย์ว่าเป็นอย่างไร เพื่อที่จะทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งจะเป็ข้อมูลที่ทำให้หน่วยงานเข้าถึงข้อมูลที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงและความซับซ้อนของปัญหา อันเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาและพัฒนาาระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพของหน่วยงานสืบไป ทั้งนี้ปรากฏการณ์การค้ำมนุษย์นั้นสามารถแบ่งออกเป็นประเภททั่วไป คือ เพื่อนำไป/บังคับเป็นแรงงาน และการค้าประเวณี ซึ่งการค้าทั้งสอง ประเภทนั้นมีได้เป็นอิสระจากกันหากแต่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น ทั้งนี้ยังต้อง รวมไปถึงเหยื่อที่มีทั้งสตรี เด็กและผู้อพยพข้ามชาติ ปัญหาการค้ำมนุษย์ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงทั้งต่อตัวเหยื่อเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและต่อระดับประเทศ เช่น การกีดกันทางการค้าจากชาติตะวันตก เนื่องจากมีการค้ำมนุษย์ในประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องของการรุกรานสิทธิเสรีภาพของมนุษย์อันเป็นบรรทัดฐานและข้ออ้างสำคัญของการค้าระหว่างประเทศในสังคมเสรีนิยม โลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน นั้นยัง ทำให้ความพยายามในการแก้ปัญหา

และการสร้างความเข้าใจต่อ การค้ามนุษย์จึงยังมีความซับซ้อนหรือซ้อนทับของเงื่อนไขบริบทต่าง ๆ มากขึ้นไปในหลายระดับ อีกด้วย ทั้งนี้ สามารถแบ่ง

1. ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อเศรษฐกิจ ประเด็นการค้ามนุษย์ด้านแรงงานถูกนำมาผนวกกับการค้าระหว่างประเทศ โดยใช้เป็นเงื่อนไขในการปฏิเสธสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยหรือได้มาจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้แรงงานเด็กหรือแรงงานบังคับในกระบวนการผลิตส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมด โดยอ้างว่าเพื่อให้การผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์จะต้องเคารพถึงสิทธิของแรงงาน และกลายเป็นสิ่งต้องห้ามที่มีผลในเวทีการค้าระดับสากล ซึ่งสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีกระบวนการผลิตหรือได้มาโดยฝ่าฝืน หรือละเมิดสิทธิดังกล่าวจึงอาจถูกประเทศคู่ค้าใช้มาตรการทางการค้าระงับหรือห้ามนำเข้าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้ ไทยเป็นหนึ่งในหลายประเทศที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงานโดยกล่าวหาว่ามีการค้ามนุษย์เข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ในภาคอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ ได้แก่ กุ้ง ปลา อ้อยและน้ำตาล เสื้อผ้าสำเร็จรูป และสื่อลามก ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาเกี่ยวกับขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งออกสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ในกลุ่มดังกล่าวไปยังประเทศที่ใช้มาตรการหรือประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนเป็นเงื่อนไขในการค้า

ต่างชาติจับตามอง ปัญหาการค้ามนุษย์ และการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในอุตสาหกรรมประมงไทย ทำให้ไทยถูกจับตามองจากสหรัฐเป็นพิเศษ ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดกระแสต่อต้านการบริโภคสินค้าไทย รวมถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการส่งออกโดยเฉพาะในอุตสาหกรรมประมงของไทย ขณะนี้ ยังไม่มีการชี้ชัดว่า สหรัฐฯ จะมีมาตรการลงโทษใดๆ ออกมาหรือไม่ โดยที่สิทธิมนุษยชน เป็นเรื่องที่ประเทศพัฒนาแล้วให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ประเด็นการค้ามนุษย์ในอุตสาหกรรมประมงไทย จึงได้รับความสนใจจากรัฐบาลและสื่อมวลชนในอีกหลายๆ ประเทศด้วย โดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้ว ประเด็นว่าอาหารทะเลจากประเทศไทยที่ขายในตลาดสหรัฐอเมริกาและทั่วโลกนั้น อาจมาจากการบังคับใช้แรงงานที่เป็นเหยื่อขบวนการลักลอบเข้าเมือง และการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะแรงงานเมียนมาร์ ทั้งในด้านภาพลักษณ์ของประเทศและการส่งออกโดยเฉพาะอุตสาหกรรมประมงและอาหารทะเลแช่แข็ง แม้ว่าสินค้าประมงและอาหารทะเลของไทยจะได้รับความนิยม แต่ผู้บริโภคตะวันตกส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเคารพสิทธิมนุษยชนและต่อต้านการค้ามนุษย์รวมทั้งต่อต้านการบริโภคสินค้าจากประเทศที่มีปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างมาก

การแก้ไขปัญหาระงับแรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมายและประเด็นเรื่องการค้ามนุษย์และสิทธิมนุษยชนจำเป็นต้องร่วมมือกันทั้งภาครัฐและผู้ประกอบการ ในส่วนของผู้ประกอบการอาจจำเป็นต้องเข้มงวดในการรับแรงงานที่ถูกกฎหมาย รวมถึงการดูแลความเป็นอยู่ของแรงงานให้อยู่ในระดับที่แรงงานสมควรจะได้รับ เพื่อป้องกันผลกระทบในระยะยาวที่อาจส่งผลต่ออุตสาหกรรมประมงและอาหารทะเลแช่แข็งทั้งระบบดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการผลิตสินค้าทุกประเภทที่มีการส่งออกไปยังต่างประเทศจะต้องไม่ปรากฏเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์ควบคู่กัน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อรายได้และเศรษฐกิจของประเทศได้

2. ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อการค้าระหว่างประเทศ ปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน โดยเฉพาะการค้าสินค้าในกลุ่มประมงและผลิตภัณฑ์ประมง โดยเฉพาะ กุ้ง และปลา

สินค้ากลุ่มเครื่องนุ่งห่ม และสินค้าอ้อยและน้ำตาล ได้รับผลกระทบจากปัญหาการค้ามนุษย์ ซึ่งประเทศที่เป็นตลาดใหญ่ที่มีมาตรฐานทางสังคมสูงหรือประเทศอื่นๆ มีแนวโน้มในการที่จะนำมาตรการที่มีประสิทธิภาพในรูปแบบใหม่ๆ มาใช้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นประเทศที่มีอิทธิพลต่อการค้าโลก ในปัจจุบันเป็นอย่างมาก และเนื่องจากสินค้าและผลิตภัณฑ์ประมง เครื่องนุ่งห่ม อ้อยและน้ำตาล พบว่าเป็นภาคอุตสาหกรรมที่มีการจ้างงานจำนวนมากและพึ่งพาการส่งออกเป็นหลัก

ภาพรวมสินค้าประมงส่งออกของไทยไปยังสหรัฐฯ ในปี 2559 (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย 2559) มองว่าจะมีทิศทางที่ดีขึ้นและคาดว่าจะพลิกกลับมาขยายตัวเป็นบวกครั้งแรกในรอบ 4 ปี โดยได้รับอานิสงส์จากการฟื้นตัวของกำลังการผลิตกุ้งในประเทศซึ่งเป็นสินค้าส่งออกสำคัญไปยังสหรัฐฯ คาดว่ากำลังการผลิตกุ้งในประเทศจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ทั้งนี้ การขยับสถานะของไทยในรายงานการค้ามนุษย์ก็จะเป็นส่วนช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์สินค้าไทย โดยเฉพาะสินค้าประมงที่คำสั่งซื้อน่าจะปรับตัวดีขึ้นหลังจากนี้ ซึ่งส่งผลดีต่อการส่งออกสินค้าประมงไทยไปยังสหรัฐฯ ในระยะข้างหน้า

อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องติดตามประเด็น IUU Fishing (การประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม) ของสหภาพยุโรป ถึงผลการประเมินสถานะของประเทศไทย ซึ่งประเทศไทยได้มีความคืบหน้าอย่างมากในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของสหภาพยุโรป นอกจากนี้ยังต้องติดตามในรายละเอียดของกฎระเบียบ IUU Fishing ของสหรัฐฯ ที่คาดว่าจะนำมาบังคับใช้กับประเทศคู่ค้าอาหารทะเล ความพยายามอย่างต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหาด้านแรงงานของภาครัฐเริ่มเห็นผลเป็นรูปธรรม เมื่อกระทรวงต่างประเทศสหรัฐฯ ปรับเพิ่มสถานะของประเทศไทยจากระดับ Tier 3 เป็น Tier 2 (Watch list) ในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (TIP Report 2016) หลังจากเล็งเห็นถึงความพยายามในการแก้ไขปัญหาด้านแรงงานของไทย โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมอาหารทะเล เนื่องจากในช่วง 2 ปีก่อนหน้าที่ไทยได้รับการจัดสถานะ Tier 3 สหรัฐฯ ไม่ได้กำหนดมาตรการแทรกแซงทางด้านเศรษฐกิจการค้า เพราะฉะนั้น ผลกระทบทางตรงจากการที่ไทยได้รับการยกสถานะดีขึ้น ขณะที่ไทยน่าจะได้รับผลดีต่อความเชื่อมั่นต่อภาพลักษณ์สินค้าที่ดีขึ้นเป็นหลักซึ่งหากภาคธุรกิจดังกล่าวได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน นอกจากผลกระทบโดยตรงต่อตัวสินค้าหรือผลิตภัณฑ์แล้ว ก็ยังอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานในระดับมหภาคของไทยได้เช่นกัน

อย่างไรก็ดี การแก้ไขและปรับปรุงการนำประเด็นการค้ามนุษย์ด้านแรงงานมาเป็นมาตรการกีดกันสินค้านำเข้าที่ผลิตโดยละเมิดสิทธิแรงงานย่อมเป็นการสร้างต้นทุนการผลิตให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น การปฏิบัติตามเงื่อนไขการค้ามนุษย์ด้านแรงงานที่ประเทศคู่ค้ากำหนดไว้ อาจส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขัน อีกทางหนึ่งการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงานเพื่อรักษาไว้ซึ่งส่วนแบ่งตลาดการค้าในต่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันควบคู่ไปกับการสร้างความยั่งยืนของตลาดแรงงานในประเทศจึงมีความจำเป็นต้องนำมาพิจารณาเช่นกัน ซึ่งทางเลือกประการหนึ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งคือประเทศที่ยังมิได้นำเอาประเด็นด้านการค้ามนุษย์ด้านแรงงานหรือสิทธิแรงงานมาเป็นเงื่อนไขในการค้า และสามารถสร้างเป้าหมายตลาดการค้าสินค้าแต่ละประเภทดังกล่าวที่มีศักยภาพสำหรับประเทศไทย

ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ อันเป็นผลมาจากจากเงื่อนไขและมาตรการของแรงงานต่างด้าวที่มีต่อเศรษฐกิจของไทย จากการวิเคราะห์ผลกระทบจากนำเข้าจำนวนแรงงานต่างด้าวที่มีทั้งหมด ประกอบด้วยสาขาการผลิตเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและ ภาคบริการ ในจำนวนหลายล้านคน สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพปัญหาการค้ามนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เราจึงจำเป็นต้องมีการทำ แบบจำลองเศรษฐกิจมิติประกอบด้วยตัวแปรหลายตัวผลการประมาณการจากวิธีการกำลังสองน้อยที่สุด(Ordinary Least Square) จากแบบจำลองการตั้งจุดได้การวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้ คือ

$$Mijt = b0 + b1Xi1t + b2Xj1t + b3Xi2t + b4Xj2t + \dots + \epsilon_{ijt}$$

โดยกำหนดให้

GDPI คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทย ปี 2006-2016

GDPJ คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศเป้าหมาย (กัมพูชา พม่า ลาว เวียดนาม) ปี 2006-2016

UNEM คือ อัตราการว่างงานของประเทศเป้าหมาย (กัมพูชา พม่า ลาว เวียดนาม) ปี 2006-2016

POP คือ จำนวนประชากรของประเทศเป้าหมาย (กัมพูชา พม่า ลาว เวียดนาม) ปี 2006-2016

LN Migrat = -97.34 + 7.99LN GDPI - 3.44LN GDPJ + 7.90LN UNEM - 8.01LN POP

T-test (-12.38) (6.01) (-3.79) (6.60) (-3.30)

R² = 0.92 S.E. = 0.84 D.W. = 1.54 F-test=83.97

(Sample period = 2006-2016)

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการวิเคราะห์เชิงปริมาณของการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ ก็เป็นส่วนหนึ่งของการเกิดปัญหาของการค้ำมนุษย์ และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เราจำเป็นต้องศึกษาและเตรียมการไว้เบื้องต้น สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาจะได้มีกล่าวต่อไป

3. ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อภาครัฐ นโยบายภาครัฐจะต้องดำเนินการทั้ง 4 P คือ การดำเนินการด้านนโยบาย (Policy) การออกนโยบายและมาตรการต่างๆเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติฉบับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การป้องกัน (Prevention) การป้องกันมิให้บุคคลต้องตกเป็นเหยื่อจากการค้ำมนุษย์นั้น ส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในรูปของการให้การศึกษา การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจต่อปัญหาการค้ามนุษย์ การสร้างงานในท้องถิ่น โครงการฝึกอาชีพเพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การดำเนินการตามกฎหมายกับผู้กระทำผิด (Prosecution) การดำเนินการทางด้านกฎหมายในแง่มุมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการในการปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมาย การสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อย่างจริงจัง การให้ความคุ้มครองเหยื่อ (Protection) การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และการให้ความคุ้มครองเหยื่อจากการค้ำมนุษย์มักจะอยู่ในขั้นตอนเดียวกัน นั่นคือ กระบวนการคุ้มครองเหยื่อนั้นจะครอบคลุมขั้นตอนการดำเนินการทุกอย่าง อันรวมไปถึงขั้นตอนการ

ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และยังอาจรวมไปถึงขั้นตอนการบำบัดฟื้นฟูผู้ที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ด้วย

นอกจากนี้นโยบายภาครัฐจะต้องดำเนินการทั้ง 3Rs ประกอบด้วย การฟื้นฟูผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (Recovery) การบำบัดฟื้นฟูนี้เป็นขั้นตอนการดำเนินการที่เกิดขึ้นในศูนย์พักพิงที่จัดไว้สำหรับเหยื่อจากการค้ามนุษย์ โดยมีการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ ที่มีความแตกต่างกันออกไปตามเพศของเหยื่อจากการค้ามนุษย์ จัดหากิจกรรมที่จะตอบสนองตรงต่อความต้องการของเหยื่อทุกคน การส่งเหยื่อกลับคืนสู่ภูมิลำเนา (Return & Repatriation) ความร่วมมือระหว่างประเทศนั้น ก่อนที่จะดำเนินการส่งเหยื่อกลับคืนสู่ภูมิลำเนา ประเทศต้นทางมีหน้าที่ที่จะตามหาและประเมินครอบครัวของเหยื่อจากการค้ามนุษย์ รวมทั้งยังจะต้องประเมินในเรื่องความปลอดภัยในการที่เหยื่อจะต้องกลับคืนไปสู่ครอบครัวของตนด้วย การดำเนินการส่งเหยื่อกลับคืนสู่สังคม (Reintegration) การดำเนินการในขั้นตอนนี้อาจนับรวมได้กับขั้นตอนที่เกิดขึ้นในศูนย์พักพิงที่จัดระบบการศึกษาและการฝึกวิชาชีพให้แก่เหยื่อ ซึ่งนับได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของแผนการกลับคืนสู่สังคมที่ได้มีการจัดรูปแบบให้มีความเหมาะสมกับผู้ที่ได้รับการส่งกลับในแต่ละราย โดยที่แผนการส่งกลับคืนสู่สังคมนี้นี้จะได้รับการจัดเตรียมขึ้นให้เหมาะสมกับเหยื่อแต่ละรายมากกว่าที่จะนำมาใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด โดยการจัดทำแผนดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นสภาวะการณ์ของแต่ละครอบครัว ระดับการศึกษา การฝึกอาชีพ วิธีการดำเนินชีวิต รวมไปถึงการเข้าถึงบริการทางด้านสาธารณสุขด้วย นอกจากนี้ ในขั้นตอนนี้ยังนับรวมไปถึงการติดตามเหยื่อและครอบครัวของเหยื่อหลังการส่งกลับคืนสู่ภูมิลำเนาอีกด้วย

จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าภาครัฐ จำเป็นต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก เพื่อที่จะทำให้การดำเนินงานนั้นมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้ ภาระเหล่านี้จึงผลโดยตรงต่อภาครัฐ ทั้งนี้งบประมาณเป็นสิ่งที่ยังเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ไปตามกฎหมายและนโยบายต่างๆ ที่ได้วางไว้

ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อด้านสังคมและความเป็นอยู่ของชนในชาติ

การค้ามนุษย์ ในปัจจุบันได้รับการพิจารณาว่า เป็นส่วนหนึ่งของอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรง และเป็นปัญหาที่บั่นทอนความมั่นคงของมนุษย์ โดยเฉพาะการค้าเด็กและหญิง ซึ่งก่อให้เกิดอาชญากรรมทั้งในระดับนานาชาติ ระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น และรวมถึงปัญหาสังคมต่างๆ เช่น การแพร่ระบาดของโรคติดต่ออื่นๆ โดยเฉพาะโรคเอดส์ ปัญหายาเสพติดทั้งการค้าและการเสพเป็นต้น ซึ่งมีผลต่อการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีของมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และความมั่นคงของประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม วัฒนธรรมของประเทศ และประชาคมโลก โดยบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์มากที่สุด ได้แก่ แรงงานต่างด้าว ชนกลุ่มน้อย และบุคคลไร้สัญชาติ โดยแรงงานต่างด้าวถูกนายจ้างยึดเอกสารเดินทาง บัตรจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว และใบอนุญาตทำงานไว้ โดยเฉพาะแรงงานที่ไม่ได้จดทะเบียนก็มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์มากขึ้น เนื่องจากการขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิของตนเองภายใต้

กฎหมายไทย ฐานะทางการเงินระดับการศึกษา อุปสรรคด้านภาษา และปัจจัยอื่นๆ ดังนั้นผลกระทบที่เกิดขึ้นกับส่วนบุคคลและภาพของสังคมส่วนรวมสามารถเป็นประเด็นสำคัญคือ

1. ผลกระทบที่มีต่อละเมิดถึงสิทธิในชีวิต ร่างกายและเสรีภาพซึ่งถือว่าเป็นสิทธิที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด และไม่มีใครสามารถพรากไปจากตัวบุคคลผู้ทรงสิทธินั้นได้ โดยการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสิทธินี้ ย่อมไม่สามารถทำได้ รวมถึงกระทบละเมิดถึงสิทธิในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิทธิอย่างหนึ่งที่รับรองคุ้มครองให้แก่บุคคล มิให้ได้รับการปฏิบัติที่ไม่สมกับความเป็นมนุษย์ของบุคคลนั้น ซึ่งถือเป็นคุณค่าอันมีลักษณะเฉพาะและเป็นคุณค่าที่มีความผูกพันอยู่กับความเป็นมนุษย์ ซึ่งบุคคลในฐานะที่เป็นมนุษย์ทุกคนได้รับคุณค่าดังกล่าว โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ศาสนา วัยหรือคุณสมบัติอื่นๆ ของบุคคลนั้นและโดยที่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิมนุษยชน ดังนั้นการที่บังคับขู่เข็ญ หรือทารุณเด็ก และสตรีที่ตกเป็นเหยื่ออย่างไร่มนุษยธรรม จึงเป็นการกระทำที่ละเมิดถึงสิทธินี้

2. ผลกระทบที่มีต่อปัญหาสังคม ที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในด้านต่างๆ เช่น ก่อให้เกิดอาชญากรรมทั้งในระดับนานาชาติ ระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น ทั้งนี้จาก ปัญหายาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบไปทั่วทุกส่วนของสังคม จนกลายเป็นปัญหาระดับนานาชาติ ที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นนั้น

3. ผลกระทบที่มีต่อการละเมิดต่อสิทธิในการอยู่อาศัย และสิทธิในการร้องขอสัญชาติสัญชาติ เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิของตนเองภายใต้กฎหมายไทย และปัญหาการไร้สัญชาติ ทำให้ชนกลุ่มน้อยมักถูกหลอกล่อเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ โดยไม่สามารถดำเนินการทางกฎหมายใดๆ ได้เนื่องจากปัญหาการไม่ได้รับการรับรองสัญชาติ ดังนั้นจึงเป็นภาระหน้าที่ของรัฐที่จะต้องทำการขจัดปัญหาการไร้สัญชาติ โดยการพิสูจน์สัญชาติให้กับชนกลุ่มน้อยเหล่านี้

4. การกระทบถึงสิทธิในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ได้ประสบมาอันได้แก่ สิทธิทางการศึกษา ซึ่งเป็นสิทธิในการได้รับการศึกษา โดยเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่ง ดังนั้นการที่ค้าเด็ก โดยการบังคับให้ขอทาน หรือ นั้นทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษา ถือเป็นการริดรอนสิทธิ ซึ่งไม่สามารถทำได้ พร้อมทั้ง สิทธิในสุขภาพ และอนามัย ปัญหาที่ตามมาจากร้ายการค้ามนุษย์ เช่น การแพร่ระบาดของโรคติดต่ออื่นๆ โดยเฉพาะโรคเอดส์ โดยเป็นผลมาจากการบังคับข่มขู่ค้าประเวณี เพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากสตรีและเด็ก ซึ่งในปัจจุบัน ปัญหาโรคระบาด โดยเฉพาะโรคติดต่อทางเพศนั้น นับเป็นภัยที่เป็นปัญหากระทบต่อสังคมในวงกว้าง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของสังคม

แม้ว่าประเทศไทยจะได้รับการชื่นชมและยอมรับมากขึ้นต่อความพยายามในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการดำเนินการตามนโยบายที่มีความชัดเจนและมีพัฒนาการอย่างเห็นได้ชัดในการดำเนินการแก้ไขปัญหามาทุกภาคส่วน การดำเนินการดังกล่าวยังประสบปัญหาและความท้าทายหลายด้าน ปัญหาและความท้าทาย การดำเนินการของไทยต้องมีนโยบายในภาพรวมที่ชัดเจน การถ่ายทอดนโยบายไปสู่หน่วยงานท้องถิ่นต้องมีเอกภาพ ความชัดเจนที่

เป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับภูมิสังคมและบริบทของท้องถิ่นด้วย รวมถึงกระบวนการทัศน์และทัศนคติของเจ้าหน้าที่ระดับนโยบายและระดับปฏิบัติที่ต้องมีความสอดคล้อง และการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและงบประมาณที่มีเพียงพอต่อภาระหน้าที่เพิ่มขึ้น มาตรการบังคับให้มีการดำเนินการตามนโยบาย ระบบการรายงานและประเมินผลนโยบายที่ชัดเจนและเป็นเอกภาพ ส่วนด้านการประสานงานแบบบูรณาการในระดับประเทศการร่วมแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์จากประเทศต้องแก้ไขปัญหาคำที่ต้นเหตุ เนื่องจากภาคประชาชนประชาสังคม และภาคธุรกิจซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นจำเป็นต้องส่งเสริมการบูรณาการความร่วมมือ ต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง การบูรณาการระดับหน่วยงาน ในด้านข้อมูลต่าง ๆ และด้านการประสานการทำงานของหน่วยงานรัฐในท้องถิ่น และการบูรณาการระดับประชาชน อาทิ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความเป็นเอกภาพในการสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนและการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมกับภาคประชาสังคมและภาคธุรกิจ

1. การเร่งเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ต้นทางทางผ่าน และปลายทาง ในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อย่างเป็นระบบทั้งในเชิงนโยบาย การกำหนดแนวทางการทำงานและการแก้ไขปัญหาหารือร่วมกันในระยะยาว การดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เนื่องจากไทยอยู่ในสถานะประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทางของการค้ามนุษย์ นโยบายเพื่อแก้ไข ป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ของไทย ให้ความสำคัญกับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เป็นหลัก และมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการแสวงประโยชน์หรือการบังคับใช้แรงงาน การปราบปรามและดำเนินคดีขบวนการค้ามนุษย์ รวมถึงการช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เน้นการเคารพหลักสิทธิมนุษยชน และให้แรงงานต่างด้าวทั้งหมดได้รับการจดทะเบียนและพิสูจน์สัญชาติให้เรียบร้อยเพื่อให้สามารถอยู่ทำงานในไทยได้อย่างถูกต้องและได้รับสิทธิ/การคุ้มครองทางสังคมต่าง ๆ การปรับสิทธิด้านการรักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าวจากเดิมที่มีอยู่ให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อรองรับเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน อาทิ การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในอุตสาหกรรมประมง ซึ่งมีการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองซึ่งลักลอบทำงานบนเรือประมง รวมถึงจัดตั้งศูนย์ประสานแรงงานประมง การประกาศใช้แนวปฏิบัติการใช้แรงงานที่ดีสำหรับสถานประกอบการแปรรูปสัตว์น้ำเบื้องต้นในอุตสาหกรรมแปรรูปกุ้งและอาหารทะเลในประเทศไทย เน้นการจัดการใช้แรงงานบังคับ การใช้แรงงานเด็ก เสรีภาพในการสมาคม การเจรจาต่อรองร่วม และความร่วมมือในสถานประกอบการ การไม่เลือกปฏิบัติ ค่าจ้าง ชั่วโมงการทำงาน ค่าชดเชย ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานและสวัสดิการ และการเพิ่มความเข้มแข็งในการตรวจแรงงานประมงตลอดจนลดช่องว่างความแตกต่างทางกฎหมายและข้อมูลของแต่ละประเทศ สามารถนำมาเป็นแนวทางลดผลกระทบที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

2. ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การส่งเสริมให้ภาครัฐและภาคเอกชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงนโยบาย ยุทธศาสตร์ กลไกการดำเนินงาน และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันและปรับปรุงกลไกที่มีอยู่ให้สามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินการได้ต้นทาง ทางผ่าน

และปลายทาง การขาดการบูรณาการระดับหน่วยงาน ด้านข้อมูลต่าง ๆ และด้านการประสานการทำงานของหน่วยงานรัฐในท้องถิ่น และการขาดการบูรณาการระดับประชาชน ทั้งนี้ดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความเป็นเอกภาพในการสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนและการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมกับภาคประชาสังคมและภาคธุรกิจอย่างชัดเจนอีกด้วย

3. การบูรณาการและการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วน เป็นหนึ่งในประเด็นที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาความทุกข์อย่างยั่งยืนและมีผลเป็นรูปธรรม ที่ผ่านมามีการดำเนินการในด้านนี้ของรัฐบาลไทยยังไม่ปรากฏผลที่เป็นรูปธรรมนัก โดยภาครัฐยังคงเน้นการแก้ไขที่ปลายเหตุ โดยเฉพาะเน้นการฟื้นฟูสภาพลักษณะและการประชาสัมพันธ์ ส่งผลให้การบูรณาการความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ยังขาดเอกภาพและขาดความเชื่อมโยงในการแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ของไทยในการแก้ไขปัญหาความทุกข์ยังมีความคลาดเคลื่อนขาดความโปร่งใส และขาดความน่าเชื่อถือ ตามมาด้วย

ดังนั้นการแก้ไขปัญหาหรือลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมนั้นจำเป็นต้องหาแนวร่วมหรือการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ระดับประชาชนและภาคประชาสังคม ด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนและภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตรวจสอบการดำเนินการของภาคส่วนต่าง ๆ การสร้างความตระหนักรู้ ความเข้มแข็ง ความเข้าใจต่อประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชน และการคำนึงถึงแก่ประชาชน

4. รูปแบบของการคำนึงถึง นั้นมีรูปแบบมากมายและหลากหลาย และเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน คือ

4.1 การคำนึงถึงเพื่องานบริการทางเพศ เป็นการถูกหลอกหรือบังคับให้ทำงานบริการทางเพศโดยไม่สมัครใจ การถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การค้าประเวณี การใช้ในสื่อลามก และการคำนึงถึง การถูกกักขัง ถูกทารุณกรรมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ทางเพศ เป็นต้น

4.2 การคำนึงถึงเพื่อการรับใช้ในบ้าน เป็นการทำให้หญิงและเด็กตกอยู่ในภาวะถูกผูกมัดด้วยภาระหนี้สินจากการกู้ยืมที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยเป็นจำนวนสูงจากผู้จัดหา และเอเยนต์ และถูกบังคับให้ทำงานแก่นายจ้าง แม้ในสภาพการทำงานที่เสี่ยงและไม่เหมาะสม หญิงและเด็กที่ถูกค้าเพื่อรับใช้ในบ้านอาจถูกบังคับให้ทำงานในสถานประกอบธุรกิจของนายจ้างด้วย

4.3 การคำนึงถึงเพื่อการบังคับใช้แรงงาน ผู้หญิง ผู้ชายและเด็ก อาจถูกนำไปค้าเพื่อการทำงานในการเกษตร งานก่อสร้างหรือการผลิตอื่นๆ โดยคาดหวังว่าจะได้รับค่าจ้างสูง แต่กลับถูกกดค่าแรง หรือไม่ได้รับค่าจ้างและต้องเผชิญกับการถูกแสวงหาประโยชน์ด้วยการบังคับทางร่างกาย ทางจิตและทางเพศหลากหลายรูปแบบ นอกจากนี้การคำนึงถึงเพื่อการบังคับใช้แรงงานนั้นมีสาเหตุหนึ่งอันเนื่องมาจากการติดหนี้หรือที่เรียกว่าแรงงานติดหนี้ โดยการตกเป็นเหยื่อของกลโกงในการกู้เงิน และถูกบังคับให้ทำงานหรือใช้แรงงานที่ไม่เหมาะสม

4.4 การคำนึงถึงเพื่อให้ไปเป็นขอทาน เป็นปรากฏการณ์ที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ทั้งผู้สูงอายุ เด็ก คนพิการได้ถูกจัดหามาจากหมู่บ้านที่ห่างไกลในชนบทมาสู่เมืองใหญ่ในต่างประเทศ ทำให้ตกอยู่ในภาวะที่ด้อยกว่าและต้องอยู่ในสายตาของพวกนายหน้า ซึ่งจะมา

รวบรวมเงินที่ได้จากการขอกทาน การถูกบังคับให้เป็นขอกทานมีความเกี่ยวข้องกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

4.5 การค้ามนุษย์เพื่อการแต่งงาน ผู้ค้ามนุษย์อาจจะมาในรูปแบบของนายหน้า จัดหาคู่และให้สัญญาว่าจะแนะนำให้รู้จักและได้แต่งงานกับคนที่เป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จ และอาจจะถูกชักจูงให้เดินทางไปต่างประเทศ ซึ่งตนไม่มีความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมใหม่ และกลายเป็นบุคคลที่ตกอยู่ในสภาพเยี่ยงทาส และอาจจะถูกบังคับให้ขายบริการทางเพศ การทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างหรือตกอยู่ในสภาพการแต่งงานที่เยี่ยงทาส การถูกทารุณกรรมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศ เป็นต้น

สรุป

บทสรุปของผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบจากการค้ามนุษย์ของไทยที่มีต่อภาพลักษณ์ การส่งออกสินค้าและปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อความมั่นคงของชาติ ย่อมส่งผลความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศตามหลักนิติธรรมและวิฤติศรัทธาของผู้นำ รวมถึงโครงสร้างทางการเมืองการบริหารและยังคงมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง เป็นข้อจำกัดต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมประกอบกับการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐขยายตัวออกไปทุกระดับ กระบวนการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน คงสร้างปัญหาพื้นฐานทางคุณธรรมจริยธรรมของสังคม หากไม่สามารถแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ได้อย่างแท้จริง ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อเศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศ และภาครัฐ จะส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ อาจถูกประเทศคู่ค้าใช้มาตรการทางการค้าระงับหรือห้ามนำเข้าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ได้ ไทยเป็นหนึ่งในที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีปัญหาค้ามนุษย์ด้านแรงงานโดยกล่าวหาว่ามีการค้ามนุษย์เข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ในภาคอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ นอกจากนี้ภาครัฐจำเป็นต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อที่จะทำให้การดำเนินงานนั้นมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้ ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อด้านสังคมและความเป็นอยู่ของชนในชาติ ที่มีต่อการละเมิดถึงสิทธิในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิทธิอย่างหนึ่งที่รับรองคุ้มครองให้แก่บุคคล มิให้ได้รับการปฏิบัติที่ไม่สมกับความเป็นมนุษย์ของบุคคลนั้น ซึ่งถือเป็นคุณค่าอันมีลักษณะเฉพาะและเป็นคุณค่าที่มีความผูกพันอยู่กับความเป็นมนุษย์ ซึ่งบุคคลในฐานะที่เป็นมนุษย์ทุกคนได้รับคุณค่า ดังนั้น การที่บังคับขู่เข็ญ หรือทารุณเด็ก และสตรีที่ตกเป็นเหยื่ออย่างไร้มนุษยธรรม จึงเป็นการกระทำที่ละเมิดถึงสิทธินี้ ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของสังคม เนื่องจากภาคประชาชน ประชาสังคมและภาคธุรกิจซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นจำเป็นต้องส่งเสริมการบูรณาการความร่วมมือ ต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง การบูรณาการระดับหน่วยงาน ในด้านข้อมูลต่าง ๆ และด้านการประสานการทำงานของหน่วยงานรัฐในท้องถิ่น และการบูรณาการระดับประชาชน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งย่อมส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและความเป็นอยู่ของชนในชาติ จำเป็นต้องมีการเร่งรัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างทันการต่อไป

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุปบทบาทและหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรระหว่างประเทศ และภาคประชาสังคม ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ร่วมกัน ตามหลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อเป็นการระดมสรรพกำลังและความคิดเห็นจากปัญหาและอุปสรรคในการทำงานทุกระดับ และให้บรรลุความมุ่งหวังร่วมกันตามเจตนารมณ์ของมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมถึงเพื่อสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการทุกระดับ ให้สอดคล้องในทิศทางเดียวกัน ในความร่วมมือเสนอแนะแนวคิด กำหนดประเด็นปัญหา และนำเสนอทางเลือกที่เหมาะสมในการจัดการปัญหาการค้ามนุษย์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

สรุป

ผลกระทบที่ผ่านมาการที่ประเทศต่างๆ พยายามตอบโต้ กับกระบวนการค้ามนุษย์ ด้วยการกำหนดนโยบายการอพยพเข้าเมืองที่เข้มงวด ได้ส่งผลกระทบโดยตรง ต่อผู้ย้ายถิ่นที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เพราะไม่เพียงแต่จะทำให้ผู้ย้ายถิ่น ต้องพึ่งพากระบวนการค้ามนุษย์มากยิ่งขึ้นแล้วยังส่งผลให้ผู้ค้ามนุษย์ สามารถกระทำความผิดต่อผู้ย้ายถิ่นได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ การคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ที่เป็นอยู่ มักจะให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมาย มากกว่าการคำนึงถึงสิทธิด้านต่างๆ และไม่มีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ของผู้ตกเป็นเหยื่ออย่างพอเพียงและสามารถสรุปผลกระทบด้านต่างๆ คือ

1. ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อความมั่นคงของชาติ การดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่ผ่านมาขาดประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือ แนวทางการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ของไทยให้มีการบูรณาการและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการส่งเสริมการสื่อสาร และการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและกับต่างประเทศที่เป็นเอกภาพและมีทิศทาง โดยยึดหลักการสร้างความโปร่งใส การสร้างความน่าเชื่อถือ และการสร้างความมีประสิทธิภาพ ในความร่วมมือจะทำให้ปฏิบัติงานและประสานงานการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ของไทยมีประสิทธิภาพ มีผลเป็นรูปธรรม และสามารถตรวจสอบได้จากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งจะมีผลในการสร้างความน่าเชื่อถือต่อการดำเนินการอย่างยั่งยืน จนเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก สอดคล้องกับหลักมนุษยธรรม และเป็นผลต่อการได้รับการยกระดับปัญหาการค้ามนุษย์ของเราได้ ดังนั้นผลกระทบจากการค้ามนุษย์ที่มีต่อความมั่นคงของชาติก็จะบรรเทาเบาบางลงไปได้ในท้ายที่สุด

ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อความสิทธิมนุษยชน สิทธิที่มนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการ

รับรอง ทั้งความคิดและการกระทำที่ไม่มีการล่วงละเมิดได้ โดยได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ได้รับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชนทุกคน จิตใจรักเพื่อนมนุษย์ มีเมตตาธรรมต่อกันและกัน ทั้งหากภาครัฐไม่เร่งรัดดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมอย่างแน่นอน การเสริมสร้างศักยภาพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ และผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อการเมืองและการบริหาร ความขัดแย้งของคนภายในประเทศ พัฒนาการทางการเมืองของไทยที่ผ่านมา มีทิศทางที่น่าสังคมไทยวิวัฒนาการไปสู่วัฒนธรรมการเมืองที่ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมตัดสินใจในนโยบายของรัฐมากขึ้น โดยเฉพาะการกระจายความมั่งคั่งและอำนาจจัดการทรัพยากรสำคัญ ดังนั้นปัญหาการค้ามนุษย์ สามารถแก้ไขได้อย่างแท้จริง ย่อมส่งผลความเชื่อมั่นในการบริหารประเทศตามหลักนิติธรรม การบริหารตามหลักนิติธรรม ความเชื่อมั่นในการบริหารประเทศ รวมถึงโครงสร้างทางการเมืองการบริหารซึ่งแม้จะมีการกระจายอำนาจมากขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นของประชาชน

2. ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อเศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศ และ

ภาครัฐ การเปลี่ยนแปลงทางบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ปัญหาการค้ามนุษย์มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จะเป็นข้อมูลที่ทำให้หน่วยงานเข้าถึงข้อมูลที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงและความซับซ้อนของปัญหา อันเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาและพัฒนาระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่มีประสิทธิภาพของหน่วยงานสืบไป ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อเศรษฐกิจ ประเด็นการค้ามนุษย์ด้านแรงงานถูกนำมาผนวกกับการค้าระหว่างประเทศ โดยใช้เป็นเงื่อนไขในการปฏิเสธสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยหรือได้มาจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้แรงงานเด็กหรือแรงงานบังคับในกระบวนการผลิตส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมด โดยอ้างว่าเพื่อให้การผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ต้องเคารพถึงสิทธิของแรงงาน และกลายเป็นสิ่งต้องห้ามที่มีผลในเวทีการค้าระดับสากล ซึ่งสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีกระบวนการผลิตหรือได้มาโดยฝ่าฝืน หรือละเมิดสิทธิดังกล่าวจึงอาจถูกประเทศคู่ค้าใช้มาตรการทางการค้าระงับหรือห้ามนำเข้าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้ ไทยเป็นหนึ่งในหลายประเทศที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงานโดยกล่าวหาว่ามีการค้ามนุษย์เข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ในภาคอุตสาหกรรมประเภท นำไปสู่ปัญหาเกี่ยวกับขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งออกสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ใช้มาตรการหรือประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนเป็นเงื่อนไขในการค้า ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการผลิตสินค้าทุกประเภทที่มีการส่งออกไปยังต่างประเทศจะต้องไม่ปรากฏเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์ควบคู่กัน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงรายได้และเศรษฐกิจของประเทศได้

สำหรับผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อการค้าระหว่างประเทศ ปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน ะการค้าสินค้าบางประเภท ได้รับผลกระทบจากปัญหาการค้ามนุษย์ ซึ่งประเทศที่เป็นตลาดใหญ่ที่มีมาตรฐานสูงหรือประเทศนั้นๆ มีแนวโน้มในการที่จะนำมาตราการที่มีโทษในรูปแบบใหม่ๆ มาใช้เพิ่มมากขึ้น ในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ภาคธุรกิจดังกล่าวได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน นอกจากผลกระทบโดยตรงต่อตัวสินค้าหรือผลิตภัณฑ์แล้ว ก็ยังอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของภาคของประเทศไทยได้เช่นกัน

อย่างไรก็ดี การแก้ไขและปรับปรุงการนำประเด็นการค้ำมนุษย์ด้านแรงงานมาเป็นมาตรการกีดกันสินค้านำเข้าที่ผลิตโดยละเมิดสิทธิแรงงานย่อมเป็นการสร้างต้นทุนการผลิตให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น การปฏิบัติตามเงื่อนไขการค้ำมนุษย์ด้านแรงงานที่ประเทศคู่ค้ากำหนดไว้ อาจส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขัน อีกทางหนึ่งการแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ด้านแรงงานเพื่อรักษาไว้ซึ่งส่วนแบ่งตลาดการค้าในต่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันควบคู่ไปกับการสร้างความยั่งยืนของตลาดแรงงานในประเทศจึงมีความจำเป็นต้องนำมาพิจารณาเช่นกัน ซึ่งทางเลือกประการหนึ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งคือประเทศที่ยังมิได้นำเอาประเด็นด้านการค้ำมนุษย์ด้านแรงงานหรือสิทธิแรงงานมาเป็นเงื่อนไขในการค้า และสามารถสร้างเป้าหมายตลาดการค้าสินค้าแต่ละประเภทดังกล่าวที่มีศักยภาพสำหรับประเทศไทย

จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าภาครัฐ จำเป็นต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อที่จะทำให้การดำเนินงานนั้นมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้ ภาระเหล่านี้จึงผลโดยตรงต่อภาครัฐ ทั้งนี้งบประมาณเป็นสิ่งที่ยังจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ไปตามกฎหมายและนโยบายต่างๆ ที่ได้วางไว้

3. ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อด้านสังคมและความเป็นอยู่ของชนในชาติ

การค้ำมนุษย์ ในปัจจุบันได้รับการพิจารณาว่า เป็นส่วนหนึ่งของอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรง และเป็นปัญหาที่บั่นทอนความมั่นคงของมนุษย์ โดยเฉพาะการค้าเด็กและหญิง ซึ่งก่อให้เกิดอาชญากรรมทั้งในระดับนานาชาติ ระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น และรวมถึงปัญหาสังคมต่างๆ ซึ่งมีผลต่อการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีของมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และความมั่นคงของประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม วัฒนธรรมของประเทศและประชาคมโลก โดยบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อการค้ำมนุษย์มากที่สุด ผลกระทบที่มีต่อละเมิดถึงสิทธิในชีวิต ร่างกายและเสรีภาพซึ่งถือว่าเป็นสิทธิที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด และไม่มีใครสามารถพรากไปจากตัวบุคคลผู้ทรงสิทธินั้นได้ โดยการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสิทธินี้ ย่อมไม่สามารถทำได้ รวมถึงกระทบละเมิดถึงสิทธิในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิทธิอย่างหนึ่งที่รับรองคุ้มครองให้แก่บุคคล มิให้ได้รับการปฏิบัติที่ไม่สมกับความเป็นมนุษย์ของบุคคลนั้น ซึ่งถือเป็นคุณค่าอันมีลักษณะเฉพาะและเป็นคุณค่าที่มีความผูกพันอยู่กับความเป็นมนุษย์ ซึ่งบุคคลในฐานะที่เป็นมนุษย์ทุกคนได้รับคุณค่าดังกล่าว โดยที่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิมนุษยชน ส่วนผลกระทบที่มีต่อปัญหาสังคม ที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบไปทั่วทุกส่วนของสังคม จนกลายเป็นปัญหาระดับนานาชาติ ที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นนั้น

ผลกระทบที่มีต่อการละเมิดต่อสิทธิในการอยู่อาศัย และสิทธิในการร้องขอสัญชาติ สัญชาติ เนื่องขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิของตนเองภายใต้กฎหมายไทย และปัญหาการไร้สัญชาติ ทำให้ชนกลุ่มน้อยมักถูกหลอกลวงเข้าสู่ขบวนการค้ำมนุษย์ โดยไม่สามารถดำเนินการทางกฎหมายใดๆ ได้เนื่องจากปัญหาการไม่ได้รับการรับรองสัญชาติ สำหรับผลการกระทบถึงสิทธิในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ได้ประสบมาอันได้แก่ สิทธิทางการศึกษา ซึ่งเป็นสิทธิในการได้รับการศึกษา โดยเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่ง ดังนั้นการที่ค้าเด็ก โดยการบังคับให้ขอทาน หรือ นั้นทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษา ถือเป็นการริดรอนสิทธิ ซึ่งไม่สามารถทำได้ พร้อมทั้ง สิทธิในสุขภาพ และ

อนามัย ปัญหาที่ตามมาจากภัยการค้ำมนุษย์ เช่น การแพร่ระบาดของโรคติดต่ออื่นๆ โดยเฉพาะโรคเอดส์ โดยเป็นผลมาจากการบังคับข่มขู่ค่าประเวณี เพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากสตรีและเด็ก

4. ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของสังคม แม้ว่าประเทศไทย จะได้รับการชื่นชมและยอมรับมากขึ้นต่อความพยายามในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะการดำเนินการตามนโยบายที่มีความชัดเจนและมีพัฒนาการอย่างเห็นได้ชัดในการ ดำเนินการแก้ไขปัญหาของทุกภาคส่วน การดำเนินการของไทยต้องมีนโยบายในภาพรวมที่ชัดเจน การถ่ายทอดนโยบายไปสู่หน่วยงานท้องถิ่นต้องมีเอกภาพ ความชัดเจนที่เป็นรูปธรรม และสอดคล้อง กับภูมิสังคมและบริบทของท้องถิ่นด้วย ดังนั้นจำเป็นต้องส่งเสริมการบูรณาการความร่วมมือ ต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง การบูรณาการระดับหน่วยงาน ในด้านข้อมูลต่าง ๆ และด้านการประสานการ ทำงานของหน่วยงานรัฐในท้องถิ่น และการบูรณาการระดับ สามารถนำมาเป็นแนวทางลดผลกระทบ ที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การส่งเสริมให้ ภาครัฐและภาคเอกชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงนโยบาย ยุทธศาสตร์ กลไกการ ดำเนินงาน และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ให้สอดคล้องไปในทิศทาง เดียวกันและปรับปรุงกลไกที่มีอยู่ให้สามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินการได้ต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง การขาดการบูรณาการระดับหน่วยงาน ด้านข้อมูลต่าง ๆ และด้านการประสานการ ทำงานของหน่วยงานรัฐในท้องถิ่น และการขาดการบูรณาการระดับประชาชน ทั้งนี้ด้านการส่งเสริม ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความเป็นเอกภาพในการสร้างความ ตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนและการมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการกับภาคประชาสังคมและภาคธุรกิจ อย่างชัดเจนอีกด้วย

การบูรณาการและการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วน เป็นหนึ่งในประเด็นที่ สำคัญในการแก้ไขปัญหาค้ำมนุษย์อย่างยั่งยืนและมีผลเป็นรูปธรรม ที่ผ่านมากการดำเนินการในด้านนี้ ของรัฐบาลไทยยังไม่ปรากฏผลที่เป็นรูปธรรมนัก โดยภาครัฐยังคงเน้นการแก้ไขที่ปลายเหตุ โดยเฉพาะเน้นการฟื้นฟูสภาพลักษณะและการประชาสัมพันธ์ ส่งผลให้การบูรณาการความร่วมมือและ การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ยังขาดเอกภาพและขาดความเชื่อมโยงในการแก้ไขปัญหามี ประสิทธิภาพ ทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ของไทยในการแก้ไขปัญหาค้ำมนุษย์ยังมีความ คลาดเคลื่อนขาดความโปร่งใส และขาดความน่าเชื่อถือ ตามมาด้วย

ดังนั้นการแก้ไขปัญหาหรือลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมนั้นจำเป็นต้องหาแนว ร่วมหรือการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ระดับประชาชนและภาคประชาสังคม ด้วยการส่งเสริมให้ ประชาชนและภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตรวจสอบการดำเนินการของ ภาคส่วนต่าง ๆ การสร้างความตระหนักรู้ ความเข้มแข็ง และความเข้าใจด้วย

แนวทางการแก้ไขปัญหาค้ำมนุษย์

ประเทศไทยมีความตระหนักว่าการค้ำมนุษย์เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง และได้พยายามดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ำมนุษย์ โดยดำเนินมาตรการต่าง ๆ อย่าง ต่อเนื่องและควบคู่กันไป จึงได้ประกาศเจตนารมณ์และนโยบายเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ำมนุษย์ของประเทศไทยให้เป็นวาระแห่งชาติ เหยื่อคือเหยื่อไม่ใช่อาชญากร และต้องไม่ถูก ดำเนินคดี แต่ต้องเยียวยา ฟื้นฟู เพื่อดูแลเหยื่อจากการค้ำมนุษย์ให้กลับคืนสู่สังคมได้ และต้องจัดการ

อย่างเด็ดขาดกับผู้ค้ามนุษย์ทุกรูปแบบ ปัญหาการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติ จึงขอความร่วมมือทุกฝ่ายทำอย่างจริงจังและจริงจัง ทุกมิติ ด้วยจิตใจรักเพื่อนมนุษย์ มีเมตตาธรรมต่อกันและกันและได้มอบนโยบายให้ดำเนินการโดยเร่งด่วน ดังนี้

1. การเสริมสร้างศักยภาพอย่างจริงจังแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจธรรมชาติปัญหาของผู้ถูกระงับและอาชญากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยการฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ได้รับการพัฒนาและความเข้าใจ และปฏิบัติอย่างถูกวิธี โดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง โดยมีการสร้างเครือข่ายและทิศทางความร่วมมือให้เกิดขึ้นเพื่อความรวดเร็ว ในการแก้ไขปัญหา

2. การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เพื่อให้กฎหมายมีความเป็นปัจจุบัน และสามารถแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์ได้อย่างตรงประเด็น โดยจะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างสม่ำเสมอและจริงจัง ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และทำงานอย่างสุจริต โดยเฉพาะตำรวจจะต้องมีการอบรมอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง รวมถึงการรณรงค์ให้เห็นสภาพปัญหาอย่างแท้จริง และช่วยเหลือให้ผู้ที่กำลังจะเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์มีโอกาสและทางเลือกให้หลุดพ้นจากกระบวนการค้ามนุษย์

3. การฟื้นฟูและเยียวยาแก่ผู้ถูกระงับ เพื่อดูแลผู้ถูกระงับจากกระบวนการค้ามนุษย์ และปัญหาสังคมอื่น ๆ โดยมีการ จัดตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรเอกชน โดยเงินทุนดังกล่าวจะนำไปใช้ดำเนินการวิวัฒน์พลเมือง พร้อมทั้งมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนในสังคมต่อผู้ถูกระงับ เพื่อให้ผู้ถูกระงับสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติ

4. รมรณรงค์และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกประเภท เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจถึงการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างปลอดภัย ความเสี่ยงของการค้ามนุษย์ และให้ความร่วมมือในการเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์ และสร้างจิตสำนึก และเจตคติในเรื่องสิทธิมนุษยชนและกระบวนการต่อต้านการค้ามนุษย์ให้แก่ภาคีเครือข่ายและนักธุรกิจการท่องเที่ยว ตลอดจนส่งเสริมกลไกชุมชนให้เข้มแข็งในการเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์และส่งเสริมความมั่นคงในการดำรงชีวิตของสมาชิกในครอบครัว

5. การพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการระดับชาติและระดับจังหวัด รายงานสถานการณ์และการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การจัดทำแผนปฏิบัติ ติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พร้อมทั้งกำกับและติดตามการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พัฒนาแนวทางปฏิบัติร่วมกันในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ทั้งนี้การขับเคลื่อนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

การดำเนินงานแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์ จะต้องมึมุมมองด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงการที่พันธกรณีที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตามภาคีข้อตกลงระหว่างประเทศในด้านสิทธิมนุษยชนด้าน ๆ นอกจากนี้ เรื่องการค้ามนุษย์ ไม่ควรมองว่าเป็นทรัพยากรและภารกิจของภาครัฐหรือของกระทรวงทบวงกรมฝ่ายเดียว แต่เป็นของทุกภาคส่วน โดยที่การจัดลำดับความสำคัญหรือมุมมองก็จะแตกต่างกันไป ฉะนั้นควรจะมีการประสานเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดความร่วมมือและทำงานร่วมกันจึงจะขับเคลื่อนการค้ามนุษย์ให้มีประสิทธิภาพและแก้ไขปัญหให้หมดในท้ายที่สุด

ข้อเสนอแนะ

แนวนโยบายและกิจกรรม ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เป็นแนวนโยบายเพื่อแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมดในประเทศ มีรูปธรรมของการแก้ไขปัญหาหรือกิจกรรมในเชิงป้องกันบางกิจกรรมที่สอดคล้องหรือเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ทิศทางหรือหลักสูตรในการทำงานเชิงป้องกันของแต่ละพื้นที่เป็นหลักสูตรแบบแผนเดียวกัน การทำงานให้ความรู้เชิงป้องกันให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การสร้างความรู้ความตระหนักรู้แก่สังคมในวงกว้างหรือในระดับสาธารณะให้มากขึ้นและประสานในการทำงานเชิงป้องกันระหว่างหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น โดย

1. การจัดทำระบบฐานข้อมูล โดยในแต่ละพื้นที่จำเป็นต้องมีระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ซึ่งครอบคลุมฐานข้อมูลในเรื่องของสถานการณ์ปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่ สถานบันเทิง โรงงานต่างๆ ซึ่งเป็นสถานที่ที่อาจนำไปสู่การค้ามนุษย์ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังปัญหาในพื้นที่ ตลอดจนการเก็บรวบรวมสถิติความแตกต่างที่เกี่ยวข้อง มีการขึ้นทะเบียนกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่ การจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย และมีรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการทำงานอย่างเพียงพอ ข้อมูลด้านอุปทาน อุปสงค์ ข้อมูลด้านกระบวนการและพฤติการณ์ของการค้ามนุษย์ ข้อมูลคดี และบทเรียนจากเหยื่อ หรือผู้เสียหาย เช่น กลุ่มผู้ที่เคยถูกจับกุมในข้อหา นำพา หรือกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงจะเป็นนักค้ามนุษย์ หรือนายหน้ารูปแบบต่างๆ รวมไปถึงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนกลุ่มคนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ กลุ่มเด็กสาวที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม กลุ่มแรงงานที่ลี้ลอบเมืองอย่างผิดกฎหมาย ทั้งนี้การจัดทำฐานข้อมูลดังกล่าวจะต้องเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของหน่วยงาน องค์การภาคีในระดับพื้นที่และระดับประเทศ

2. เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจแรงงานเชิงรุก ให้มากยิ่งขึ้น เน้นตรวจการใช้แรงงานเด็ก แรงงานบังคับ และแรงงานต่างด้าว ในสถานประกอบการกิจการกึ่งประมงทะเลและเกี่ยวเนื่องและกิจการสิ่งทอ เป็นอันดับแรก เพราะถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงในการใช้แรงงานบังคับหรือการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน เพิ่มการตรวจแรงงานในสถานประกอบการกิจการขนาดเล็ก รวมทั้งสถานประกอบการรายใหม่ กิจการขนส่ง และกิจการที่เคยตรวจพบว่าปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย รวมถึงตรวจสถานประกอบการที่ไม่ส่งแบบรายงานสภาพการจ้างสภาพการทำงาน หรือส่งแล้ว แต่ยังคงปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

3. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ของประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง โดยมีการสร้างเครือข่ายและทิศทางความร่วมมือให้เกิดขึ้นเพื่อความรวดเร็ว ในการแก้ไขปัญหาและการเสริมสร้างศักยภาพอย่างจริงจังแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจธรรมชาติปัญหาของผู้ถูกกระทำและอาชญากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยการฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ได้รับการพัฒนาและความเข้าใจ และปฏิบัติอย่างถูกวิธี

4. สร้างจิตสำนึกและเจตคติในเรื่องสิทธิมนุษยชนและกระบวนการต่อต้านการค้ามนุษย์ ให้แก่ภาคีเครือข่าย และนักธุรกิจการท่องเที่ยว รมรงค์และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกประเภท เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจถึงการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างปลอดภัย ความเสี่ยงของการค้ามนุษย์ และให้ความร่วมมือในการเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์ พร้อมทั้งส่งเสริมกลไกชุมชนให้

เข้มแข็งในการเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์ และ ผลักดันให้มีการบรรจุเรื่องสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก และการค้ามนุษย์ไว้ในการเรียนการสอน ทั้งในและนอกระบบการศึกษาทุกระดับ

5. พัฒนาสมรรถนะของผู้ให้บริการและพัฒนาองค์กร ที่เกี่ยวข้องด้านการคุ้มครองช่วยเหลือให้มีความรู้ความเข้าใจตามมาตรฐานที่กำหนด และคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จัดทำมาตรฐานและคู่มือของประเทศในการช่วยเหลือ คุ้มครอง และส่งกลับ นอกจากนี้ ส่งเสริมให้มีหน่วยบริการแบบครบวงจร ในพื้นที่ที่เป็นเส้นทางการค้ามนุษย์ในการช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสนับสนุนให้หน่วยงานที่ดำเนินการคุ้มครองพยาน สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครองพยานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การสร้างเครือข่ายในการทำงานระดับพื้นที่ นอกจากการพัฒนาศักยภาพในการทำงานของทิมสหวิชาชีพ ซึ่งเป็นคณะทำงานในระดับพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นระดับตำบล ระดับชุมชน/หมู่บ้าน จำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์แต่ละพื้นที่ รวมทั้งมีการสร้างและพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครจากชุมชน เพื่อทำหน้าที่ในการเฝ้าระวังปัญหาและติดตามสถานการณ์ปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่ พร้อมทั้งมีการพัฒนาระบบการคุ้มครองดูแลความปลอดภัยแก่อาสาสมัครและเครือข่ายคณะทำงาน เพื่อสร้างให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของกลุ่มคนทำงาน การให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำงานกับองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ในพื้นที่เนื่องจากกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนเหล่านี้มีศักยภาพในการทำงานเชิงรุกถึงปัญหาได้ค่อนข้างดี เนื่องจากมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน เฉพาะเรื่อง ไม่ต้องแบกรับภาระหน้าที่ที่หลากหลายเช่นหน่วยงานราชการ ฉะนั้นการสร้างภาคีความร่วมมือในการทำงานร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชน จึงสามารถเติมเต็มกระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐได้เป็นอย่างดี

7. การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เพื่อให้กฎหมายมีความเป็นปัจจุบัน และสามารถแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ได้อย่างตรงประเด็น โดยจะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างสม่ำเสมอและจริงจัง โดยเฉพาะตำรวจจะต้องมีการอบรมอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง ในการแก้ไขปัญหา การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เพื่อให้กฎหมายมีความเป็นปัจจุบัน และสามารถแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ได้อย่างตรงประเด็น โดยจะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างสม่ำเสมอและจริงจัง ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และทำงานอย่างสุจริตด้วย

ดังนั้นการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกประเภท เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจถึงความเสี่ยงของการค้ามนุษย์ และให้ความร่วมมือในการเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์ สร้างจิตสำนึกและเจตคติในเรื่องสิทธิมนุษยชนและกระบวนการต่อต้านการค้ามนุษย์ให้แก่ภาคีเครือข่ายและการเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์ สนับสนุนการปราบปรามผู้กระทำผิดและขบวนการอาชญากรรม ทั้งภายในประเทศและข้ามชาติอย่างจริงจัง โดยการใช้กระบวนการความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นเครื่องมือในการประสานงานร่วมกัน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

กฤษมา นาคสิงค์ราน. “ปัจจัยที่กำหนดและผลกระทบจากการย้ายถิ่นเข้าและการย้ายถิ่นออกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย”. วิทยานิพนธ์, เศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2549.

ทวีชัย ระเบียบ. “กระบวนการค้าประเวณีหญิงข้ามชาติ: ศึกษากรณีหญิงต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาคร”. วิทยานิพนธ์, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2555.

กฎหมาย

“พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 132 ตอนที่ 34 ก, 28 เมษายน 2558, หน้า 31.

“พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนที่ 34 ก, 28 เมษายน 2558, หน้า 31.

“พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 29 ก, 6 กุมภาพันธ์ 2551, หน้า 49.

“พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 29 ก, 6 กุมภาพันธ์ 2551, หน้า 49.

“พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 114 ตอนที่ 72 ก, 16 พฤศจิกายน 2540, หน้า 41.

“พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522.”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 2, 24 กุมภาพันธ์ 2522, หน้า 28.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

การจัดหางาน, กรม. “เงื่อนไขเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียน”. 2553.

คณะอนุกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง. “แนวทางและคู่มือการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง พุทธศักราช 2556”. มปป.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

การต่างประเทศ, กระทรวง. “รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons–TIP Report) ของสหรัฐอเมริกา ประจำปี 2559”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.mfa.go.th/>, 2559.

การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, กระทรวง. สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์. 1 “รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย ประจำปี 2558”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.nocht.m-society.go.th/>, 2560.

คณะทำงานจัดทำคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์. “คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.nocht.m-society.go.th/>, 2560.

นโยบายแรงงานข้ามชาติ. “นโยบายและมาตรการการแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.phamit.org/upload/public/file/b1350622551.pdf>. 28 มีนาคม 2558 , 2554.

พระราชบัญญัติการประมง. “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.2490”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://ilaw.or.th/node/1611>. 20 มีนาคม 2560 , 2554.

เลขาธิการวุฒิสภา, สำนักงาน. ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. “รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.caht.ago.go.th/>, 2560.

“Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, especially Women and Children 2000 (พิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก ค.ศ. 2000)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.caht.ago.go.th/index.php/248>, 2560.

ภาษาอังกฤษ

Chenda Keo. “*Laos, Law on the Protection of the Rights and interests of Children*”. (Online). Available : <https://chendakeo.wordpress.com/anti-human-trafficking-andprostitution-legislation/ laos-law-on-the-protection-of-the-rights-and-interests-of-children-2006/>, 2015.

Chenda Keo “Cambodian 2008 anti-trafficking law”. (Online). Available : <https://chendakeo.wordpress.com/anti-human-trafficking-and-prostitutionlegislation/cambodian-2008-anti-trafficking-law-english/>, 2015.

Colley, C. “Prostitution in Cambodia: 'New law doesn't protect me’”. (Online). Available : <http://www.theguardian.com/>, 2014.

- Current Legal Framework. “ *Prostitution in Myanmar*”. (Online). Available : <http://www.impowr.org/> , 2015.
- David, Fiona. “ASEAN and Trafficking in Persons: Using Data as a Tool to Combat Trafficking in Persons”. Geneva: International Organization for Migration, 2007.
- Department of State, United States of America. “*Trafficking in Persons Report*”. Washington D.C.: Department of State, United States of America. 2014.
- Department of State, United States of America. 2016. “*Trafficking in Persons Report*”. 10th ed. Washington D.C.: Department of State, United States of America.
- Laos, “*Law on the Protection of the Rights and interests of Children (2006)*”. (Online). Available : <https://chendakeo.wordpress.com/anti-human-trafficking-and-prostitution-legislation/laoslaw-on-the-protection-of-the-rights-and-interests-of-children-2006/>, 2015.
- The Senate and House of Representatives of the United States of America in Congress assembled 2000. “*Victims of Trafficking and Violence Protection Act of 2000 (TVPA)*”. (Online). Available : <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/PLAW-106publ386/pdf/PLAW-106publ386.pdf>, 2014.

ภาคผนวก

ผนวก ก

กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล พ.ศ.2557

กฎกระทรวง
คุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเล
พ.ศ. ๒๕๕๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“งานประมงทะเล” หมายความว่า งานหรือการกระทำอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงในทะเลโดยใช้เรือประมงหรือเรืออื่นที่เกี่ยวข้องกับการประมง

“เรือประมง” หมายความว่า เรือที่ใช้สำหรับงานประมงทะเล

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและให้หมายความรวมถึงเจ้าของเรือประมงซึ่งใช้หรือยอมให้บุคคลอื่นใช้เรือประมงนั้นทำงานประมงทะเลเพื่อแบ่งปันผลประโยชน์กัน แต่มิให้หมายความรวมถึงเจ้าของเรือประมงซึ่งให้ผู้อื่นเช่าเรือประมงเพื่อประกอบกิจการงานประมงทะเลโดยตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

“ค่าจ้าง” หมายความว่า ค่าจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและให้หมายความรวมถึงเงินส่วนแบ่งที่นายจ้างตกลงจ่ายให้แก่ลูกจ้างตามมูลค่าสัตว์น้ำที่จับได้

ข้อ ๓ การคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเลให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้เว้นแต่การคุ้มครองแรงงานตามบทบัญญัติหมวด ๑ บททั่วไป มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๑/๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๔/๑ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ หมวด ๕ ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุดและค่าล่วงเวลาในวันหยุด มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ หมวด ๖ คณะกรรมการค่าจ้าง มาตรา ๘๙ และมาตรา ๙๐ หมวด ๑๒ การยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้อง มาตรา ๑๒๓ มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๔/๑ และมาตรา ๑๒๕ หมวด ๑๓ กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง มาตรา ๑๓๔ มาตรา ๑๓๕ มาตรา ๑๓๖ และมาตรา ๑๓๗ หมวด ๑๔ พนักงานตรวจแรงงาน มาตรา ๑๓๙ มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๒ และหมวด ๑๕ การส่งหนังสือ มาตรา ๑๔๓ ให้นายจ้างและลูกจ้างปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อ ๔ ห้ามนายจ้างจ้างลูกจ้างที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีทำงานในเรือประมง

ข้อ ๕ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างมีเวลาพักไม่น้อยกว่าสิบชั่วโมงในระยะเวลาการทำงานยี่สิบสี่ ชั่วโมงและไม่น้อยกว่าเจ็ดสิบเจ็ดชั่วโมง ในระยะเวลาการทำงานเจ็ดวันและจัดทำหลักฐานเวลาพักไว้ เพื่อให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบ

ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น นายจ้างอาจให้ลูกจ้างทำงานในเวลาพักได้โดยต้องจัดให้มีเวลาพักชดเชยโดยเร็ว และให้จัดทำหลักฐานเวลาพักไว้

ข้อ ๖ ให้นายจ้างจัดทำสัญญาจ้างเป็นหนังสือที่มีข้อความถูกต้องตรงกันจำนวนสองฉบับโดยมอบให้ลูกจ้างเก็บไว้หนึ่งฉบับ เพื่อให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบ

สัญญาจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

ให้นายจ้างนำลูกจ้างไปรายงานตัวต่อพนักงานตรวจแรงงานปีละหนึ่งครั้ง นับแต่วันทำสัญญาจ้างตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๗ ในกรณีที่นายจ้างมีลูกจ้างตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ให้นายจ้างจัดทำทะเบียนลูกจ้างเป็นภาษาไทยและเก็บไว้ ณ สถานที่ทำงานของนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบและให้ส่งสำเนาทะเบียนลูกจ้างให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันเริ่มจ้างลูกจ้างเข้าทำงาน

ทะเบียนลูกจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

ให้นายจ้างเก็บรักษาทะเบียนลูกจ้างไว้ไม่น้อยกว่าสองปีนับแต่วันสิ้นสุดการจ้างลูกจ้างแต่ละราย

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนลูกจ้าง ให้นายจ้างแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนลูกจ้างให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ที่มีการเปลี่ยนแปลง และแจ้งการเปลี่ยนแปลงให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายทราบทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง

ข้อ ๘ นอกจากการดำเนินการตามข้อ ๗ แล้ว ให้นายจ้างจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้างและค่าทำงานในวันหยุดเป็นภาษาไทยและเก็บไว้ ณ สถานที่ทำงานของนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบ และอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อตัวและชื่อสกุล

(๒) ตำแหน่งหน้าที่ในงานประมงทะเล

(๓) อัตราและจำนวนค่าจ้างและค่าทำงานในวันหยุดที่นายจ้างตกลงจ่ายให้แก่ลูกจ้าง

เมื่อมีการจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้าง ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างลงลายมือชื่อในเอกสารตามวรรคหนึ่งไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีที่นายจ้างจ่ายค่าจ้างหรือค่าทำงานในวันหยุดให้แก่ลูกจ้าง โดยการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากในธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น ให้ถือว่าหลักฐานการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของลูกจ้างเป็นเอกสารเกี่ยวกับการจ่ายเงินดังกล่าว

ให้นายจ้างเก็บรักษาเอกสารตามวรรคหนึ่งไว้ไม่น้อยกว่าสองปีนับแต่วันจ่ายเงิน

ข้อ ๙ ในกรณีที่มีการยื่นคำร้องว่านายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้หรือมีข้อพิพาทตามกฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน หรือเมื่อมีการฟ้องร้องคดี ให้นายจ้างเก็บรักษาทะเบียนลูกจ้างและเอกสารเกี่ยวกับการจ่ายค่าจ้างและค่าทำงานในวันหยุดไว้จนกว่าจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาถึงที่สุดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

ข้อ ๑๐ ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างและค่าทำงานในวันหยุดให้ถูกต้องและตามกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่มีการคำนวณค่าจ้างเป็นรายเดือน รายวัน รายชั่วโมงหรือเป็นระยะเวลาอย่างอื่นที่ไม่เกินหนึ่งเดือน ให้จ่ายเดือนหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะมีการตกลงกันเป็นอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์แก่ลูกจ้าง

(๒) เงินส่วนแบ่งที่นายจ้างตกลงจ่ายให้แก่ลูกจ้างตามมูลค่าของสัตว์ฆ่าที่จับได้ให้จ่ายตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน แต่ต้องไม่เกินสามเดือนต่อหนึ่งครั้ง

(๓) ค่าทำงานในวันหยุด ให้จ่ายเดือนหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่นายจ้างไม่จ่ายค่าจ้างและค่าทำงานในวันหยุด ให้นายจ้างจ่ายดอกเบี้ยแก่ลูกจ้างในระหว่างผิดนัดร้อยละสิบห้าต่อปี

ในกรณีที่นายจ้างจงใจผิดนัดไม่จ่ายเงินตามวรรคหนึ่งโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรเมื่อพ้นกำหนดเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ถึงกำหนดจ่าย ให้นายจ้างจ่ายเงินเพิ่มให้แก่ลูกจ้างร้อยละสิบห้าของเงินที่ค้างจ่ายทุกระยะเวลาเจ็ดวัน

ถ้านายจ้างพร้อมที่จะชำระเงินตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง และได้นำเงินนั้นไปมอบไว้แก่พนักงานตรวจแรงงานแห่งท้องที่ที่ทำสัญญาจ้างหรือที่นายจ้างมีภูมิลำเนาเพื่อจ่ายให้แก่ลูกจ้าง การจ่ายดอกเบี้ยหรือเงินเพิ่มสำหรับเงินจำนวนดังกล่าวให้เป็นอันระงับตั้งแต่วันที่นายจ้างนำเงินนั้นไปมอบไว้

ข้อ ๑๒ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างมีวันหยุดประจำปีในปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ทั้งนี้ให้นายจ้างเป็นผู้กำหนดล่วงหน้าหรือกำหนดตามที่นายจ้างและลูกจ้างตกลงกัน โดยให้ลูกจ้างได้รับค่าจ้างไม่น้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ เว้นแต่ในกรณีที่นายจ้างตกลงจ่ายค่าจ้างในอัตราที่สูงกว่าก็ให้เป็นไปตามข้อตกลงนั้น

ถ้านายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดประจำปีตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจ่ายค่าทำงานในวันหยุดแก่ลูกจ้างเพิ่มขึ้นอีกไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าของค่าจ้างตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๓ ลูกจ้างมีสิทธิลาป่วยได้เท่าที่ป่วยจริง และให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างในวันลาป่วยเท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตลอดระยะเวลาที่ลา แต่ปีหนึ่งต้องไม่เกินสามสิบวันทำงาน

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ลูกจ้างตกค้างอยู่ในต่างประเทศเนื่องจากการทำงานให้แก่นายจ้าง ให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตลอดเวลาที่ลูกจ้างตกค้างอยู่ในต่างประเทศ เว้นแต่ในกรณีที่นายจ้างตกลงจ่ายค่าจ้างในอัตราที่สูงกว่า ก็ให้ใช้อัตราค่าจ้างตามข้อตกลงนั้นเป็นฐานในการคำนวณ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับ ถ้านายจ้างได้แจ้งเป็นหนังสือต่อหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกจ้างต้องไปตกค้างอยู่ในต่างประเทศ โดยนายจ้างแสดงเจตนาส่งลูกจ้างทั้งหมดกลับสถานที่ที่นายจ้างรับลูกจ้างเข้าทำงาน และออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับ

ข้อ ๑๕ ให้นายจ้างดำเนินการหรือออกค่าใช้จ่ายในการส่งลูกจ้างกลับสถานที่ที่นายจ้างรับลูกจ้างเข้าทำงาน ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เรืออับปางหรือไม่อาจใช้การได้โดยสิ้นเชิง

(๒) ลูกจ้างประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือเสียชีวิต เนื่องจากการทำงาน

(๓) นายจ้างบอกเลิกสัญญาจ้างก่อนครบกำหนดอายุสัญญา หรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในสัญญาจ้างโดยลูกจ้างไม่ยินยอม

(๔) สัญญาจ้างครบกำหนดในระหว่างเวลาที่ลูกจ้างทำงานอยู่ในที่อื่นอันมิใช่สถานที่ทำสัญญาจ้าง

ในกรณีที่นายจ้างไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง และหน่วยงานราชการได้ดำเนินการส่งลูกจ้างกลับให้หน่วยงานราชการนั้นมีสิทธิไล่เบี้ยสำหรับเงินที่ได้จ่ายไปแล้วนั้นคืนจากนายจ้าง

ข้อ ๑๖ ให้นายจ้างจัดให้มีอาหารและผ้าห่มที่สะอาดถูกสุขลักษณะ ห้องส้วม เวชภัณฑ์และยาเพื่อใช้ปฐมพยาบาลเบื้องต้น ในจำนวนที่เพียงพอ เพื่อให้เหมาะสมกับการทำงานและระยะเวลาการใช้ชีวิตบนเรือ

ข้อ ๑๗ ให้นายจ้างให้ความรู้แก่ลูกจ้างเกี่ยวกับสภาพการทำงาน การใช้เครื่องมือ สุขภาพอนามัยสภาพความเป็นอยู่บนเรือ และอุปกรณ์ความปลอดภัยบนเรือ ก่อนการทำงาน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ) ๑๐ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่กฎกระทรวง ฉบับที่ -:พ .ศ. (๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ .ศ.๒๕๔๑ ได้กำหนดยกเว้นมิให้ใช้บังคับกับงานประมงทะเล ที่มีลูกจ้างน้อยกว่าสี่สิบคน และมีให้ใช้บังคับกับเรือประมงที่ดำเนินการประจำอยู่นอกราชอาณาจักรติดต่อกัน ตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป เป็นเหตุให้ลูกจ้างบางส่วนในงานประมงทะเลไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน จึงสมควรปรับปรุงกฎกระทรวงดังกล่าว เพื่อเป็นการคุ้มครองแรงงานในงานประมงทะเลและแก้ไขปัญหา การค้ามนุษย์ด้านแรงงานซึ่งเป็นนโยบายสำคัญ และเร่งด่วนของรัฐบาลได้อย่างทั่วถึง จึงจำเป็นต้องออก กฎกระทรวงนี้

ผนวก ข

พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ (ฉบับที่ 2)

พ.ศ.2558

หน้า ๒๗

เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๓๔ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๘ เมษายน ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติ

ป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๑๓/๑ ผู้ใดแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจให้ทราบว่ามี การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองไม่ต้องรับผิด ทั้งทางแพ่งและทางอาญา”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ปคม.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการ ปกค. เป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์โดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ด้านการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดฟื้นฟู และการประสานงานระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ไม่น้อยกว่าเจ็ดปี ด้านละหนึ่งคน โดยต้องเป็นภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นกรรมการ และมีปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นเลขาธิการ และให้ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แต่งตั้งข้าราชการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขาธิการ”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒/๑) ของมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“(๒/๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ในสถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะ และกำหนดให้สถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะ ต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖/๑ มาตรา ๑๖/๒ และมาตรา ๑๖/๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๑๖/๑ ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศ กำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในสถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะ และประกาศกำหนดให้สถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะใด ๆ ต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว ทั้งนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๖/๒ โภกณีสที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่ามีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์หรือพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะตามมาตรา ๑๖/๑ หากเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะ ดังกล่าวไม่สามารถชี้แจงหรือพิสูจน์ให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง เชื่อได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่กรณีแล้ว ให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง มีอำนาจสั่งอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) ปิดสถานประกอบกิจการหรือโรงงานชั่วคราว
- (๒) พักใช้ใบอนุญาตประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจหรือโรงงาน
- (๓) ห้ามใช้ยานพาหนะเป็นการชั่วคราว
- (๔) ดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้นอีก

ทั้งนี้ การสั่งตาม (๑) (๒) และ (๓) ต้องไม่เกินครั้งละสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะ ได้รับทราบคำสั่ง

ในกรณีมีการออกคำสั่งใด ๆ ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง แจ้งให้หน่วยงานซึ่งควบคุมสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะนั้นทราบ และให้หน่วยงานดังกล่าวถือปฏิบัติตามนั้น

การพิจารณาปิดสถานประกอบกิจการหรือโรงงานชั่วคราว การพักใช้ใบอนุญาตประกอบการ สำหรับการประกอบธุรกิจหรือโรงงาน การห้ามใช้ยานพาหนะเป็นการชั่วคราวหรือการดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้นอีก ตามวรรคหนึ่ง และการแจ้งให้หน่วยงานรับทราบตามวรรคสามให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖/๓ ให้แจ้งคำสั่งตามมาตรา ๑๖/๒ ต่อเจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะนั้นทราบเป็นหนังสือ ณ ภูมิลำเนาของผู้นั้น ภายในเจ็ดวันนับแต่วันออกคำสั่ง

ในกรณีที่ไม่มีผู้รับ ให้ปิดคำสั่งไว้ที่ภูมิลำเนาของผู้นั้นในที่เปิดเผย และให้ถือว่าเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะ ได้รับแจ้งคำสั่งนั้นแล้ว เมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันปิดคำสั่ง

ในกรณีเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะ ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งจากคณะกรรมการ

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕ คณะกรรมการและคณะกรรมการ ปกค. จะแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการและคณะกรรมการ ปกค. มอบหมายก็ได้

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการตามมาตรา ๑๖/๒

ให้นำมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖/๑) ของมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“(๖/๑) ค่าปรับตามที่กระทรวงการคลังอนุญาต ให้นำไปใช้ได้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๓/๑ และมาตรา ๕๓/๒ แห่งพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๕๓/๑ ถ้าการกระทำผิดตามมาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ วรรคสอง เป็นเหตุให้
ผู้ถูกระทำ

(๑) รับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสน
หกหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

มาตรา ๕๓/๒ เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน
หรือยานพาหนะ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๑๖/๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน
หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

ผนวก ค
สรุปหลักการและสาระสำคัญ
พระราชกำหนดการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้าง
ในประเทศ พ.ศ.2559
สรุปหลักการและสาระสำคัญ

พระราชกำหนดการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ เพื่อควบคุมเพื่อประกอบธุรกิจ และนายจ้างนำคนต่างด้าวมาทำงานในประเทศ

สาระสำคัญ

หมวด ๑ บททั่วไป

๑. บททั่วไปกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานมี ๒ วิธี คือ
 - กรณีที่ผู้รับอนุญาตเป็นผู้นำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ
 - กรณีที่นายจ้างเป็นผู้นำคนต่างด้าวมาทำงานในประเทศ
๒. กำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี กรณีมีเหตุเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เศรษฐกิจ ภัยพิบัติสาธารณะ สามารถยกเว้นการปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ได้

หมวด ๒ การประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ

๑. กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจนำคนต่างด้าวมาทำงานฯ ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี
๒. กำหนดให้มีการวางเงินค้ำประกันการประกอบธุรกิจนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ เป็นเงินไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓. กำหนดมีมาตรการควบคุมทางทะเบียนสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาต
๔. กำหนดผู้ได้รับอนุญาตสามารถเรียกเก็บเงินค่าบริการและค่าใช้จ่ายจากนายจ้างได้เท่า นั้น
๕. กำหนดห้ามเรียกเก็บเงินค่าบริการคนต่างด้าวไม่ว่ากรณีใด ๆ

หมวด ๓ หน้าที่และความรับผิดชอบ

๑. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของนายจ้างที่นำคนต่างด้าวมาทำงานกับตนเกี่ยวกับการส่งคนต่างด้าวกลับประเทศต้นทาง โดยเป็นภาระนายจ้าง
๒. กำหนดหน้าที่ของผู้รับอนุญาตนำแรงงานต่างด้าวมาทำงานในประเทศในการจัดส่งแรงงานกลับประเทศต้นทางในกรณีต่างๆ เช่น นายจ้างไม่รับเข้าทำงาน
๓. กำหนดหน้าที่ให้หน่วยงาน ภาครัฐมีหน้าที่จัดส่งแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานตามพระราชกำหนดนี้ กลับประเทศต้นทาง ในกรณีที่ไม่มีผู้รับผิดชอบ โดยใช้จ่ายเงินจากหลักประกันที่นายจ้างหรือผู้รับใบอนุญาตวางไว้กับอธิบดี
๔. กำหนดให้นายจ้างที่จะนำคนต่างด้าวมาทำงานต้องวางเงินประกันกับทางราชการ

หมวด ๔ การควบคุม

กำหนดมาตรการควบคุมการประกอบธุรกิจของผู้รับอนุญาตนำแรงงานมาทำงานในประเทศ เพื่อลงโทษผู้รับอนุญาต เช่น การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต ในกรณีต่างๆ ดังนี้

๑. การไม่ปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้
๒. การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศต้นทาง เป็นต้น

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

๑. กำหนดให้มีมาตรการลงโทษทางอาญา โดยให้มีการลงโทษทั้งโทษจำคุก และโทษปรับ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี
๒. กำหนดให้มีบทลงโทษผู้หลอกลวงทั้งคนต่างด้าวและนายจ้างที่ประสงค์จะนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศ
๓. กำหนดให้มีการลงโทษทางอาญากับผู้ที่เรียกรับเงินจากคนต่างด้าว
๔. กำหนดให้คดีอาญาตามพระราชกำหนดนี้ พนักงานอัยการสามารถเรียกทรัพย์สินที่สูญเสียไป พร้อมกับฟ้องคดีอาญาได้
๕. กำหนดให้คดีที่มีโทษปรับสถานเดียว สามารถเปรียบเทียบปรับได้

บทเฉพาะกาล

กำหนดผ่อนเวลาให้ผู้รับอนุญาตจัดหางานในประเทศตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหางาน และคุ้มครองคนหางาน ที่ได้ดำเนินการจัดหาคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ไม่เกินหกสิบวัน

ผนวก ง
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3)
พ.ศ.2560

เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๒ ก

หน้า ๑๙
ราชกิจจานุเบกษา

๒๗ มกราคม ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐
 เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” และคำว่า “การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ ใช้อำนาจครอบงำบุคคลด้วยเหตุที่อยู่ในภาวะอ่อนด้อยทางร่างกาย จิตใจ การศึกษา หรือทางอื่นใดโดยมิชอบ ชูเชิญ

ว่าจะใช้กระบวนการทางกฎหมายโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์ จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

(๒) เป็นธุระจัดหา ชื่อ ชาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก

ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์

การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาสหรือให้มีฐานะคล้ายทาส การนำคนมาขอราน การตัดอวัยวะเพื่อการค้า การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

การบังคับใช้แรงงานหรือบริการตามวรรคสอง หมายความว่า การข่มขืนใจให้ทำงานหรือให้บริการ โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเอง หรือของผู้อื่น

(๒) ชูเชี่ยวด้วยประการใด ๆ

(๓) ใช้กำลังประทุษร้าย

(๔) ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้ หรือนำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่น มาเป็นสิ่งผูกมัดโดยมิชอบ

(๕) ทำให้บุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๒ ผู้ใดกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบสองปี และปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงหนึ่งล้านสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ไม่ถึงสิบแปดปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกแสนบาทถึงหนึ่งล้านห้าแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบห้าปีหรือผู้มีกายพิการ หรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดแสนบาทถึงสองล้านบาท

มาตรา ๕๓ นิติบุคคลใดกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาท ถึงห้าล้านบาท

ในกรณีที่การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งของนิติบุคคลเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำ ของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่ บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้ นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกปีถึงสิบสองปี และปรับตั้งแต่หกแสนบาท ถึงหนึ่งล้านสองแสนบาท แต่ถ้าเป็นการกระทำแก่บุคคลตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๕๒ วรรคสาม ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตราดังกล่าว แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๕๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) รับอันตรายสาหัส หรือเป็นโรคร้ายแรงซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่แปดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๖/๑ ในหมวด ๖ บทกำหนดโทษ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๕๖/๑ ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ชื่อ ชาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วยงานยักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ ซึ่งบุคคลอายุไม่เกินสิบห้าปี ให้ทำงาน หรือให้บริการที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง และมีผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจ การเจริญเติบโต หรือพัฒนาการ หรือในลักษณะหรือในสภาพแวดล้อม ที่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของบุคคลนั้น หรือขัดต่อศีลธรรมอันดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี และปรับไม่เกินสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นกรณีที่ผู้บุกรุกให้ผู้สืบสันดานทำงานหรือให้บริการ เพราะเหตุความยากจนเหลือหนทาง หรือเมื่อพิจารณาถึงสภาพความผิด หรือเหตุอันควรปรานีอื่นแล้ว ศาลจะไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดเลยก็ได้”

ผู้รับสนองพระราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๒ ก หน้า ๒๒
ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ มกราคม ๒๕๖๐

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่มีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยแก้ไขบทนิยามคำว่า “แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” และ “การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ” ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และกำหนดฐานความผิดซึ่งได้กระทำต่อเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบห้าปีให้ทำงานหรือให้บริการอันอาจเป็นอันตรายอย่างร้ายแรง และมีผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจ การเจริญเติบโต หรือพัฒนาการของบุคคลนั้น รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายชินโชติ แสงสังข์
วัน เดือน ปีเกิด	เกิด 15 กรกฎาคม 2504
การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ปริญญาโท คณะรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (MPA) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) - ปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจบัณฑิต สถาบันราชภัฏธนบุรี
ประวัติการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้พิพากษาสมทบฝ่ายลูกจ้าง ศาลแรงงานกลาง 6 ปี (3 สมัย) - คณะกรรมการบริหารสำนักงานประกันสังคม (บอร์ด) 7 วาระ 14 ปี - คณะทำงานพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกันสังคม กรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพ - ประธานคณะทำงานต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ของกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม (การเลือกตั้ง ปี 2538) - คณะกรรมการแก้ไขปัญหาวิกฤตการเลิกจ้าง กระทรวงแรงงาน - คณะกรรมการยกร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม กรณีว่างงาน - คณะกรรมการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว กระทรวงแรงงาน - ประธานคณะกรรมการจัดงานวันแรงงานแห่งชาติ ปี 2543 , ปี 2547 , ปี 2552 และ ปี 2556 - คณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ (ฉบับผู้ใช้แรงงาน) - กรรมการศึกษาขยายการคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ - กรรมการแก้ไขปรับปรุง พ.ร.บ.ประกันสังคม - ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการการแรงงาน สภาผู้แทนราษฎร ปี 2548 - คณะกรรมการอุทธรณ์ สำนักงานประกันสังคม - คณะกรรมการกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน กระทรวงแรงงาน - คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ กระทรวงแรงงาน
ตำแหน่งปัจจุบัน	ประธานสภาองค์การลูกจ้างสภาแรงงานแห่งประเทศไทย

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

เรื่อง การค้ามนุษย์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ

ผู้วิจัย นายชินโชต แสงสังข์

หลักสูตร

รุ่นที่ 59

ตำแหน่ง ประธานสภาองค์การลูกจ้างสภาแรงงานแห่งประเทศไทย

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากการค้ามนุษย์มีแนวโน้มที่จะขยายตัวไปทุกประเทศในโลก รายงานเกี่ยวกับประเทศต่างๆ เป็นการบรรยายถึงขอบเขตและลักษณะของปัญหาการค้ามนุษย์ เหตุผลในการรวมประเทศดังกล่าวไว้ในรายงานและความพยายามของแต่ละประเทศในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์ รายงานยังรวมถึงการประเมินผลว่าความพยายามในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์ของรัฐบาลในแต่ละประเทศนั้นสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำในการจัดการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อต่อสู้กับการค้ามนุษย์ (ปัญหาการค้ามนุษย์ กระทรวงแรงงาน 2558) รายงานส่วนที่เหลือจะอธิบายถึงความพยายามของรัฐบาลแต่ละประเทศในการบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ คุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อ และป้องกันการค้ามนุษย์อีกด้วย

การค้ามนุษย์ ตามความหมายใน มาตรา 6 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 หมายถึง การที่ผู้อื่นใดเพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากผู้อื่น จึงกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด คือ เป็นธุระจัดหา ชื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้ที่อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคล โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว น้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองหรือดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาผลประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล และ เป็นธุระจัดหา ชื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้ที่อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก ผู้ที่กระทำความผิดนั้น

ความเป็นมาและสถานการณ์ด้านแรงงานของไทย เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2559 สหรัฐฯ รายงานประจำปีเรื่อง สถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons (TIP) Report) ตามกฎหมายว่าด้วยการปกป้องเหยื่อการค้ามนุษย์ 2000 (Trafficking Victims Protection Act of 2000 หรือ TVPA) ปี 2016 ปรับไทยให้ขึ้นมาอยู่ Tier 2 Watch List จากปี 2015-2014 ที่ประเทศไทยอยู่ Tier 3 TIP Report 2016 นั้นได้จัดเก็บข้อมูลของทุกประเทศระหว่างวันที่ 1

เมษายน 2015 ถึง 31 มีนาคม 2016 โดยเปรียบเทียบสถานการณ์การค้ามนุษย์ของทั่วโลกกับ

4

Tier 1 หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการสอดคล้องกับ

Tier 2

Tier 2 Watch List

ระบุว่ามีความพยายามอันสำคัญในการจัดการค้ามนุษย์ แต่ยังไม่ได้ขั้นต่ำของมาตรฐานที่สภา

Tier 3 สหที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำของ

รายงานการค้ามนุษย์ได้เลื่อนให้ไทยอยู่ในกลุ่มที่ 2 (Tier 2 Watch List)

(แถลงการณ์ของกระทรวงการต่างประเทศ 2559)

ปิดสถานประกอบการที่ค้ามนุษย์ ทำให้สามารถเพิ่มจำนวนคดีได้อย่างมาก รวมถึง

ผลกระทบต่อประเทศไทยนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐ ได้มีการเตรียมการรับมือเรื่องนี้มา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.

อง วัฒนธรรมของปัจจัยและเงื่อนไขที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าสู่

2.

3.

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาในการศึกษาในครั้งนี้ ครอบคลุมประเด็น

กระบวนการค้ามนุษย์ เพื่อค้นหาเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการค้า

2.

/

(qualitative research)

! ! !

(Secondary data)

!

(internet)

!

3.

:

! !

!

2559

2560

วิธีดำเนินการวิจัย

1. (Documentary Research)

:

2. (Qualitative Research)

วิธีการทางการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในประเด็นเงื่อนไขปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุน

ผลการวิจัย

1. ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อความมั่นคงของชาติ

ไทยให้มีการบูรณาการและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการส่งเสริมการสื่อสาร และการสร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและกับต่างประเทศที่เป็นเอกภาพ

ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อความสิทธิมนุษยชน สิทธิที่มนุษย์ทุกคนมีความ

คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชนทุกคน จิตใจรักเพื่อนมนุษย์ มีเมตตาธรรมต่อกันและ

แก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง ย่อมส่งผลความเชื่อมั่นในการบริหารประเทศตามหลักนิติธรรม การ

ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นของประชาชน

2. ผลกระทบการค้ำนุญย์ที่มีต่อเศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศ และภาครัฐ

ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้
ปัญหาการค้ำนุญย์มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จะเป็นข้อมูลที่ทำให้หน่วยงานเข้าถึงข้อมูลที่เท่าทัน

กลายเป็นสิ่งต้องห้ามที่มีผลในเวทีการค้าระดับสากล ซึ่งสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีกระบวนการผลิต

ผลิตภัณฑ์ใช้มาตรการหรือประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนเป็นเงื่อนไขในการค้า ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการ

จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าภาครัฐ จำเป็นต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก เพื่อที่จะทำให้การดำเนินงานนั้นมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จได้ ภาระเหล่านี้จึงผล โดยตรงต่อภาครัฐ ทั้งนี้งบประมาณเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการแก้ไข

3. ผลกระทบการค้ำมนุษย์ที่มีต่อด้านสังคมและความเป็นอยู่ของชนในชาติ

มนุษย์ชนที่ร้ายแรง และเป็นปัญหาที่บัน

ซึ่งก่อให้เกิดอาชญากรรมทั้งในระดับนานาชาติ ระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น และรวมถึงปัญหา

บุคคลที่ตกเป็นเหยื่อการค้ำมนุษย์มากที่สุด ผลกระทบที่มีต่อละเมิดถึงสิทธิในชีวิต ร่างกายและ เสรีภาพซึ่งถือว่าเป็นสิทธิที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด และไม่มีใครสามารถพรากไปจากตัวบุคคลผู้

ละเมิดถึงสิทธิในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นสิทธิอย่างหนึ่งที่ได้รับรองคุ้มครองให้แก่บุคคล มิให้

ดังกล่าว โดยที่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิมนุษยชน

เกิดขึ้นนั้น

ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ได้ประสบมาอันได้แก่ สิทธิทางการศึกษา ซึ่งเป็นสิทธิในการได้รับ
 ศึกษ โดยเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่ง ดังนั้นการที่ค้าเด็ก โดยการบังคับให้ขอลาน หรือ นั้น
 ทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษา ถือเป็นาริรอรอนสิทธิ ซึ่งไม่สามารถทำได้ พร้อมทั้ง

อื่นๆ โดยเฉพาะโรคเอดส์ โดยเป็นผลมาจากการบังคับข่มขู่ค้าประเวณี เพื่อการแสวงหา

4. ผลกระทบการค้ามนุษย์ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของสังคม

การถ่ายทอดนโยบายไปสู่หน่วยงานท้องถิ่นต้องมีเอกภาพ ความชัดเจนที่เป็นรูปธรรม และ
 สอดคล้องกับภูมิสังคมและบริบทของท้องถิ่นด้วย ดังนั้นจำเป็นต้องส่งเสริมการบูรณาการความ

ข้อเสนอแนะ

ส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น โดย

1. การจัดทำระบบฐานข้อมูล

เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ซึ่งครอบคลุมฐานข้อมูลในเรื่องของสถานการณ์ปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่

พื้นที่ ตลอดจนการเก็บรวบรวมสถิติคดีความต่างๆที่เกี่ยวข้อง มีการขึ้นทะเบียนกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับ

รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนกลุ่มคนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ กลุ่มเด็กสาว

2. เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจแรงงานเชิงรุก ให้มากยิ่งขึ้น เน้นตรวจการใช้

3. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

4. สร้างจิตสำนึกและเจตคติในเรื่องสิทธิมนุษยชนและกระบวนการต่อต้านการค้า

มนุษย์

ประเภท เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจถึงการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างปลอดภัย ความเสี่ยงของการค้า

5. พัฒนาสมรรถนะของผู้ให้บริการและพัฒนาองค์กร

6. การสร้างเครือข่ายในการทำงานระดับพื้นที่

(NGOs)

7. การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

ในการแก้ไขปัญหา การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เพื่อให้

งนี้ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องทำงานอย่างมี

8. นโยบายแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์

4 P

(Policy)

(Prevention) การป้องกันมิให้บุคคลต้องตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์นั้น การเสริมสร้างความรู้

(Prosecution)

(Protection)

3Rs

ประกอบด้วย การฟื้นฟูผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

(Recovery) การบำบัดฟื้นฟูเป็นขั้นตอนการดำเนินการที่เกิดขึ้นในศูนย์พักพิงที่จัดไว้สำหรับเหยื่อ

(Return& Repatriation)

ประเทศนั้น ก่อนที่จะดำเนินการส่งเหยื่อกลับคืนสู่ภูมิลำเนา ประเทศต้นทางมีหน้าที่ที่จะตามหา

(Reintegration) ขั้นตอนที่เกิดขึ้นในศูนย์พักพิงที่จัดระบบการศึกษาและการฝึกวิชาชีพให้แก่
เหยื่อ แผนการกลับคืนสู่สังคมที่ได้มีการจัดรูปแบบให้มีความเหมาะสมกับผู้ที่ได้รับการส่งกลับใน